

P.Z.E. br. 697

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/102

URBROJ: 65-15-09

Zagreb, 26. ožujka 2015.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 26. ožujka 2015. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Josip Ičko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-01/85
Urbroj: 50301-09/06-15-6

Zagreb, 26. ožujka 2015.

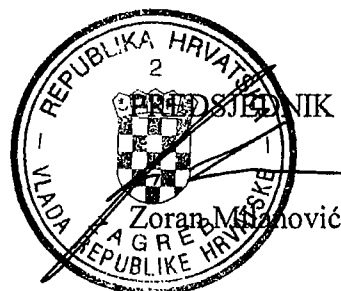
PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2015.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

Članak 1.

U Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 125/2011 i 144/2012) u članku 14. stavku 3. iza riječi: „članka 116.“ dodaju se riječi: „članka 152.“, a iza riječi: „članka 158.“ dodaju se riječi: „članka 159.“.

Članak 2.

U članku 18. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2., 3. i 4. koji glase:

„(2) U slučajevima iz članka 14. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

1. ako je pravomoćnom presudom izrečena kazna izvršena ili je u postupku izvršenja ili više ne može biti izvršena prema zakonu države u kojoj je osoba osuđena,
2. ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oproštena,
3. ako je nastupila zastara kaznenog progona.

(3) U slučajevima iz članka 14. stavka 1. i 2. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni.

(4) U slučajevima iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske pokrenut će se i ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni.“.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 5., 6. i 7.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 5. riječi: „članka 14.“ brišu se.

Članak 3.

U članku 52. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ostvaruju li se radnjama navedenim u stavku 1. ovoga članka obilježja više istih kaznenih djela, produljeno kazneno djelo će se pravno označiti uzimajući u obzir zbroj vrijednosti svih stvari, imovinskih prava i koristi pribavljenih odvojenim radnjama.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 4.

U članku 55. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Sud može počinitelju uz rad za opće dobro odrediti zaštitni nadzor iz članka 64. ovoga Zakona, čije trajanje ne može biti duže od vremena u kojem počinitelj mora izvršiti rad za opće dobro.“.

U stavku 5. riječi: „i stručnosti“ brišu se.

U stavku 6. riječ: „prvostupanjski“ briše se.

U stavku 7. prva rečenica mijenja se i glasi:

„Ako osuđenik svojom krivnjom ne izvršava rad za opće dobro, sud će odmah donijeti odluku kojom određuje izvršenje izrečene kazne u neizvršenom dijelu ili u cijelosti.“.

Članak 5.

U članku 56. stavku 3. druga rečenica briše se.

Članak 6.

U članku 58. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi:

„Sud će opozvati uvjetnu osudu ako osuđenik bez opravdanog razloga, u roku koji je određen presudom, ne vrati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.“.

U stavku 7. iza riječi: „stavka 1.“ dodaje se zarez, a riječi: „i 2.“ zamjenjuju se riječima: „2. i 6.“.

U stavku 8. riječi: „šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „godinu dana“.

Članak 7.

U članku 62. stavku 1. iza riječi: „Sud“ dodaju se riječi: „uz uvjetnu osudu i djelomičnu uvjetnu osudu“.

U stavku 2. riječ: „nužno“ zamjenjuje se riječju: „korisno“.

U točki 4. iza riječi: „djela“ dodaju se riječi: „uz stručnu pomoć nadležnog tijela za probaciju“.

Točka 5. mijenja se i glasi:

„5. Odvikavanje od ovisnosti o alkoholu, drogama ili druge vrste ovisnosti u terapijskoj zajednici.“.

Točka 6. briše se.

Dosadašnja točka 7. postaje točka 6.

Točke 8. i 9. brišu se.

Dosadašnja točka 10. postaje točka 7.

Točka 11. briše se.

Dosadašnje točke 12., 13., 14., 15. i 16. postaju točke 8., 9., 10., 11. i 12.

U dosadašnjoj točki 14. koja postaje točka 10. iza riječi: „uzdržavanja“ dodaju se riječi: „uz stručnu pomoć nadležnog tijela za probaciju“.

Iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Posebne obveze iz stavka 2. točke 6. - 9. izvršava nadležno tijelo za probaciju uz pomoć policije.

(4) Način izvršavanja posebnih obveza iz stavka 2. ovoga članka, a koje se izvršavaju uz stručnu pomoć nadležnog tijela za probaciju, uređuje se posebnim zakonom i na temelju tog zakona donesenim podzakonskim propisima.“.

Članak 8.

U članku 63. stavku 2. riječi: „točke 4., 5. i 6.“ zamjenjuju se riječima: „točke 4. i 5.“

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Obveza iz članka 62. stavka 2. točke 5. može se izreći u trajanju do tri godine.“.

Članak 9.

U članku 65. iza riječi: „približavanja,“ dodaju se riječi: „uznemiravanja i uhođenja,“.

Članak 10.

Iza članka 67. dodaju se naslov i članak 67.a koji glase:

„Početak tijeka sigurnosnih mjera
Članak 67.a

Sigurnosne mjere teku od izvršnosti presude.“.

Članak 11.

U članku 68. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. do 7. postaju stavci 2. do 6.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 2., u drugoj rečenici, iza riječi: „sustava“ dodaju se riječi: „uz nadzor nadležnog tijela za probaciju“.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 4., u prvoj rečenici riječi: „po postupku propisanom posebnim zakonom“ brišu se, a u drugoj rečenici iza riječi: „provodi“ dodaje se zarez i riječi: „nadležnog probacijskog ureda“.

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji postaje stavak 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Sud će o presudi kojom je mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro ili uvjetnu osudu obavijestiti nadležno tijelo za probaciju radi daljnjeg postupanja propisanog posebnim zakonom i na temelju tog zakona donesenim podzakonskim propisima.“.

Članak 12.

U članku 69. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. do 7. postaju stavci 2. do 6.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 2. iza druge rečenice dodaje se rečenica koja glasi:

„Mjera iz stavka 1. ovog članka izvršava se uz nadzor nadležnog tijela za probaciju, kada je izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu.“.

U dosadašnjem stavku 7. koji postaje stavak 6. brojka: „7.“ zamjenjuju se brojkom: „6.“.

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji postaje stavak 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Sud će o presudi kojom je mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro ili uvjetnu osudu obavijestiti nadležno tijelo za probaciju radi daljnjeg postupanja propisanog posebnim zakonom i na temelju tog zakona donesenim podzakonskim propisima.“.

Članak 13.

U članku 70. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 3., iza riječi „izvršenja kazne zatvora“ dodaju se riječi: „ili rada za opće dobro, protoka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude“.

Iza dosadašnjeg stavka 4. koji postaje stavak 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Sud će o presudi kojom je mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro ili uvjetnu osudu obavijestiti nadležno tijelo za probaciju radi daljnjeg postupanja propisanog posebnim zakonom i na temelju tog zakona donesenim podzakonskim propisima.“.

Članak 14.

U članku 71. stavku 1. riječi: „u trajanju od jedne do deset godina računajući od izvršnosti sudske odluke“ brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od jedne do deset godina. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od jedne do deset godina dulje od izrečene kazne zatvora.“.

U stavku 6. riječi: „tri godine od početka izvršenja“ zamjenjuju se riječima: „polovine trajanja sigurnosne“.

U stavku 7. prva rečenica mijenja se i glasi:

„Po proteku najdužeg vremena iz stavka 2. ovoga članka, sigurnosnu mjeru izrečenu na temelju stavka 3. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka.“.

U stavku 8. riječi: „pravomoćno izrečenoj mjeri“ zamjenjuju se riječima: „presudi kojom je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka“.

Članak 15.

U članku 72. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju od jedne do pet godina. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od jedne do pet godina dulje od izrečene kazne zatvora.“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Po proteku polovine trajanja sigurnosne mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.“.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Sud će o presudi kojom je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti policiju.“.

Iza stavka 8. dodaje se stavak 9. koji glasi:

„(9) Način izvršavanja mjere iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom će propisati ministar nadležan za unutarnje poslove.“.

Članak 16.

Naslov iznad članka 73. i članak 73. mijenjaju se i glase:

„Zabrana približavanja, uznemiravanja ili uhođenja
Članak 73.

- (1) Sigurnosna mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve, druge osobe ili grupe osoba, odnosno zabrane približavanja određenom mjestu sud će izreći počinitelju kad postoji opasnost da bi počinitelj prema tim osobama ili na tim mjestima mogao ponovo počiniti kazneno djelo.
- (2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od jedne do pet godina. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od jedne do pet godina dulje od izrečene kazne zatvora.
- (3) Po proteku polovine trajanja sigurnosne mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.
- (4) Na zabranu približavanja shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.
- (5) Sud će o presudi kojom je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti policiju.“.

Članak 17.

U članku 74. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od tri mjeseca do tri godine. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od tri mjeseca do tri godine dulje od izrečene kazne zatvora.“.

U stavku 3. iza riječi „kućanstvo“ briše se zarez i riječi „s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere“.

U stavku 4. riječi: „jedne godine od početka izvršavanja“ zamjenjuju se riječima: „polovine trajanja“, a riječi: „udaljenja iz zajedničkog kućanstva“ brišu se.

U stavku 6. riječi: „pravomoćno izrečenoj zabrani“ zamjenjuju se riječima: „presudi kojom je izrečena mjera“, a riječi: „nadležno tijelo za probaciju i nadležnu policijsku upravu“ zamjenjuju se riječju: „policiju“.

Članak 18.

U članku 75. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci do dvije godine računajući od izvršnosti sudske odluke“ brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od šest mjeseci do dvije godine. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od šest mjeseci do dvije godine dulje od izrečene kazne zatvora.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Po proteku polovine trajanja sigurnosne mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 19.

U članku 76. stavku 1. iza riječi: „izdržana,“ dodaju se riječi: „jer osuđeniku nije odobren uvjetni otpust“.

Članak 20.

Naslov iznad članka 78. mijenja se i glasi: „Prošireno oduzimanje imovinske koristi“.

U članku 78. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Na prošireno oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela za koje je nadležan Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, te za kaznena djela iz Glave XVII. i Glave XXV. ovoga Zakona ako je tim djelima ostvarena imovinska korist primjenjuju se odredbe članka 77. ovoga Zakona ako ovim člankom nije drugačije propisano.“.

U stavku 2. riječi: „iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 1. ovoga članka“.

Članak 21.

Članak 79. mijenja se i glasi:

„(1) Predmeti i sredstva koji su nastali počinjenjem kaznenog djela oduzet će se.

(2) Predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela oduzet će se ako postoji opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje kaznenog djela ili je njihovo oduzimanje potrebno radi zaštite opće sigurnosti, javnog poretka ili iz moralnih razloga.

(3) Ako su ispunjene pretpostavke iz stavka 1. ili 2. ovoga članka, sud može oduzeti predmete i sredstva i kada počinitelj protupravne radnje nije kriv.

(4) Oduzeti predmeti i sredstva postaju vlasništvo Republike Hrvatske. To ne utječe na pravo trećih osoba za naknadu štete prema počinitelju zbog oduzetog predmeta ili sredstva. Vlasnik oduzetog predmeta ili sredstva koji nije počinitelj djela ima pravo na povrat predmeta i sredstva ili naknadu njihove tržišne vrijednosti iz državnog proračuna, osim ako je najmanje krajnjom nepažnjom pridonio da predmet ili sredstvo bude namijenjeno ili uporabljeno za počinjenje kaznenog djela ili da nastane njegovim počinjenjem ili ako je pribavio predmet ili sredstvo znajući za okolnosti koje omogućuju njegovo oduzimanje.

(5) Kada je zakonom za određeno kazneno djelo propisano oduzimanje predmeta ili sredstva, vlasnik nema pravo na naknadu iz državnog proračuna, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(6) Sud može naložiti uništenje oduzetog predmeta ili sredstva.“.

Članak 22.

U članku 81. stavku 2. iza riječi: „ratnog zločina (članak 91.)“ dodaje se zarez i riječi: „terorizma (članak 97. stavak 4.), teškog ubojstva (članak 111.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.)“.

Članak 23.

U članku 82. stavku 3. iza riječi: „članka 114. stavka 2.“ dodaju se riječi: „članka 115.“, iza riječi: „članka 154.“ riječi: „stavka 1. točke 2.“ brišu se, a iza riječi: „članka 166.“ dodaju se riječi: „članka 169.“.

Članak 24.

U članku 83. stavku 2. iza riječi: „ratnog zločina (članak 91.)“ dodaje se zarez i riječi: „terorizma (članak 97. stavak 4.), teškog ubojstva (članak 111.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.)“.

Članak 25.

U članku 87. stavku 6. iza riječi: „djelovanja pravne osobe“ dodaju se riječi: „ili državnih tijela ili tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave“.

U stavku 8. iza riječi: „izvanbračni drug“ dodaje se zarez, a riječi: „ili istospolni partner“ zamjenjuju se riječima: „životni partner ili neformalni životni partner“.

U stavku 9. iza riječi: „izvanbračni drug“ dodaje se zarez, a riječi: „ili istospolni partner“ zamjenjuju se riječima: „bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete“.

Stavak 11. mijenja se i glasi:

„(11) Neformalni životni partner je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.“.

U stavku 13. iza riječi: „tajnom“ briše se zarez i riječi: „a nije riječ o klasificiranom podatku sukladno posebnom zakonu“ brišu se.

Iza stavka 22. dodaje se novi stavak 23. koji glasi:

„(23) Imovinom se smatra imovina bilo koje vrste, neovisno o tome je li materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, odnosno pravni dokumenti ili instrumenti kojima se dokazuje pravo na ili interes za takvu imovinu.“.

Dosadašnji stavci 23., 24. i 25. postaju stavci 24., 25. i 26.

Iza dosadašnjeg stavka 25. koji postaje stavak 26. dodaju se stavci 27., 28., 29. i 30. koji glase:

„(27) Vrijednost imovine, imovinske štete, imovinske koristi, porezne obveze i državne potpore je velikih razmjera ako prelazi 600.000,00 kuna. Razaranja prouzročena kaznenim djelima su velika ako prelaze 600.000,00 kuna.

(28) Vrijednost imovine je većeg opsega ako prelazi 200.000,00 kuna.

(29) Vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je velika ako prelazi 60.000,00 kuna. Vrijednost imovinske koristi i štete je znatna ako prelazi 60.000,00 kuna.

(30) Vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je mala ako ne prelazi 1.000,00 kuna.“.

Članak 26.

U članku 91. stavku 1. točka 8. mijenja se i glasi:

„8. opsežno uništavanje i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnom nuždom i koje je provedeno nezakonito i samovoljno,“.

Članak 27.

U članku 103. iza riječi: „članka 97.“ dodaju se riječi: „do članka 102.“.

Članak 28.

U članku 117. stavku 2. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 29.

U članku 118. stavku 2. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 30.

U članku 119. stavak 2. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 31.

U članku 136. stavku 3. iza riječi: „djetetu,“ dodaju se riječi: „osobi s težim invaliditetom, bliskoj osobi“, a iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorne osobe u obavljanju“.

Članak 32.

U članku 137. stavku 2. iza riječi: „djetetu“ dodaje se zarez, a riječ: „ili“ briše se, a iza riječi: „invaliditetom“ dodaju se riječi: „ili bliskoj osobi“.

Članak 33.

U članku 138. stavku 2. iza riječi: „djetetu“ dodaje se zarez, a riječi: „ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi“ zamjenjuju se riječima: „osobi s težim invaliditetom, bliskoj osobi ili prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti“.

Članak 34.

U članku 139. stavku 4. iza riječi: „djetetu“ dodaje se zarez, a riječi: „ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi“ zamjenjuju se riječima: „osobi s težim invaliditetom, bliskoj osobi ili prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti“.

Članak 35.

U članku 140. stavku 1. riječi: „ustpostavi ili nastoji ustpostaviti“ zamjenjuju se riječima „nastoji ustpostaviti ili ustpostavlja“.

U stavku 2. riječi: „istospolnog partnera“ zamjenjuju se riječima: „životnog partnera ili neformalnog životnog partnera“.

Članak 36.

U članku 141. stavku 2. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 37.

U članku 142. stavku 3. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 38.

U članku 143. stavak 3. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 39.

U članku 144. stavku 2. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Članak 40.

U članku 146. stavku 4. riječ: „svojih“ zamjenjuje se riječima: „službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne“.

Članak 41.

U članku 147. stavak 5. briše se.

Članak 42.

Naslov iznad članka 148. mijenja se i glasi: „Teško sramoćenje“.

U članku 148. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

„(3) Nema kaznenog djela teškog sramoćenja ako počinitelj dokaže istinitost činjenične tvrdnje koju je iznosio ili pronosio ili postojanje ozbiljnog razloga zbog kojeg je povjerovao u njezinu istinitost.

(4) Dokazivanje okolnosti iz stavka 3. ovog članka nije dopušteno ako se činjenične tvrdnje iz stavka 1. odnose na osobne ili obiteljske prilike.“

Članak 43.

Iza članka 148. dodaje se naslov i članak 148.a koji glase:

„Isključenje protupravnosti za kaznena djela uvrede i teškog sramoćenja
Članak 148.a

Nema kaznenog djela iz članka 147. i 148. ovoga Zakona ako je počinitelj njihova obilježja ostvario u znanstvenom, stručnom, književnom, umjetničkom djelu ili javnoj informaciji, u obavljanju dužnosti propisane zakonom, političke ili druge javne ili društvene djelatnosti, u novinarskom poslu ili obrani nekog prava, a to je učinio u javnom interesu ili iz drugih opravdanih razloga.“

Članak 44.

U članku 150. stavku 2. riječi: „istospolnog partnera“ zamjenjuju se riječima: „životnog partnera ili neformalnog životnog partnera“.

Članak 45.

U članku 154. stavku 3. iza riječi: „osobe“ dodaju se riječi: „ili osobe nad kojom je izvršen spolni odnošaj bez pristanka“.

Članak 46.

U članku 157. stavku 3. iza riječ: „prostituciju“ dodaju se riječi: „druge osobe“.

Članak 47.

U članku 159. stavku 2. iza riječi: „očuh“ dodaje se zarez, a riječi: „ili maćeha“ zamjenjuju se riječima: „maćeha ili izvanbračni drug ili životni partner ili neformalni životni partner roditelja djeteta“.

Članak 48.

U članku 173. stavak 2. iza riječi: „državnom tijelu“ dodaju se riječi: „ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti“.

Članak 49.

Iza članka 179. dodaju se naslov i članak 179.a koji glase:

„Nasilje u obitelji
Članak 179.a

Tko teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod člana obitelji ili bliske osobe izazove strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj, a time nije počinjeno teže kazneno djelo, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.“.

Članak 50.

U članku 190. stavku 3. riječi: „vezi sa službom ili svojom javnom“ zamjenjuju se riječima: „obavljanju službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne“.

U stavku 6. iza riječi: „nabavi“ dodaje se zarez i riječi: „prenese, izveze ili uveze“.

Članak 51.

U članku 191.a stavku 2. riječi: „vezi sa službom ili svojom javnom“ zamjenjuju se riječima: „obavljanju službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne“.

Članak 52.

U članku 196. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 53.

U članku 228. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „do tri godine“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Ako je vrijednost ukradene stvari velika, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Iza dosadašnjeg stavka 3. koji postaje stavak 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.“.

Članak 54.

U članku 229. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „jedne do osam“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci do pet“.

U stavku 1. točka 5. briše se.

Dosadašnje točke 6., 7., 8., 9. i 10. postaju točke 5., 6., 7., 8. i 9.

U dosadašnjoj točki 10. koja postaje točka 9. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba u obavljanju“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Ako su ostvorena obilježja teške krađe iz stavka 1., ali je vrijednost ukradene stvari velika, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.“.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. brojka: „4.“ zamjenjuje se brojkom: „6.“.

Članak 55.

U članku 231. stavku 2. iza riječi: „ovoga članka“ dodaju se riječi: „pribavljena znatna imovinska korist ili je“.

Članak 56.

U članku 241. stavku 1. iza riječi: „stvar“ dodaju se riječi: „ili stvar osobe čije interese zastupa“.

U stavku 2. iza riječi: „imovine“ dodaju se riječi: „ili imovine osobe čije interese zastupa“.

Članak 57.

U članku 242. stavku 2. iza riječi: „ovoga članka“ dodaju se riječi: „ili je pribavljena znatna imovinska korist“.

Članak 58.

U članku 245. stavku 1. iza riječi: „232. stavka“ dodaje se broj: „1.“.

U stavku 2. zarez iza riječi: „članka 234. stavka 1.“ i riječi: „članka 235. stavka 1.“ brišu se.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Kazneno djelo iz članka 235. stavka 1. ovoga Zakona progoni se po prijedlogu, osim ako je djelo počinjeno na štetu državne imovine.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječ: „istospolnog partnera“ zamjenjuju se riječima: „životnog partnera ili neformalnog životnog partnera“, riječ: „rođaka“ zamjenjuje se riječju: „srodnika“, a iza riječi: „sestre,“ dodaju se riječi: „posvojitelja, posvojenika“.

Članak 59.

U članku 256. stavku 3. iza riječi: „porezne“ dodaju se riječi: „ili carinske“.

Članak 60.

U članku 263. stavku 1. iza riječi: „zabranjena“ dodaju se riječi: „ili ograničena“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Kaznom iz stavka 1. kaznit će se tko napravi, nabavi, prenese, izveze ili uveze, posjeduje opremu, materijal ili stvari koje se mogu uporabiti za nedozvoljenu proizvodnju i za koje zna da su namijenjeni nedozvoljenoj proizvodnji.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 61.

U članku 264. stavku 1. iza riječi: „prodaje“ dodaje se zarez i riječ: „prenosi“.

Članak 62.

U članku 266. stavku 1. riječi: „jedne“ zamjenjuju se riječju: „dvije“.

U stavku 2. iza riječi: „vlasti,“ dodaju se riječi: „Ustavnog suda Republike Hrvatske i međunarodne organizacije koje je Republika Hrvatska član,“.

Članak 63.

U članku 272. stavku 1. iza riječi: „nabavi,“ dodaje se riječ: „uveze,“.

U stavku 2. iza riječi: „nabavi,“ dodaje se riječ: „uveze,“, a riječ: „jedne“ zamjenjuje se riječju: „dvije“.

Članak 64.

U članku 273. stavku 1. iza riječi: „vlasti,“ dodaju se riječi: „Ustavnog suda Republike Hrvatske i međunarodne organizacije koje je Republika Hrvatska član,“.

Članak 65.

U članku 274. stavku 1. iza riječi: „posjeduje“ dodaje se zarez i riječi: „uveze, izveze, prima“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 2. počinitelj će se kazniti.“

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 66.

Članak 283. mijenja se i glasi:

„(1) Tko izrađuje, prima, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu uređaje, predmete, računalne programe i računalne podatke te druga sredstva za krivotvorenje ili izmjenu novca ili sigurnosnih obilježja kao što su hologrami, vodeni žigovi ili drugi sastavni dijelovi novca koji služe za zaštitu od krivotvorenja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. kaznit će se tko izrađuje, prima, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu uređaje, predmete, računalne programe i računalne podatke te druga sredstva za izradu lažnih vrijednosnih papira, lažnih znakova za vrijednost izdanih na temelju propisa, lažnih znakova za obilježavanje robe, lažnih mjera i utega i krivotvorenih isprava

(3) Sredstva iz stavka 1. i 2. ovoga članka će se oduzeti.“

Članak 67.

U članku 298. iza riječi: „službe ili“ dodaju se riječi: „odgovorna osoba koja u obavljanju“.

Članak 68.

U članku 300. stavku 1. riječ: „neklasificirane“ briše se.

Članak 69.

U članku 301. stavku 3. riječi: „istospolnoj zajednici“ zamjenjuju se riječima: „životnoj zajednici ili neformalnoj životnoj zajednici“, a riječ: „rođak“ zamjenjuje se riječju: „srodnik“.

Članak 70.

U članku 302. stavku 4. riječi: „istospolnoj zajednici“ zamjenjuju se riječima: „životnoj zajednici ili neformalnoj životnoj zajednici“, a riječ: „rođak“ zamjenjuje se riječju: „srodnik“.

Članak 71.

U članku 303. stavku 5. riječi: „istospolnoj zajednici“ zamjenjuju se riječima: „životnoj zajednici ili neformalnoj životnoj zajednici“, a riječ: „rođak“ zamjenjuje se riječju: „srodnik“.

Članak 72.

Iza članka 323. dodaju se naslov i članak 323.a koji glase:

„Nasilničko ponašanje
Članak 323.a

Tko nasiljem, zlostavljanjem, izivljavanjem ili drugim osobito drskim ponašanjem na javnom mjestu drugoga dovede u ponižavajući položaj, a time nije počinjeno teže kazneno djelo, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.“

Članak 73.

Naslov iznad članka 326. i članak 326. mijenjaju se i glase:

„Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj,
drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Shengenskog sporazuma
Članak 326.

(1) Tko iz koristoljublja omogući ili pomogne drugoj osobi nedozvoljeno ući, izići, kretati se ili boraviti u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Shengenskog sporazuma,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo osobe koja nedozvoljeno ulazi, kreće se ili boravi u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Shengenskog sporazuma, ili je s njom postupano na nečovječan ili ponižavajući način, ili je djelo počinila službena osoba u obavljanju službene dužnosti,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.“.

Članak 74.

U članku 331. stavku 1. riječi: „ili je dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje“ brišu se.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno izrađuje radi prodaje, prodaje drugome ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje.“.

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5. i 6. postaju stavci 3., 4., 5., 6. i 7.

Članak 75.

U članku 339. stavku 1. riječi: „šest mjeseci do pet“ zamjenjuju se riječima: „jedne do osam“.

Članak 76.

U članku 386. točka 3. mijenja se i glasi:

„3. Direktivom 2010/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa namijenjenih transplantaciji,“.

Točka 8. mijenja se i glasi:

„8. Direktivom 2002/90/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2002. godine o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,“.

Točka 11. mijenja se i glasi:

„11. Okvirnom odlukom Vijeća 2005/212/PUP od 24. veljače 2005. o oduzimanju imovinske koristi, sredstava i imovine pribavljene kaznenim djelom,“.

Točka 13. mijenja se i glasi:

„13. Okvirnom odlukom Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. godine o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima,“.

Točka 14. mijenja se i glasi:

„14. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,“.

Točka 15. mijenja se i glasi:

„15. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. godine o suzbijanju terorizma,“.

Točka 21. mijenja se i glasi:

„21. Okvirnom odlukom Vijeća 2000/383/JHA od 29. svibnja 2000. o povećanju zaštite kaznenim i drugim sankcijama protiv krivotvorenja povezanoga s uvođenjem eura,“.

Točka 22. mijenja se i glasi:

„22. Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. kojom se utvrđuju minimalne odredbe u vezi sa sastavnim elementima kaznenih djela i zakonskih kazni u području nedopuštene trgovine drogama,“.

Iza točke 22. dodaju se točke 23., 24. i 25. koje glase:

„23. Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP,

24. Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP,

25. Direktivom 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP.“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 77.

Pravilnik iz članka 15. ovoga Zakona ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 78.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/2011 i 144/2012 – u daljnjem tekstu: Kazneni zakon) stupio je na snagu 1. siječnja 2013. Kaznenim zakonom sustavno je izmijenjeno kazneno materijalno zakonodavstvo te je Republika Hrvatska dobila novi, suvremeni i europski zakon koji je usklađen s brojnim međunarodnim dokumentima i dobrom praksom drugih država i koji pruža učinkovitu osnovu za borbu protiv suvremenih oblika kriminaliteta. Unatoč činjenici da se radi o zakonu koji je u materijalnom kaznenom zakonodavstvu učinio veliki korak naprijed, tijekom njegove primjene pojavile su se određene dvojbe i različita tumačenja. Ministarstvu pravosuđa je od stupanja na snagu Kaznenog zakona ukazano na probleme koji se javljaju u praksi, a o kojim problemima i inicijativama za izmjenu je raspravljano na redovnim sastancima Radne skupine osnovane pri Ministarstvu pravosuđa 2012. godine. Izmjene i dopune koje se predlažu imaju za cilj ukloniti dvojbe, popuniti uočene praznine, međusobno uskladiti pojedine norme, dodatno uskladiti Kazneni zakon s pravnom stečevinom Europske unije te nomotehnički i jezično poboljšati tekst Zakona.

Jedna od važnijih izmjena predlaže se kod **kaznenih djela protiv časti i ugleda**. Naime, nakon donošenja Kaznenog zakona 2011. na kritike je posebno naišlo kazneno djelo sramoćenja. Uočeni su i određeni problemu u praksi i različita tumačenja odredbe. U kritikama se isticalo da se njegovim uvođenjem ograničena sloboda informiranja i da ono predstavljalo korak natrag u usporedbi s dotadašnjim zakonodavnim rješenjem. Prvenstveni cilj koji se htio ostvariti njegovim uvođenjem bio je otklanjanje pravnih nedostataka u oblikovanju klevete u Kaznenom zakonu iz 1997. (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011 – u daljnjem tekstu: KZ97). Stoga nema razloga za ukidanjem odredbe o sramoćenju, ali se predlažu izmjene koje imaju za cilj pojednostavljenje pretpostavki za isključenje protupravnosti tog kaznenog djela, čime će se umanjiti mogućnost pogrešne interpretacije zakonskog teksta i posljedično donošenje presuda na temelju takve interpretacije.

Po svom sadržaju kazneno djelo sramoćenja nije potpuna novost. Ono što sada predstavlja samostalno kazneno djelo sramoćenja bilo je i prije kazneno djelo, obuhvaćeno u prvom redu klevetom, a u određenim slučajevima i iznošenjem osobnih i obiteljskih prilika i predbacivanjem kaznenog djela. U KZ97 kleveta je bila oblikovana po uzoru na jugoslavenski Krivični zakonik iz 1951. tako da je obuhvaćala „pravu“ klevetu, tj. svjesno iznošenje difamantnih tvrdnji, ali i klevetu počinjenu s neizravnom namjerom, kod koje počinitelj ne zna je li tvrdnja istinita, ali pristaje i na tu mogućnost, pa i klevetu kod koje je počinitelj u skrivljenoj zabludi o neistinitosti tvrdnje. U potonjem slučaju sud je mogao osuditi počinitelja za klevetu i kad se nije znalo je li njegova tvrdnja neistinita. Takva je situacija česta u praksi, npr. počinitelj izjavljuje da je drugi primio mito, ali ne zna pouzdano je li to drugi zaista učinio. Pod određenim uvjetima takve slučajeve treba kažnjavati, ali oni ne predstavljaju klevetu budući da nije dokazana neistinitost tvrdnje kao uvjet za postojanje kaznenog djela klevete. Prema pozitivnom zakonskom rješenju takve su situacije obuhvaćene sramoćenjem. Kazneno djelo sramoćenja obuhvaća one slučajeve koji su ranije neopravdano tretirani kao kleveta. Kleveta kao kazneno djelo ostaje, ali se ograničava na slučajeve u kojima počinitelj

zna da iznosi neistinu. Temeljno obilježje klevete je neistinitost tvrdnje, za razliku od sramoćenja kod kojeg je dovoljno da tvrdnja može škoditi časti i ugledu drugoga, dok neistinitost tvrdnje nije nužni uvjet za osudu. Ta razlika nije samo terminološke i doktrinarne naravi nego ima i značajne praktične učinke.

Prvo, kleveta je teže kazneno djelo od sramoćenja. Nije svejedno iznosi li počinitelj neistinitu tvrdnju znajući da je neistinita (kleveta) ili samo dopušta da je tvrdnja neistinita ili je čak u skrivljenoj zabludi o neistinitosti (sramoćenje). To je došlo do izražaja u propisanoj kazni koja je za klevetu teža nego za sramoćenje.

Drugo, isključenje protupravnosti moguće je kod sramoćenja, ali ne i kod klevete. KZ97 je dopuštao isključenje protupravnosti i kod „prave“ klevete (kada počinitelj svjesno iznosi lažne tvrdnje), što je bila njegova najveća slabost na koji način je bilo ozakonjeno pravo na laž. Ta slabost je u Kaznenom zakonu otklonjena.

Treće, kod klevete privatni tužitelj mora dokazati sva obilježja kaznenog djela, pa prema tome i neistinitost tvrdnje i počiniteljevo znanje da iznosi neistinitu tvrdnju, dok kod sramoćenja privatni tužitelj mora dokazivati samo da je okrivljenik iznio ili pronio tvrdnju i da je ta tvrdnja difamantna, tj. da može škoditi časti i ugledu drugoga.

Zbog opisanih slabosti široke koncepcije klevete usvojene u KZ97, važeći Kazneni zakon usvojio je rješenje prihvaćeno u modernim europskim zakonima (švicarskom, njemačkom, austrijskom, slovenskom itd.) koji razlikuju klevetu i sramoćenje. Na taj se način hrvatsko kazneno pravo uskladilo s dominantnim stajalištima suvremenog europskog kaznenog prava. Pritom se kritika neopravdano upućuje i samom nazivu „sramoćenje“ koji je adekvatni hrvatski prijevod riječi „difamacija“, kako se najčešće u zapadnoeuropskim zakonicima naziva to kazneno djelo. U ranijoj hrvatskoj kaznenopravnoj literaturi predlagao se naziv „ogovaranje“, od čega se odustalo budući da navedeni termin obuhvaća bezazlene tvrdnje izrečene u užem krugu koje nemaju težinu svojstvenu ovom kaznenom djelu. Međutim, obzirom da se predloženim izmjenama kazneno djelo sramoćenja dodatno sužava, izmijenjen je i naziv navedenog djela u teško sramoćenje, a sve kako bi se naglasilo da će samo najteža kršenja zaštićenih vrijednosti (časti i ugleda) dovesti do kaznene odgovornosti počinitelja.

Izmjene koje se predlažu imaju za cilj jasnije propisivanje pretpostavki za isključenje protupravnosti kaznenog djela sramoćenja. Naime, pojednostavljena je odredba o isključenju protupravnosti kod kaznenog djela sramoćenja prema kojoj počinitelj sada treba dokazati istinitost činjenične tvrdnje koju je iznosio ili pronosio ili postojanje ozbiljnog razloga zbog kojeg je povjerovao u njezinu istinitost. Novost je također i nova odredba o koja u posebnom članku propisuje razloge isključenja protupravnosti kod kaznenog djela uvrede i teškog sramoćenja. Tako se neće raditi o učinu kaznenih djela teškog sramoćenja ili uvrede ukoliko su njihova obilježja ostvarena u znanstvenom, stručnom, umjetničkom, književnom djelu ili javnoj informaciji, u obavljanju djelatnosti propisane zakonom, političke ili druge javne ili društvene djelatnosti, u novinarskom poslu ili obrani nekog prava, a to je učinjeno u javnom interesu ili iz drugih opravdanih razloga. Na predloženi način kazneno djelo sramoćenja se dodatno sužava te se želi istaknuti da samo najteža kršenja časti i ugleda dovode do kaznene odgovornosti slijedom čega je i naziv djela izmijenjen u teško sramoćenje. Ovim se izmjenama ujedno daju jasnije upute sudovima, čime je olakšan i položaj okrivljenika u postupku. Nova odredba će u velikoj mjeri olakšati obranu novinarima i spriječiti neopravdane osude.

Kad je riječ o **nasilju u obitelji**, često se isticalo da je Kaznenim zakonom učinjen korak nazad jer ne propisuje kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji (članak 215.a) iz KZ97 kao samostalno kazneno djelo. Zaštita žrtava obiteljskog nasilja napuštanjem nasilničkog ponašanja u obitelji kao samostalnog kaznenog djela nastojala se osigurati kroz niz kaznenih djela s elementima nasilja u kojima učin djela prema bliskoj osobi predstavljao kvalificirani oblik djela sa težom sankcijom, a uz navedeno za sva kaznena djela s elementima nasilja počinjena prema bliskoj osobi osiguran je i progon po službenoj dužnosti. Nadalje, smatralo se da je sustav odgovornosti za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji u prekršajnom postupku, koji je brz i efikasan, dostatan za trenutnu zaštitu članova obitelji izloženih nasilju, posebice zbog mogućnosti primjene niza zaštitnih mjera usmjerenih trenutačnom zaustavljanju nasilja i zaštiti žrtve.

Međutim, ovakav koncept izložen je bio od početka primjene Kaznenog zakona kritikama, te je u praksi uočeno da dio ponašanja, koje u svojoj biti predstavljaju nasilništvo u obitelji, nije pokriveno važećom kaznenopravnom regulativom. Isticano je da je ostavljanjem određenih oblika nasilničkih ponašanja u obitelji „samo“ u prekršajnoj sferi (prvenstveno zlostavljanja i izživljavanja koje nije rezultiralo posljedicom u vidu tjelesne ozljede) narušeno, u sudskoj praksi dobro primjenjivano, sankcioniranje obiteljskog nasilništva te da su žrtve zapravo ostale nezaštićene gubitkom dijela kaznenopravne zaštite.

Iako se u prvom čitanju predlagalo tek uvođenje kao posebnog djela Psihičkog nasilja u obitelji nakon provedene rasprave u Hrvatskom Saboru, održanih okruglih stolova i stručnih rasprava na temu zakonodavne regulacije i društvene reakcije te tretiranja nasilničkog ponašanja u obitelji istaknuto je da predloženo djelo Psihičkog nasilja nije dostatno da pokrije sve oblike obiteljskog nasilja koji zaslužuju kaznenu sferu odgovornosti. Stoga se, kao samostalno kazneno djelo, predlaže uvođenje kaznenog djela Nasilja u obitelji koje bi obuhvatilo teže oblike nasilništva u obiteljskom okruženju kojima nisu ostvareni elementi niti jednog kaznenog djela, a radi se o intenzitetu koja prelazi okvire prekršajne odgovornosti kao npr. teška vrijeđanja, zastrašivanja, fizička, seksualna zlostavljanja i sl. Prema Konačnom prijedlogu Zakona, kazneno djelo nasilja u obitelji je blanketno kazneno djelo koje čini član obitelji koji teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod žrtve izazove osjećaj straha za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj. Ovakvo rješenje omogućava jasno razgraničenje kaznenog djela od prekršaja, budući da se za postojanje ovog kaznenog djela zahtijeva veća kriminalna količina, koja pretpostavlja kumulativno ispunjenje sljedećih pretpostavki: teško kršenje propisa o zaštiti od nasilja u obitelji te prouzročenje teže posljedice (izazivanje straha za sigurnost člana obitelji ili njoj bliske osobe ili dovođenje u ponižavajući položaj).

Uvažavajući koncept kvalificiranih oblika određenih kaznenih ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi, predlaže se supsidijaritet novog kaznenog djela nasilja u obitelji tj. propisuje se da će isto doći u obzir ukoliko takvim ponašanjem nije počinjeno „neko drugo (teže) kazneno djelo“.

Opći dio Kaznenog zakona također je obuhvaćen određenim izmjenama i dopunama. Značajna izmjena koja se predlaže odnosi se na **nezastarijevanje kaznenog djela teškog ubojstva**. Naime, odredba o nezastarijevanju je proširena na kazneno djelo teškog ubojstva, te na kaznena djela terorizma i ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom kao posebne oblike teškog ubojstva.

Nadalje, zbog pravne sigurnosti i jedinstvene primjene prava kao i zbog određenosti norme i potpune dorade teksta zakona, ovim izmjenama i dopunama predlaže se **definiranje neodređenih vrijednosti** u samom Kaznenom zakonu. Od 1951. godine nadalje, kazneni su zakoni na više mjesta u opisima pojedinih kaznenih djela sadržavali različite neodređene vrijednosti (imovinska šteta velikih razmjera, stvar velike vrijednosti, znatna imovinska šteta...). Isto je preuzeto u KZ/97 iz jugoslavenskog Krivičnog zakona, a i KZ iz 2011., iako se o neprihvatljivosti ovakvih rješenja raspravljalo zadržao je, u opisima pojedinih kaznenih djela, neodređene vrijednosti (npr. znatna imovinska korist ili znatna šteta kod kaznenog djela prijevare, iznude, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, zlouporabe položaja i ovlasti, imovinska šteta velikih razmjera kod kaznenog djela izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu i dr.). Neodređene su vrijednosti, radi jedinstvene primjene zakona bile definirane pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Definiranje kaznenih djela neodređenim vrijednostima izloženo je brojnim kritikama. S jedne strane neodređene vrijednosti u opisima kaznenih djela predstavljaju koliziju sa zahtjevom određenosti kaznenog zakona, dok s druge strane, njihovim ostavljanjem u opisima kaznenih djela i prepuštanjem Vrhovnom sudu da ih radi jedinstvene primjene zakona definira u svojim pravnim shvaćanjima zapravo se zakonodavna funkcija sa zakonodavca (Hrvatski Sabor) prebacuje Vrhovnom sudu.

Ovim se prijedlogom zbog zahtjeva određenosti Kaznenog zakona, pravne sigurnosti i jasnoće zakonskog teksta u Općem dijelu Kaznenog zakona definiraju neodređene vrijednosti i to: *vrijednost imovine, imovinske štete, imovinske koristi, porezne obveze i državne potpore je velikih razmjera* ako prelazi 600.000,00 kuna; *razaranja* prouzročena kaznenim djelima su *velika* ako prelaze 600.000,00 kuna; *vrijednost imovine je većeg opsega* ako prelazi 200.000,00 kuna; *vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je velika* ako prelazi 60.000,00 kuna; *vrijednost imovinske koristi i štete je znatna* ako prelazi 60.000,00 kuna; *vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je mala* ako ne prelazi 1.000,00 kuna.

Kada je riječ o odredbama kojima se **određuje značenje izraza** u Kaznenom zakonu valja ukazati i na predloženo proširenje definicije odgovorne osobe na „državna tijela“, a sve kako bi ista obuhvatila i članove stalnih ili *ad hoc* tijela koja nemaju svojstvo pravne osobe, a povjerena im je javna ovlast (primjerice: članovi Nacionalnog vijeća za znanost koje donosi propise, članovi komisija za polaganje državnog stručnog ispita ili procjenu šteta od elementarnih nepogoda i sl). Navedene se osobe prema važećem Kaznenom zakonu ne mogu smatrati službenim osobama, dok bi se odgovornim osobama mogle smatrati samo ako bi se pribjeglo ekstenzivnom tumačenju važeće definicije odgovorne osobe. Nadalje, radi terminološkog usklađenja sa Zakonom o životnom partnerstvu predlažu se izmjene definicije člana obitelji i bliske osobe, ali i uvođenje novih definicija. Tako se umjesto izraza „istospolni partner koriste izrazi „životni partner ili neformalni životni partner“. Naime, prema Zakonu o životnom partnerstvu (Narodne novine, broj 92/2014), životno partnerstvo je zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola sklopljena pred nadležnim tijelom u skladu s odredbama Zakona o životnom partnerstvu. Neformalno životno partnerstvo je zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola, koje nisu sklopile životno partnerstvo pred nadležnim tijelom, ako zajednica traje najmanje tri godine i od početka je udovoljavala pretpostavkama propisanim za valjanost životnog partnerstva. Postojanje neformalnog životnog partnerstva dokazuje se na isti način i pod istim uvjetima kao i izvanbračna zajednica. Također se, radi usklađenja s međunarodnim propisima i instrumentima (UN Konvencijom protiv organiziranog kriminaliteta – Palermo konvencija, Direktivom 2014/42/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju

predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima, te preporukama Odbora stručnjaka Vijeća Europe za procjenu mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma) uvodi i definicija imovine. Dakle, imovinom se smatra imovina bilo koje vrste, materijalna i nematerijalna, pokretna ili nepokretna, kao i pravni dokumenti ili instrumenti kojima se dokazuje pravo ili interes na imovini.

Izmijenjene su i dopunjene i odredbe koje se odnose na posebne obveze i **sigurnosne mjere**. Tako je sadržaj sigurnosne mjere zabrane približavanja proširen i na uznemiravanje i uhođenje, te je posljedično izmijenjen i naziv ove mjere. Novom odredbom je nadalje, ispravljena neujednačenosti važećih odredaba na način da je jednoznačno određen početak tijeka sigurnosnih mjera, sve sigurnosne mjere teku od izvršnosti presude. Važna dorada odnosi se i na trajanje sigurnosnih mjera posebno onih koje se izriču uz zatvorske kazne. Naime, važeći KZ kod pojedinih sigurnosnih mjera određuje da se vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava u vrijeme trajanja mjere (tako kod sigurnosnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, zabrane približavanja, zabrane pristupa internetu, zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti). To konkretno znači da osuđenik kojemu je uz zatvorsku kaznu zbog npr. izazivanja prometne nesreće sa smrtnom posljedicom izrečena sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, a koji iz zatvora bude pušten privremeno na pogodnost izlaska iz zatvora, u to vrijeme nije pod mjerom te npr. može upravljati motornim vozilom; ili počinitelj obiteljskog nasilja sa mjerom zabrane približavanja, približiti se žrtvi nasilja tijekom pogodnosti izlaska iz zatvora. Ovu pravnu prazninu ovim prijedlogom nastojimo riješiti na način da sve mjere počinju teći izvršnošću presude i traju određeno vrijeme, time da ukoliko su izrečene uz zatvorsku kaznu (a da pritom nije izrečena uvjetna osuda niti je zatvorska kazna zamijenjena radom za opće dobro) sud će mjeru izreći određeno vrijeme dulje od izrečene kazne zatvora. Pritom se, radi zaštite prava osuđenika uvodi, na prijedlog osuđenika, preispitivanje potrebe za nastavkom mjere i to po proteku polovine trajanja sigurnosne mjere. Precizirana je i odredba o zaštitnom nadzoru po punom izvršenju kazne zatvora na način da je precizirano da njena primjena dolazi u obzir samo kod onih osuđenika kojima nije odobren uvjetni otpust, dakle u cijelosti su izdržali zatvorsku kaznu.

U odnosu na posebne obveze predložene su izmjene u svrhu jasnog razgraničavanja posebnih obveza i sigurnosnih mjera i to brisanjem posebnih obveza koje su istog sadržaja kao sigurnosne mjere te izričitom propisivanjem sankcija uz koje se posebne obveze mogu izreći.

Prošireno oduzimanje imovinske koristi više se ne ograničava samo na kaznena djela iz nadležnosti USKOK-a, već se sukladno Direktivi 2014/42/EU o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi širi i na kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka.

Bitno se mijenja i odredba o **oduzimanju predmeta** na način da se napušta koncept prema kojem su predmeti nastali počinjenjem kaznenog djela, jednako kao i predmeti uporabljeni ili namijenjeni počinjenju kaznenog djela, dijelili istu pravnu sudbinu. Oduzimali su se samo ako je postojala opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje kaznenog djela ili je oduzimanje bilo potrebno radi zaštite opće sigurnosti, javnog poretka ili iz moralnih razloga. Sada se uvodi obvezno i bezuvjetno oduzimanje predmeta i sredstava koji su nastali počinjenjem kaznenog djela, slično kao i oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela jer nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom pa tako ni predmet koji je nastao kaznenim djelom.

Nadalje, primjena Zakona o probaciji i praćenje rada probacijske službe ukazao je na potrebu dorade odredaba o **radu za opće dobro** u Kaznenom zakonu. Tako je brisano da se prilikom određivanja rada za opće dobro obvezatno mora voditi računa o stručnosti osuđenika, što je ponekad onemogućavalo rad probacijskoj službi, koja ionako prilikom odabira konkretne pravne osobe vodi računa o sposobnostima osuđenika i raspoređuje ga na poslove na kojima će isti dati najveći doprinos općem dobru. Nadalje, precizirane su odredbe koje se odnose na opoziv rada za opće dobro kod osuđenika koji svojom krivnjom ne izvršava rad na način da je nedvosmisleno određeno da osuđeniku koji svojom krivnjom ne izvršava rad za opće dobro koji mu je određen, rad za opće dobro će biti opozvan i određeno izvršavanje kazne.

Određene teškoće u praksi uočene su kod kaznenih djela **krađe i teške krađe** i to prvenstveno zbog postojećih kaznenih okvira. Naime, teška krađa se u praksi najčešće javlja u banalnim oblicima provalne krađe poput provale u npr. kiosk, podrumski prostor i sl., a zbog visine zapriječene kazne zatvora (od jedne do osam godina) zahtjeva primjenu složenih procesnih formi. Također, zbog navedenih kaznenih okvira onemogućena je primjena instituta oportuniteta prema maloljetnicima i mlađim punoljetnicima za kazneno djelo teške krađe koje čini preko 30 % kaznenih prijava prema navedenoj populaciji. U cilju uklanjanja navedenih poteškoća ovim izmjenama predlaže se smanjenje kaznenih okvira za ova kaznena djela.

Kad je riječ o preispitivanju postojećih kaznenih okvira treba istaknuti da je promjena istog razmatrana i kod kaznenog djela **podmićivanja zastupnika**. Prema postojećem rješenju za ovo kazneno djelo propisana je kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina, dok su za druga korupcijska kaznena djela propisani stroži kazneni okviri. Budući da se radi o korupcijskom kaznenom djelu, svojevrsno privilegiranje kaznenog djela podmićivanja zastupnika u pogledu sankcije u odnosu na druga koruptivna kaznena djela je neopravdano. Slijedom navedenog predloženim izmjenama u pogledu sankcije kazneno djelo podmićivanje zastupnika izjednačava se s drugim koruptivnim kaznenim djelima (npr. davanje mita u gospodarskom poslovanju, primanja i davanja mita iz glave kaznenih djela protiv službene dužnosti, davanje mita za trgovanje utjecajem).

Određene poteškoće pojavile su se u praksi zbog različitog tumačenja pojedinih odredbi Zakona slijedom čega je bilo potrebno iste jasnije propisati. Tako je kod kaznenog djela **prostitucije** (članak 157. stavak 3.) odredba o oglašavanju prostitucije koja propisuje da djelo čini onaj tko putem sredstava javnog informiranja i drugih sličnih sredstava oglašava prostituciju, tumačena s jedne strane kao oglašavanje same osobe koja se bavi prostitucijom, a s druge strane kao oglašavanje druge osobe. Kako bi se otklonila mogućnost različitog tumačenja ove odredbe, naglašava se da ovo kazneno djelo čini osoba koja oglašava prostituciju druge osobe. Nadalje, radi jasnoće izričaja predlažu se izmjene i kaznenog djela **nametljivog ponašanja**. Važeći zakonski tekst kao modalitete ovog kaznenog djela propisuje „uspostavi ili nastoji uspostaviti neželjeni kontakt“. Izričaj „uspostavi“ ovdje sugerira da je djelo dovršeno već jednokratnom uspostavom neželjenog kontakta, a što je protivno biti ovog kaznenog djela koje u sebi uključuje ustrajnost i trajanje kroz dulje vrijeme. Slijedom navedenog, predloženim izmjenama stavljen je naglasak na trajnost postupanja počinitelja ovog kaznenog djela.

Nadalje, dio predloženih izmjena usmjeren je ka pružanju **dodatne zaštite određenim kategorijama osoba**. Tako se predlaže proširiti kvalificirane oblike kaznenih djela protuzakonitog oduzimanja slobode i otmice na bliske osobe definirane člankom 87. stavkom

9. Kaznenog zakona. Uz navedeno, kod kaznenog djela protupravnog oduzimanja slobode predlaže se proširenje i na osobe s težim invaliditetom, čime se isto usklađuje s izričajem kaznenih djela otmice, prisile i prijetnje. Nadalje, osiguranje dodatne zaštite određene kategorije osoba razlogom je izmjena i kaznenih djela prisile i prijetnje. Predloženim izmjenama proširuje se odredba o pokretanju kaznenog postupka po službenoj dužnosti za kaznena djela prisile i prijetnje i na situacije kada je djelo počinjeno prema odgovornoj osobi u obavljaju javne ovlasti. Naime, zbog povećanog nasilja, prisile i prijetnje prema zdravstvenim radnicima, učiteljima, nastavnicima, pojavila se potreba osiguranja više razine zaštite navedene kategorije osoba. Zaštita odgovorne osobe, a time i zdravstvenog radnika, učitelja, nastavnika osigurana je kroz druge institute poput pokretanja postupka po službenoj dužnosti kada je kazneno djelo počinjeno prema odgovornoj osobi ili kroz kvalificirane oblike pojedinih kaznenih djela. Tako se predloženim izmjenama kod kaznenog djela prisile i prijetnje osigurava viša razina zaštite prosvjetnih i zdravstvenih djelatnika na način da se, ukoliko bi kazneno djelo prisile ili prijetnje bilo počinjeno prema primjerice nastavniku, učitelju, zdravstvenom radniku, kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Također, određene izmjene u pravcu pojačane zaštite navedene kategorije osoba predlažu se i kod kaznenih djela kojima je zaštitni objekt život i tijelo na način da se kod kaznenih djela tjelesne ozljede, teške tjelesne ozljede te osobito teške tjelesne ozljede propisuju kvalificirani oblici sa težom sankcijom ukoliko je kazneno djelo počinjeno i prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti.

Osiguranje sustavne i cjelovite zaštite razlogom je intervencije u pojedina kaznena djela protiv **računalnih sustava, programa i podataka**, pa se tako predlaže proširiti kaznena djela neovlaštenog pristupa (članak 266.) i teška kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (članak 273.) i na računalni sustav Ustavnog suda i međunarodne organizacije koje je Republika Hrvatska članica, koji računalni sustavi važećim Kaznenim zakonom nisu obuhvaćeni. Proširenje se predlaže u kvalificiranim oblicima navedenih kaznenih djela, kojima je cilj strože kažnjavati povredu i ugrožavanje računalnih sustava i podataka od osobite važnosti.

Dopune se predlažu i u odnosu na kazneno djelo **neovlaštene proizvodnje i prometa drogama** iz članka 190. Naime, stavak 6. inkriminira izradu, nabavu i posjedovanje opreme, materijala ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari koje su propisom proglašene drogom, a ovom izmjenom predlaže se proširenje modaliteta počinjenja djela na izvoz i uvoz istih. Sada su ovi modaliteti obuhvaćeni samo prekršajnom zonom odgovornosti sukladno članku 13. Zakona o provedbi Uredbe Europske unije iz područja prekursora za droge. Zbog ovakvog proširenja biti će potrebno intervenirati u Zakon o provedbi Uredbe Europske unije iz područja prekursora za droge na način da se brišu prekršaje odredbe koje sadrže navedene modalitete kako bi se izbjeglo dvostruko kažnjavanje i povreda načela *ne bis in idem*.

Izmjenama su obuhvaćene i odredbe koje inkriminiraju postupanje „službene osobe u obavljanju službe ili javne ovlasti“. Iako već sama okolnost da su u važećem zakonskom tekstu izričito navedene riječi „javna ovlast“ upućuje na zaključak da su određenim kaznenim djelom obuhvaćene odgovorne osobe, dopunjavanjem pojedinih odredaba izričajem „odgovorne osobe“ želi se postići jasnoća teksta.

Predmet ovih izmjena također su i **dodatna usklađenja s pravnom stečevinom Europske unije** i to s Direktivom 2011/92/EU od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, Direktivom 2008/99/EZ od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i Direktivom o napadima na

informativne sustave 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o zamjeni Okvirne odluke vijeća 2005/222/PUP. Navedene direktive razlogom su izmjena koje se predlažu u odredbama o primjeni kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske (članak 14. i 18. Kaznenog zakona), proširenju kaznene odgovornosti kod kaznenog djela ugrožavanja okoliša otpadom (članak 196. Kaznenog zakona) te povisivanju kaznenog okvira kod kaznenih djela neovlaštenog pristupa (članak 266. Kaznenog zakona) i zlouporabe naprava (članak 272. Kaznenog zakona).

Republika Hrvatska je država-stranka svih UN i drugih međunarodnih anti-terorističkih instrumenata i sukladno tome je prilagodila svoje kazneno zakonodavstvo.

To posebice vrijedi za implementaciju Okvirne odluke 2002/475/JHA o suzbijanju terorizma (FD 2002) i dopunjujuću Okvirnu odluku 2008/919/JHA (FD 2008) koje su u potpunosti implementirane u hrvatski Kazneni zakon inkriminiranjem djela terorizma, financiranja terorizma, javnog poticanja na terorizam, novačenja za terorizam, obuke za terorizam, terorističkog udruživanja i pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, kao kaznenih djela sa odgovarajućim i odvrćajućim sankcijama.

Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske, budući da je u potpunosti usvojilo ili implementiralo dosadašnje međunarodne pravne akte po pitanju terorizma, može na adekvatan i učinkovit način dati pravni odgovor raznim oblicima potencijalnih terorističkih prijetnji odnosno aktivnosti.

Međutim, zahtjevi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN 2178/14 (UNSCR 2178) u pogledu kriminalizacije određenih aktivnosti (putovanje u svrhu terorizma, financiranje takvog putovanja, organizacije ili olakšanja takvog putovanja) prelaze okvire FD 2002 i FD 2008 i, posljedično, okvire domaćeg implementacijskog prava. Predmetna Rezolucija traži energične mjere protiv novijih oblika terorizma te poziva države članice UN da „udvostruče napore u suzbijanju nasilnog ekstremizma“ (stavak 15). Slijedom navedenog, Ministarstvo pravosuđa predlaže dopunu članka 103. Kaznenog zakona na način da se proširuje kažnjivost pripremnih radnji vezanih uz počinjenje kaznenih djela financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 1010.) i terorističkog udruženja (članak 102.).

II. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1.

Članak 14. (primjena kaznenog zakonodavstva za kaznena djela koja izvan područja Republike Hrvatske počine njezini državljani) uređuje primjenu kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema hrvatskom državljaninu ili osobi s prebivalištem u Republici Hrvatskoj u slučaju kada je isti kazneno djelo počinio izvan teritorija Republike Hrvatske (načelo aktivnog personaliteta) pod uvjetom da se radi o kaznenom djelu koje je kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno (zahtjev za identitetom norme). Od zahtjeva za identitetom norme izričito se odstupilo kroz stavak 3. koji propisuje katalog kaznenih djela kod kojih će se prema počinitelju primijeniti kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske iako je počinio djelo koje nije kažnjivo na teritoriju države u kojoj je ono počinjeno. Radi se o kaznenim djelima koja se prvenstveno odnose na spolno zlostavljanje djece. Ovim izmjenama proširuje se katalog kaznenih djela te se u isti dodaje dva kaznena djela. Kazneno djelo spolne zlouporabe djeteta starijeg od 15 godina iz članka 159. Kaznenog zakona radi suzbijanja

spolnih kaznenih djela počinjenih na štetu djece. Ovakvo rješenje i izuzetak od identiteta norme predviđaju i druga zakonodavstva, npr. Švicarska, Francuska. Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije u članku 17. stavku 4. zahtjeva od država članica da odstupe od zahtjeva za identitetom norme kako bi uspostavile svoju nadležnost za predmetna kaznena djela kada su počinjena izvan teritorija država članica. Slijedom iznesenog, proširen je katalog kaznenih djela u stavku 3. članka 14.

Nadalje, katalog kaznenih djela proširen je i na kazneno djelo iz članka 152. (spolni odnošaj bez pristanka) radi usklađenja s Konvencijom o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Članak 44. stavak 3. Konvencije propisuje da će radi progona kaznenih djela iz članka 36., 37., 38. i 39. Konvencije stranke poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da njihova nadležnost nije uvjetovana time da je riječ o inkriminiranim djelima na državnom području na kojem su počinjena. Važećom odredbom članka 14. stavka 3. ne obuhvaća kazneno djelo spolni odnošaj bez pristanka iz članka 152. slijedom čega se predlaže dopuna istog.

Članak 2.

U članku 18. (posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske) izvršene su izmjene radi usklađenja sa člankom 17. stavkom 5. Direktive 2011/92/EU od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije. Navedeni članak Direktive traži od država članica da osiguraju da njihova nadležnost nije uvjetovana podnošenjem prijedloga/izvješća žrtve u mjestu gdje je djelo počinjeno. Ovom izmjenom Kazneni zakon usklađuje se i s Konvencijom o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji koja također traži da uvjet za progon nisu prijave od strane žrtve kaznenog djela ili dostava informacija od strane države u kojoj je djelo počinjeno.

Članak 3.

U članku 52. (produljeno kazneno djelo) propisan je novi stavak 4. Naime, u slučajevima u kojima se kazneno djelo protiv imovine sastoji od većeg broja odvojenih radnji, pri čemu se svakom pojedinom radnjom pribavljaju stvari, imovinska prava ili imovinska korist male vrijednosti, prema važećem zakonskom rješenju djelo se tretira, primjerice, kao produljeno privilegirano kazneno djelo krađe (članak 228. stavak 2.) ili produljeno privilegirano kazneno djelo prijevare (članak 236. stavak 3.). To je stoga što se kod imovinskih kaznenih djela kod kojih kvalifikacija ovisi o vrijednosti stvari, imovinskog prava odnosno imovinske koristi relevantnom uzima vrijednost navedenih stvari, imovinskih prava ili imovinske koristi ostvarenih svakom pojedinom radnjom. To ima za posljedicu da se takva kaznena djela progone po privatnoj tužbi, u kojem slučaju policija nije dužna poduzeti mjere iz članka 207. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku, pa često ni ne dolazi do kaznenog progona. Produljeno kazneno djelo je jedno djelo, pa pojedine radnje koje ga čine ne zadržavaju samostalnost. To je izričito rečeno u članku 8. stavku 2. Kaznenog zakona prema kojem je produljeno kazneno djelo dovršeno danom posljednje radnje, što ima za posljedicu da se zastara kaznenog progona ne računa za svaku pojedinu radnju odvojeno, nego od dovršenja djela u cjelini. Iz tih razloga u opisanim slučajevima treba isključiti privilegirane oblike ako ukupna vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi prelazi granicu za privilegirani oblik. Sukladno predloženom rješenju, ukoliko se radnjama ostvaruju obilježja istih kaznenih djela, djelo će se pravno okvalificirati uzimajući u obzir zbroj vrijednosti stvari, prava ili imovinske koristi ostvarene pojedinačnim radnjama. Dakle, serijski počinitelj prijevare koji je oštetio velik broj osoba za manje iznose i pritom ostvario znatnu imovinsku korist ne bi

počinio tzv. sitnu prijevare iz članka 236. stavka 3. nego kvalificirani oblik prijevare iz članka 236. stavka 2.

Članak 4.

Zbog izvršenih izmjena u članku 62. (posebne obveze), slijedom kojih se posebne obveze više ne mogu primijeniti prema počinitelju kojemu je izrečena kazna zatvora, izmijenjen je članak 55. stavak 3. Za detaljnije obrazloženje vidi obrazloženje uz članak 7. Konačnog prijedloga. Zbog problema u praksi pri primjeni članka 55. stavka 5. predlaže se brisanje riječi „i stručnosti“. Naime, osuđenici su često zlorabili navedeni termin na način da su pozivom na propisanu brigu o njihovoj stručnosti inzistirali na rasporedu na poslove svoje ili srodne struke prilikom obavljanja rada za opće dobro, što često nije bilo moguće realizirati, a niti je bila intencija zakonodavca da se ovako ekstenzivno tumači pojam „stručnosti“. Brisanjem navedenog pojma, olakšat će se rad probacijskoj službi pri odabiru pravne osobe za izvršavanje rada za opće dobro. Pritom valja istaknuti da je uzimanje u obzir sposobnosti osuđenika i drugih relevantnih okolnosti prilikom rasporeda na konkretni posao osigurano propisima koji reguliraju rad probacijske službe.

U st. 7. predlaže se svršeni oblik glagola izvršiti („ne izvrši“) pretvoriti u nesvršeni oblik („ne izvršava“) te brisati pozivanje na rok u kojem je rad trebao biti izvršen, a sve kako bi se naglasilo da za sve vrijeme trajanja rada za opće dobro, ukoliko osuđenik svojom krivnjom opstruira izvršavanje rada, sud može donijeti odluku kojom određuje izvršenje izrečene kazne u cijelosti ili djelomično. Drugim riječima, u praksi se ova odredba tumačila na način da se osuđeniku koji svojom krivnjom ne izvršava rad za opće dobro tek po isteku roka na koji je određeno izvršavanje rada za opće dobro može odrediti izvršenje izrečene kazne, ali ne i tijekom trajanja tog roka, što nije smisao ove odredbe. Naime, rad za opće dobro je zamjena kazne zatvora ili novčane kazne, njime se osuđeniku daje mogućnost da umjesto izdržavanja kazne zatvora ili plaćanja novčane kazne, svoj dug društvu „odradi“ za opće dobro. Stoga, ukoliko osuđenik svojom krivnjom ne izvršava rad za opće dobro i time pokazuje svoju nespremnost da svoj „dug društvu“ odradi radom za opće dobro, valja se pristupiti izvršenju izrečene kazne i na taj način osigurati ispunjenje svrhe kažnjavanja.

Radi jasnoće teksta i definiranja nadležnosti za obustavu rada za opće dobro zbog neizvršavanja, predlaže se u stavku 6. brisati riječ „prvostupanjski“. Naime, korištenje termina „prvostupanjski sud“ u stavku 6. te izraza „sud“ u stavku 7. i 8. u praksi je stvaralo dvojbe smatra li se pod pojmom „sud“ prvostupanjski sud ili sudac izvršenja. Radi otklanjanja navedenih dvojbi i terminološkog usklađenja s ostatkom Zakona, predlaže se korištenje izraza „sud“ koji se odnosi na prvostupanjski sud koji je jedini nadležan za donošenje odluka za slučaj da osuđenik ne izvršava svojom krivnjom rad za opće dobro ili krši obveze ili mjere koje su mu uz rad za opće dobro određene.

Članak 5.

Članak 56. (uvjetna osuda) stavak 3. propisuje vrijeme provjeravanja, trajanje, način određivanja i početak uvjetne osude. Novina u odnosu na KZ97, koja je sadržana u stavku 3., je mogućnost naknadnog skraćivanja, odnosno produljenja vremena provjeravanja. S obzirom na to da je ova odredba u praksi naišla na brojne kritike zbog upitnosti koncepta naknadnog produljenja tj. skraćivanja vremena provjeravanja, predloženom izmjenom napušta se ovaj koncept zbog čega je brisana druga rečenica stavka 3.

Članak 6.

Članak 58. stavak 1. (opoziv uvjetne osude) nadopunjen je još jednim razlogom za obligatorni opoziv uvjetne osude. Radi se, naime, o opozivu uvjetne osude ukoliko osuđenik u roku koji je određen presudom ne vrati imovinsku korist. Naravno, prilikom opoziva vodit će se računa da li je osuđenik bio u mogućnosti vratiti imovinsku korist, pa će sud procjenjivati da li je postojao kakav opravdani razlog na strani osuđenika za ne vraćanje imovinske koristi.

Nadalje, stavak 7., koji propisuje rok nakon kojeg više nije moguće opozvati uvjetnu osudu, ovim izmjenama je proširen i na opoziv uvjetne osude zbog ranijeg kaznenog djela iz stavka 6.

Kako je u stavku 7. do sada bio propisan rok za opoziv uvjetne osude zbog novog kaznenog djela (stavak 1. i 2. članka 58.), dok rok za opoziv zbog ranijeg kaznenog djela nije bio propisan, ovom izmjenom primjena stavka 7. proširuje se i na opoziv uvjetne osude zbog ranijeg kaznenog djela (stavak 6.).

U stavku 8. ovim izmjenama produljen je rok za opoziv uvjetne osude sa šest mjeseci na godinu dana budući je sudska praksa pokazala da je rok od šest mjeseci prekratak. U mnogo slučajeva taj rok istekne tijekom postupka opoziva uvjetne osude ili tijekom žalbenog roka u pogledu presude kojom je opozvana uvjetna osuda.

Članak 7.

U članku 62. stavku 1. (posebne obveze) izvršena je dopuna kojom se izričito propisuje uz koje se kaznenopravne sankcije počinitelju mogu naložiti posebne obveze. Naime, u primjeni Kaznenog zakona pokazalo da ne postoji dovoljno jasna razlika u kojem će se slučaju počinitelju izreći posebna obveza, a u kojem sigurnosna mjera. Ovom dopunom predlagatelj je napravio jasnu distinkciju između posebnih obveza i sigurnosnih mjera, s obzirom da se, prema predloženom rješenju, posebne obveze mogu izreći samo uz uvjetnu osudu i djelomičnu uvjetnu osudu. Navedeno je opravdano obzirom će neizvršavanje posebnih obveza biti sankcionirano opozivom uvjetne osude. S druge strane, sigurnosne mjere se mogu izreći uz bilo koju kaznu sukladno načelu razmjernosti (članak 67. Kaznenog zakona), a vodeći računa o svrsi koja se njima želi postići (članak 66. Kaznenog zakona).

Slijedom navedenog, a imajući u vidu da je svrha posebnih obveza istovjetna svrsi sigurnosnih mjera (otklanjanje okolnosti koje omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela), brisane su odredbe članka 62. stavka 2. točaka 6., 8., 9. i 11., s obzirom da su propisivale posebne obveze koje su po svom sadržaju istovjetne sigurnosnim mjerama iz članaka 70., 73. i 74. Kaznenog zakona.

Nadalje, Prema Zakonu o probaciji (Narodne novine, broj 143/2012), probacija je nadležna za organiziranje i nadziranje izvršenja posebnih obveza iz Kaznenog zakona. Međutim, samo uz neke posebne obveze u članku 62. stavku 2. izričito se propisuje da se izvršavaju uz nadzor nadležnog tijela za probaciju (točke 1., 2., 3). S obzirom da probacija nadzire izvršavanje i posebnih obveza iz točke 4., 5. i 10. predlaže se isto istaknuti kod svake pojedine posebne obveze.

Novim stavkom 3. precizirano je da posebne obveze koje po svom sadržaju predstavljaju zabrane izvršava nadležno tijelo za probaciju uz pomoć policije. Naime, zabrane po samoj svojoj prirodi puno kvalitetnije može nadzirati policija (npr. zabranu nošenja, posjedovanja i povjeravanja na čuvanje drugoj osobi oružja i drugih predmeta koji bi ga mogli navesti na

počinjenje kaznenog djela) pa je stoga uloga Probacijske službe u provođenju ovih zabrana administrativnog tipa.

Novim stavkom 4. propisuje se da se način izvršavanja ima urediti posebnim zakonom i na temelju tog zakona donesenim podzakonskim propisima imajući u vidu Zakon o probaciji i podzakonske akte koji reguliraju materiju izvršavanja posebnih obveza i sigurnosnih mjera.

Članak 8.

S obzirom na brisanje posebne obveze iz 62. stavka 2. točke 6., bilo je nužno intervenirati u odredbe članka 63. stavaka 2. i 3.

Članak 9.

Zbog izmjena naziva i sadržaja mjere iz članka 73. Kaznenog zakona, bilo je potrebno izmijeniti naziv predmetne sigurnosne mjere i u članku 65., koji predstavlja opću odredbu te navodi vrste sigurnosnih mjera. O razlozima proširenja sadržaja mjere vidi obrazloženje uz članak 16. Konačnog prijedloga Zakona.

Članak 10.

Predloženom odredbom članka 67.a ispravlja se neujednačenost važećih odredaba o sigurnosnim mjerama. Naime, prema važećem Kaznenom zakonu, neke sigurnosne mjere teku od izvršnosti presude kojom su izrečene (npr. zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti), druge teku od pravomoćnosti presude kojom su izrečene (npr. zabrana približavanja), a neke nevezano uz pravomoćnost i izvršnost presude, štoviše odmakom vremena od izvršnosti presude (npr. članak 72. stavak 4.: „Zabrana upravljanja motornim vozilom počinje teći oduzimanjem vozačke dozvole, upisom zabrane za određenu kategoriju motornih vozila u vozačku dozvolu...“). Ovom se izmjenom jednoznačno definira početak tijeka sigurnosnih mjera, a to je trenutak izvršnosti presude kojom je sigurnosna mjera izrečena, čime se omogućuje kontinuirano i cjelovito ostvarenje svrhe sigurnosnih mjera, a to je otklanjanje okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela.

Članak 11.

Predlaže se brisanje stavka 2. u članku 68. Kaznenog zakona, koji propisuje vrste kazni uz koje se može izreći sigurnosna mjera, kao nepotreban. Naime, uzevši u obzir sve odredbe kojima su regulirane sigurnosne mjere u Kaznenom zakonu, kod nekih mjera neopravdana je ograničena primjena istih samo na neke vrste kazni ili mjera. Obzirom je predlagatelj mišljenja da se svaka sigurnosna mjera mora moći izreći kod svake kazne ukoliko se njome postiže svrha kojoj ona služi, brisane su kroz cijelu glavu V. odredbe kojima se propisuje uz koju kaznu ili mjeru se može izreći koja sigurnosna mjera. Ovakvim rješenjem omogućeno je, dakle, da se svaka sigurnosna mjera može izreći uz svaku kaznu koju je moguće izreći počinitelji, ako se time, naravno, postiže svrha kažnjavanja kao i same sigurnosne mjere.

Nadalje, izmjenama u stavku 3., a koji sada postaje stavak 2., jasno se definira da je probacija nadležna za nadzor izvršenja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja ukoliko je navedena mjera izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu.

Slijedom navedenih izmjena, propisan je i novi stavak 7. kojim se jasno propisuje da će sud o mjeri izrečenoj uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu obavijestiti nadležno tijelo za probaciju radi daljnjeg postupanja. Način postupanja probacije uredit će se Zakonom o probaciji i podzakonskim propisima koji reguliraju rad probacijske službe.

Članak 12.

Stavak 2. u članku 69. Kaznenog zakona brisan je iz istih razloga kao i kod prethodne sigurnosne mjere (članak 68. Kaznenog zakona), stoga vidi obrazloženje uz članak 10. Konačnog prijedloga Zakona. Također, isti su razlozi i za uvođenje novog stavka 7.

U dosadašnjem stavku 7. koji postaje stavak 6. izvršena je izmjena s obzirom na promjenu numeracije stavaka u članku 68. Kaznenog zakona.

Članak 13.

Vidi obrazloženje uz članak 11. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 14.

S obzirom da je tijekom sigurnosnih mjera propisan novim člankom 67. a Kaznenog zakona (vidi članak 10. Konačnog prijedloga zakona), koji je predviđen kao generalna odredba za tijekom svih sigurnosnih mjera, u stavku 1. članku 71. brisan je dio odredbe koja tijekom sigurnosne mjere veže uz izvršnost presude.

Stavkom 2. predlaže se novi koncept propisivanja trajanja sigurnosne mjere (od jedne do deset godina) što u važećoj odredbi članka 71. Kaznenog zakona čini sadržaj stavka 1., te se propisuje i određivanje dužeg trajanja sigurnosne mjere u slučaju kada je počinitelj osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro. Navedeno se predlaže kako bi se osiguralo da sigurnosna mjera ne istekne tijekom izdržavanja kazne zatvora već da traje i nakon izdržane kazne zatvora uzimajući u obzir da mjera teče od izvršnosti presude.

Zbog izmjene načina određivanja trajanja sigurnosne mjere iz stavka 2., u stavku 6. i 7. izmijenjeni su rokovi za preispitivanje sigurnosne mjere.

Stavak 8. je izmijenjen zbog veće jezične preciznosti.

Članak 15.

U izmijenjenom stavku 3. članka 72. Kaznenog zakona propisuje se trajanje sigurnosne mjere (od jedne do pet godina) te se propisuje i određivanje dužeg trajanja sigurnosne mjere u slučaju kada je počinitelj osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro. Navedeno se predlaže kako bi se osiguralo da sigurnosna mjera ne istekne tijekom izdržavanja kazne zatvora već da traje i nakon izdržane kazne zatvora uzimajući u obzir da mjera teče od izvršnosti presude.

Pritom će sud, prilikom izricanja kaznenopravnih sankcija, pri određivanju duljine trajanja voditi računa o duljini izrečene kazne zatvora, pa shodno tome odrediti dulje trajanje sigurnosne mjere.

S obzirom da je tijekom sigurnosnih mjera propisan novim člankom 67. a Kaznenog zakona (vidi članak 10. Konačnog prijedloga zakona), koji je predviđen kao generalna odredba za tijekom svih sigurnosnih mjera, izmijenjen je stavak 4. na način da više ne propisuje različite trenutke početka tjeka ove sigurnosne mjere (npr. oduzimanjem, upisom...) budući da je to postalo nepotrebno, već se sada njime uvodi mogućnost prijevremene obustave izvršenja, a kako je to već sada propisano za druge sigurnosne mjere (zabrana približavanja, uznemiravanja ili uhođenja, udaljenje iz kućanstva). Uvođenje navedene mogućnosti ukazalo se nužnim s

obzirom na mogućnost produljenja trajanja sigurnosne mjere propisane u izmijenjenom stavku 3.

U stavku 8. propisana je obveza dostavljanja presude kojom je izrečena ova sigurnosna mjera policiji. Sud je u obvezi dostaviti presudu policiji koja je u obvezi odmah pristupiti nadzoru izvršavanja sigurnosne mjere na način koji će biti propisan posebnim propisom. Ovime se osigurava cjelovito ostvarivanje svrhe sigurnosne mjere. Nadalje je propisano da će se način izvršavanja ove mjere urediti pravilnikom kojim se uređuje način izvršavanja mjere iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 16.

Predlaže se proširenje sadržaja sigurnosne mjere iz članka 73. Kaznenog zakona - zabrane približavanja i na zabranu uznemiravanja ili uhođenja (stavak 1.), a shodno tome i promjena naziva ove sigurnosne mjere. Svrha ove izmjene prije svega jest osiguranje cjelovite zaštite žrtava svih kaznenih djela. Naime, zabrana približavanja tek je jedan od modaliteta zaštite žrtava, no uznemiravanje bez fizičkog približavanja (slanjem SMS-ova, e-mailova i slično) ili uhođenje žrtve također su česti modaliteti psihičkog pritisaka na žrtvu, pa je potrebno osigurati njenu zaštitu i kroz mogućnost da se sigurnosnom mjerom izrekne ovakva zabrana. Nadalje, izmijenjena odredba stavka 1. više ne sadrži katalog kaznenih djela počiniteljima kojih se ova mjera može izreći, kao što je to slučaj u važećoj odredbi. Na ovaj način proširuje se mogućnost izricanja i primjene ove mjere potencijalno na sva kaznena djela.

Predložena odredba više ne sadrži vrste kazni uz koje se može izreći ova sigurnosna mjera. Naime, uzevši u obzir sve odredbe važećeg Kaznenog zakona kojima su regulirane sigurnosne mjere, kod nekih mjera neopravdana je ograničena primjena istih samo na neke vrste kazni ili mjera. Obzirom je predlagatelj mišljenja da se svaka sigurnosna mjera mora moći izreći kod svake kazne ukoliko se njome postigne svrha kojoj ona služi, brisane su kroz cijelu glavu V. odredbe kojima se propisuje uz koju kaznu ili mjeru se može izreći koja sigurnosna mjera. Ovakvim rješenjem omogućeno je, dakle, da se svaka sigurnosna mjera može izreći uz svaku kaznu koju je moguće izreći počinitelji, ako se time, naravno, postigne svrha kažnjavanja kao i same sigurnosne mjere.

Stavak 2. u predloženoj odredbi sadrži trajanje sigurnosne mjere te određivanje dužeg trajanja sigurnosne mjere u slučaju izricanja zatvorske kazne. Navedeno se predlaže kako bi se osigurala mogućnost da sud ukoliko to ocijeni potrebnim osuđeniku uz zatvorsku kaznu odredi da sigurnosna mjera ne istekne tijekom izdržavanja kazne zatvora već da traje i nakon izdržane kazne zatvora uzimajući u obzir da mjera teče od izvršnosti presude. Prilikom izricanja kazne zatvora sud će voditi računa o duljini izrečene kazne, pa shodno tome može primijeniti iznimku predviđenu stavkom 3. i propisati dulje trajanje mjere.

Zbog produljenja trajanja sigurnosne mjere u stavku 2. ovoga članka, izmijenjen je rok za preispitivanje sigurnosne mjere u stavku 3. u odnosu na važeću odredbu članka 73. Kaznenog zakona.

Sadržaj stavka 5. uvjetovan je time da nadzor nad provođenjem mjere zabrane približavanja, sukladno Pravilniku o načinu izvršavanja sigurnosnih mjera zabrane približavanja i udaljenja iz zajedničkog kućanstva („Narodne novine“ broj 76/13), spada u nadležnost policije. Naime, Pravilnik propisuje da mjeru izvršavaju policijski službenici primjenom policijskih ovlasti propisanih važećim Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, br. 76/2008 i 92/2014), u skladu s odredbama važećeg Zakona o kaznenom postupku. S obzirom

da se predlaže proširenje ove sigurnosne mjere u prijelaznim i završnim odredbama propisana je obveza donošenja odgovarajućeg provedbenog propisa koji će obuhvatiti i predloženo proširenje.

Članak 17.

Za izmjenu odredbe stavka 2. članka 74. Kaznenog zakona koja propisuje duljinu trajanja mjere i uz koje vrste kazni se ista može izreći vrijede obrazloženja vezana uz članke 11., 14. i 15. Konačnog prijedloga Zakona. Navedene izmjene od utjecaja su na izmjene stavka 4. u pogledu preispitivanja produljenja trajanja sigurnosne mjere.

Izmjene stavka 6. uvjetovane su time da nadzor nad provođenjem ove mjere, sukladno Pravilniku o načinu izvršavanja sigurnosnih mjera zabrane približavanja i udaljenja iz zajedničkog kućanstva, spada u nadležnost policije. Naime, sukladno Pravilniku navedene mjere izvršavaju policijski službenici primjenom policijskih ovlasti propisanih važećim Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima, u skladu s odredbama važećeg Zakona o kaznenom postupku.

Članak 18.

Za izmjenu odredbe stavka 2. članka 75. Kaznenog zakona koja propisuje duljinu trajanja mjere i uz koje vrste kazni se ista može izreći vrijede obrazloženja vezana uz članke 11., 14. i 15. Konačnog prijedloga zakona.

Kao posljedica produljenja trajanja ove sigurnosne mjere, izmijenjen je stavak 3., koji regulira preispitivanje sigurnosne mjere.

Članak 19.

Dopunom članka 76. stavka 1. Kaznenog zakona precizira se da primjena ove sigurnosne mjere dolazi u obzir tek ukoliko osuđeniku nije odobren uvjetni otpust („ako je kazna u potpunosti izdržana“). Dakle, jasno je propisano da osuđeniku kojem je izrečen zaštitni nadzor nije unaprijed isključeno pravo na uvjetni otpust, na što je praksa ukazivala kao sporno. Naime, uvjetni otpust je pravo svakog osuđenika koji je osuđen na kaznu zatvora, a do primjene ove sigurnosne mjere doći će tek ukoliko nadležno tijelo ne odobri uvjetni otpust i osuđenik u cijelosti izdrži izrečenu kaznu zatvora.

Članak 20.

Proširuje se katalog kaznenih djela za koje je moguće prošireno oduzimanje imovinske koristi zbog usklađenja s pravom EU, konkretno Direktivom 2014/42/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima, koja Direktiva u tom smislu zahtjeva od država članica da primjenjuju institut proširenog oduzimanja i to barem za određena kaznena djela među koja spadaju djela iz Glave XVII. (Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta) i Glave XXV (Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka). Slijedom iznesenog, prošireno oduzimanje imovinske koristi primjenjivati će se i na kaznena djela iz Glave XVII. i Glave XXV. Kaznenog zakona, ukoliko je tim kaznenim djelima stečena imovinska korist. S obzirom na proširenje kataloga promijenjen je i naziv članka jer premašuje katalog kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a. Posljedično je izmijenjen i stavak 2.

Članak 21.

Predloženom izmjenom članka 79. Kaznenog zakona napušta se dosadašnji koncept po kojemu predmeti koji su bili namijenjeni za počinjenje kaznenog djela, predmeti koji su bili

uporabljeni za počinjenje kaznenog djela i predmeti koji su nastali počinjenjem djela slijede istu pravnu sudbinu, a ta je da će se oduzeti ako postoji opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje kaznenog djela (uvjetno oduzimanje).

Predlaže se obvezno i bezuvjetno oduzimanje predmeta i sredstava koji su nastali počinjenjem djela, slično kao i oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela, jer nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, pa ni predmet koji je nastao kaznenim djelom. Kao i do sada, sud će oduzeti predmete i sredstva koji su bili namijenjeni ili su uporabljeni za počinjenje djela, ako postoji opasnost da će ponovo biti uporabljeni za počinjenje kaznenog djela ili kada je njihovo oduzimanje potrebno radi zaštite opće sigurnosti, javnog poretka ili iz moralnih razloga.

Takav novopredloženi koncept u skladu je s EU pravom (npr. Direktivom 2014/42/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima i preporukama MONEYVAL - Odbora stručnjaka Vijeća Europe za procjenu mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma) po kojemu imovinska korist od kaznenog djela i predmeti (instrumentalities), koji su nastali počinjenjem kaznenog djela, slijede istu pravnu sudbinu.

U ostalom dijelu odredba je jezično i nomotehnički poboljšana.

Članak 22.

Zastara kaznenog pogona (članak 81. Kaznenog zakona) nije opravdana ako je zbog težine kaznenog djela i nakon proteka vremena kažnjavanje kriminalno-politički potrebno i pravedno. To vrijedi ne samo za teške zločine prema međunarodnom pravu i kaznena djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu, nego i za teška ubojstva. Iz tog se razloga predlaže nezastarijevanje kaznenog djela teškog ubojstva, kao i kaznenih djela iz članka 97. stavak 4. i članka 352. Kaznenog zakona koja su posebni oblici teškog ubojstva. Predloženo se proširenje nezastarijevanja prema odredbi članka 86. Kaznenog zakona odnosi samo na kaznena djela koja nisu zastarjela u trenutku stupanja na snagu ovog Zakona, dok se retroaktivna primjena nezastarijevanja može propisati samo Ustavom. Sukladno ovoj izmjeni izvršena je izmjena i u članku 83. stavku 2. koji propisuje nezastarijevanje izvršenja kazne.

Članak 23.

Članak 82. stavak 3. propisuje da za pojedina kaznena djela zastara kaznenog progona počinjen teći od punoljetnosti žrtve. Konvencija o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji propisuje u članku 58. da će stranke poduzeti potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da rok zastare za pokretanje bilo kojeg pravnog postupka u pogledu kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima 36., 37., 38. i 39. Konvencije nastavlja teći tijekom razdoblja koje je dovoljno dugo i odgovara težini kaznenog djela, kako bi se omogućilo učinkovito pokretanje postupka nakon što žrtva postane punoljetna. Navedeni članci Konvencije pokriveni su u Kaznenom zakonu slijedećim kaznenim djelima: spolni odnošaj bez pristanka (čl. 152.), silovanje (čl. 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (čl. 154.), prisila na brak (čl. 169.), sakaćenje ženskih spolnih organa (čl. 116.), protupravni prekid trudnoće (čl. 115).

Spolni odnošaj bez pristanka i silovanje djeteta starijeg od 15 godina, kada se ne radi o slučaju obuhvaćenom člankom 159. (spolna zloporaba djeteta starijeg od 15.) inkriminirani su kroz članak 154. – teška kaznena djela protiv spolne slobode, pa se slijedom navedenog predlaže

izmjena stavka 3. članka 81. tako da se odnosi na cijeli članak 154., a radi se o djelu koje je počinjeno na štetu djeteta.

Nadalje, radi potpunog usklađenja s Konvencijom, članak 81. proširen je i na kaznena djela prisila na brak (čl. 169.) i protupravni prekid trudnoće (čl. 115).

Članak 24.

Vidi obrazloženje uz članak 22. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 25.

Dopunom u članku 87. stavku 6. definicija odgovorne osobe proširena je kako bi obuhvatila i članove stalnih ili ad hoc tijela koja nemaju svojstvo pravne osobe, a povjerena im je javna ovlast (primjerice članovi Nacionalnog vijeća za znanost koje donosi propise, članovi komisija za polaganje državnog stručnog ispita ili procjenu šteta od elementarnih nepogoda i sl). Navedene osobe prema pozitivnom Kaznenom zakonu ne mogu se smatrati službenim osobama, dok bi se odgovornim osobama smatrale samo ako bi se pribjeglo ekstenzivnom tumačenju.

U stavku 9. predlaže se proširenje izraza „bliske osobe“ na osobe koje imaju zajedničko dijete. Naime, osobe koje imaju zajedničko dijete, iako nisu živjele u životnoj zajednici, najčešće su međusobno povezane zbog skrbi o djetetu pa ih je potrebno tretirati kao i ostale „bliske osobe“ i pružiti im pojačanu kaznenopravnu zaštitu, posebno kod kaznenih djela nasilja.

Radi terminološkog usklađenja sa Zakonom o životnom partnerstvu (Narodne novine, broj 92/2014) predlažu se izmjene definicije člana obitelji i bliske osobe, ali i uvođenje novih definicija (stavci 8.-11.). Tako se umjesto izraza „istospolni partner koriste izrazi „životni partner ili neformalni životni partner“. Naime, prema Zakonu o životnom partnerstvu, životno partnerstvo je zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola sklopljena pred nadležnim tijelom u skladu s odredbama Zakona o životnom partnerstvu, dok je neformalno životno partnerstvo zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola, koje nisu sklopile životno partnerstvo pred nadležnim tijelom, ako zajednica traje najmanje tri godine i od početka je udovoljavala pretpostavkama propisanim za valjanost životnog partnerstva. Postojanje neformalnog životnog partnerstva dokazuje se na isti način i pod istim uvjetima kao i izvanbračna zajednica.

U stavku 13. kojim se definira službena tajna izvršeno je usklađenje s izmjenama učinjenim u članku 300. (Odavanje službene tajne), na način da je iz definicije službene tajne brisan zadnji dio rečenice koji govori o (ne)klasificiranim podacima.

Novim stavkom 23. uvodi se definicija imovine. Naime, obzirom se definicija imovinske koristi temelji na pojmu imovine potrebno je odrediti značenje izraza imovine u ovom zakonu, dakle u kaznenopravnom smislu. Dakle, imovinom se smatra imovina bilo koje vrste, materijalna i nematerijalna, pokretna ili nepokretna, kao i pravni dokumenti ili instrumenti kojima se dokazuje pravo ili interes na imovini. Definiranje imovine je potrebno i radi usklađenja s međunarodnim propisima i instrumentima - UN Konvencijom protiv organiziranog kriminaliteta – Palermo konvencija, Direktivom 2014/42/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima, te preporukama Odbora stručnjaka Vijeća Europe za procjenu mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Obzirom na dodavanje novog stavka 23., stavci 23., 24. i 25 postaju stavci 24.,25.i 26.

U odredbu o značenju izraza dodaju se novi stavci 27., 28., 29. i 30. kojima se definiraju neodređene vrijednosti. Naime, zbog pravne sigurnosti i jedinstvene primjene prava kao i zbog određenosti norme i potpune dorade teksta zakona, potrebno je odrediti značenje neodređenih vrijednosti u samom Kaznenom zakonu. Naime, neodređene vrijednosti u važećem Kaznenom zakonu sadržane su u opisima pojedinih kaznenih djela (npr. znatna imovinska korist ili znatna šteta kod kaznenog djela prijevare, iznude, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, zlouporabe položaja i ovlasti, imovinska šteta velikih razmjera kod kaznenog djela izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu, teška kaznena djela protiv opće sigurnosti i dr.), a radi jedinstvene primjene zakona bile su definirane pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Definiranje kaznenih djela neodređenim vrijednostima izloženo je brojnim kritikama. S jedne strane neodređene vrijednosti u opisima kaznenih djela predstavljaju koliziju sa zahtjevom određenosti kaznenog zakona, dok s druge strane, ostavljanjem neodređenih vrijednosti u opisima kaznenih djela i prepuštanjem Vrhovnom sudu da ih radi jedinstvene primjene zakona definira u svojim pravnim shvaćanjima zapravo se zakonodavna funkcija prebacuje Vrhovnom sudu. Ovim se prijedlogom zbog zahtjeva određenosti Kaznenog zakona, pravne sigurnosti i jasnoće zakonskog teksta u Općem dijelu Kaznenog zakona definiraju neodređene vrijednosti i to: vrijednost imovine, imovinske štete, imovinske koristi, porezne obveze i državne potpore je velikih razmjera ako prelazi 600.000,00 kuna; razaranja prouzročena kaznenim djelima su velika ako prelaze 600.000,00 kuna; vrijednost imovine je većeg opsega ako prelazi 200.000,00 kuna; vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je velika ako prelazi 60.000,00 kuna; vrijednost imovinske koristi i štete je znatna ako prelazi 60.000,00 kuna; vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je mala ako ne prelazi 1.000,00 kuna.

Članak 26.

Izvršena je izmjena i dopuna članka 91. Kaznenog zakona (ratni zločin) glede počinjenja djela u odnosu na uništavanje i oduzimanje imovine. Naime, prema važećem rješenju za postojanje kaznenog djela ratnog zločina među ostalim modalitetima traži se „uništenje i oduzimanje imovine velikih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom i koje je provedeno nezakonito i samovoljno“. Uništenje i oduzimanje imovine je velikih razmjera, prema pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ako prelazi iznos od 600.000,00 kuna. Predloženom izmjenom se za modalitet počinjenja ovog kaznenog djela umjesto „uništavanju i oduzimanju imovine velikih razmjera“ traži da se radi o „opsežnom uništavanju i oduzimanju imovine“. Na taj način da bi se radilo o kaznenom djelu Ratnog zločina, vrijednost uništene ili oduzete imovine više ne treba prelaziti iznos od 600.000,00 kuna, a korištenjem pojma „opsežno uništavanje ili oduzimanje imovine“ ova se odredba također u cijelosti usklađuje s izričajem Zakona o potvrđivanju Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 5/2001).

Članak 27.

Dopunom članka 103. Kaznenog zakona proširuje se kažnjivost pripremnih radnji vezanih uz počinjenje kaznenih djela financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.) i terorističkog udruženja (članak 102.). Pripremnom se radnjom smatra svaka radnja kojom se stvaraju uvjeti za izravno počinjenje navedenih kaznenih djela. Predmetnom se izmjenom provodi implementacija Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 2178(2014).

Naime, Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 2178(2014) traži energične mjere protiv novijih oblika terorizma te poziva države članice UN da „udvostruče napore u suzbijanju nasilnog ekstremizma“ (stavak 15).

U članku 97. Kaznenog zakona terorizam je definiran opsežno tako da obuhvaća i njegove suvremene oblike. Posebno je inkriminirano financiranje terorizma i drugih kaznenih djela vezanih uz terorizam (čl. 98. do 102.), a sada se predlaže i proširenje čl. 103. tako da se kažnjavaju i pripremne radnje za kaznena djela od čl. 98. do 102. koje se također odnose na terorizam. Na taj način se omogućuje kažnjavanje već i pripremnih radnji za pristupanje terorističkoj organizaciji (čl. 102. st. 2.).

Članak 28.

Članak 117. (tjelesna ozljeda) stavak 2. Kaznenog zakona dopunjuje se radi jasnoće teksta tako da iz teksta nedvojbeno proizlazi da se odnosi i na odgovornu osobu u obavljanju javne ovlasti. Sam izričaj „javne ovlasti“ upućuje na zaključak da su ovdje obuhvaćene i odgovorne osobe, budući da službene osobe djeluju u okviru službe, a odgovorne osobe djeluju u okviru javne ovlasti. Ovom dopunom otklanjaju se eventualne nejasnoće teksta.

Članak 29.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 30.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 31.

U članku 136. stavku 3. Kaznenog zakona (protupravno oduzimanje slobode) izmjenama je proširen krug osoba koje su obuhvaćene kvalificiranim oblikom ovoga kaznenog djela na način da je djelo prošireno na osobe s težim invaliditetom radi usklađenja s kaznenim djelima otmice, prisile i prijetnje te na bliske osobe jer su upravo te osobe izložene većem riziku da im nasilni član obitelji ograniči slobodu kretanja. U pogledu odgovorne osobe izmjena je učinjena uz obrazloženje navedeno u članku 26. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 32.

Vidi obrazloženje uz članak 31. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 33.

U članku 138. stavku 4. Kaznenog zakona (prisila) pokretanje kaznenog postupka po službenoj dužnosti izmjenama je prošireno i na situacije kada je djelo počinjeno prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti. Uzimajući u obzir definiciju odgovorne osobe iz članka 87. stavka 6. Kaznenog zakona i ukoliko bi kazneno djelo prisile bilo počinjeno prema primjerice nastavniku, učitelju, zdravstvenom radniku, kazneni postupak se pokreće po službenoj dužnosti. Na ovaj način osigurana je viša razina zaštite prosvjetnih i zdravstvenih djelatnika.

U ostalom dijelu, odredba je samo jezično dorađena.

Članak 34.

Vidi obrazloženje uz članak 33. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 35.

U članku 140. stavku 1. Kaznenog zakona (nametljivo ponašanje) izmjenama se uklanjaju proturječja u pogledu alternativnih modaliteta izvršenja djela "uspostavi ili nastoji uspostaviti neželjeni kontakt". Izričaj "uspostavi" ukazuje da je djelo dovršeno kada se jednokratno uspostavi neželjeni kontakt. Isto je protivno biti ovog kaznenog djela koje u sebi uključuje ustrajnost i trajanje kroz dulje vrijeme te bi bilo neprihvatljivo da se inkriminira jednokratno uspostavljanje neželjenog kontakta.

Također, u modalitet djela unosi se „nastoji uspostaviti“, čime se inkriminira i ustrajno pokušavanje uspostavljanja kontakta.

U stavku 2. izraz „istospolnog partnera“ zamijenjen je izrazom „životnog partnera ili neformalnog životnog partnera“ radi usklađenja sa Zakonom o životnom partnerstvu.

Članak 36.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 37.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 38.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga Zakona.

Članak 39.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 40.

U članku članka 146. (nedozvoljena uporaba osobnih podataka) izvršeno je jezično usklađenje s ostalim člancima u pogledu izričaja „službena osoba u obavljanju službe“.

Za proširenje na odgovornu osobu vidi obrazloženje uz 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 41.

U članku 147. Kaznenog zakona (uvreda) brisan je stavak 5. koji propisuje razloge isključenja protupravnosti jer su isti sada, preciznije i šire od dosadašnjeg stavka 5., sadržani u novom članku 148.a – Isključenje protupravnosti za kaznena djela uvrede i sramoćenja.

Članak 42.

Izmijenjen je naslov kaznenog djela sramoćenja (članak 148. Kaznenog zakona) u teško sramoćenje obzirom da se predloženim izmjenama kazneno djelo sramoćenja dodatno sužava, a sve kako bi se naglasilo da će samo najteža kršenja zaštićenih vrijednosti (časti i ugleda) dovesti do kaznene odgovornosti počinitelja.

Kazneno djelo (teškog) sramoćenja pojednostavljeno je. U stavku 3. izmijenjen je zakonski tekst na način da se više ne poziva na činjenične tvrdnje (množina), nego na činjeničnu tvrdnju (jednina), čime je usklađen s tekstom stavka 1. Nadalje, izbrisan je dio ove odredbe koji se odnosi na počiniteljevo postupanje u dobroj vjeri, obzirom da je dostatno postojanje ozbiljnog razloga zbog kojeg je isti povjerovao u istinitost činjenične tvrdnje. Radi se o odredbi o dokazu istine ili postojanja ozbiljnog razloga zbog kojeg je počinitelj povjerovao u istinitost tvrdnje koja je ograničena na teško sramoćenje, dok bi kod klevete bila suvišna.

Kako kod klevete privatni tužitelj mora dokazati navedena obilježja, već njegov neuspjeh da to dokaže isključuje klevetu.

Novi tekst stavka 4. izbjegava dvostruku negaciju koja postoji u sadašnjem tekstu („nije dopušteno...“, „nije iznosio ili pronosio...“), što otežava njegovo razumijevanje, a u praksi omogućava različita tumačenja. Također, važećim zakonskim rješenjem bila je otežana pozicija okrivljenika. Naime, da bi došlo do primjene odredbe stavka 3. o isključenju protupravnosti odnosno da bi okrivljenik mogao dokazati da je postupao u dobroj vjeri, prethodno je morao dokazati da je činjeničnu tvrdnju iznosio u javnom interesu ili iz drugog opravdanog razloga, a da pri tom nije postupao s pretežitim ciljem da naškodi časti ili ugledu drugoga. Prijedlog sada otklanja opisane teškoće te nudi jednostavan i lako razumljiv tekst. Kako se u njemu utvrđuje samo kada je dokazivanje okolnosti iz st. 3. nedopušteno, proizlazi da je u svim ostalim situacijama dopušteno (*argumentum a contrario*). Dokazivanje je isključeno jedino kada se odnosi na činjenične tvrdnje koje se odnose na osobne ili obiteljske prilike. Primjerice, difamantna tvrdnja koja se odnosi na bolest ili intimni život predstavlja teško sramoćenje i onda kada je istinita jer i tada povređuje čast i ugled drugoga, pa se dokaz istinitost ne smije dopustiti. Ni to nije novost jer je takvo postupanje bilo obuhvaćeno u kaznenom djelu iznošenja osobnih ili obiteljskih prilika iz KZ97 koje je uključeno u teško sramoćenje. Teško sramoćenje uključuje i predbacivanje drugome da je počinio kazneno djelo, što je također u KZ97 bilo posebno kazneno djelo.

U predloženom stavku 4. ispušten je i onaj dio dosadašnjeg teksta koji se odnosio na „pretežito postupanje s ciljem da se naškodi časti i ugledu drugoga“ jer je teško utvrditi da je počinitelj postupao upravo s takvim ciljem. Kada bi takva motivacija i pretežit cilj počinitelja zaista postojao, nije opravdano isključivati dokaz istine ili dobre vjere samo zbog takve motivacije počinitelja ako istodobno postoji javni interes, npr. počinitelj iznosi tvrdnje o korupciji drugoga isključivo iz mržnje prema njemu, ali je to objektivno u javnom interesu. S javnim interesom se izjednačuju drugi opravdani interesi (a to su oni koji se odnose na privatnu sferu).

Članak 43.

Iza članka 148. Kaznenog zakona dodaje se novi članak, 148.a, koji propisuje razloge isključenja protupravnosti za kaznena djela uvrede i teškog sramoćenja. Ovaj prijedlog u Kazneni zakon vraća odredbu o isključenju protupravnosti iz članka 203. KZ97. (slična je i odredba § 193 njemačkog Kaznenog zakonika). Za razliku od KZ97, nova odredba ne dopušta isključenje protupravnosti za kazneno djelo klevete (što je bilo izloženo opravdanoj kritici), nego taj učinak ograničava na uvredu i sramoćenje. Isključenje protupravnosti veže se uz određene djelatnosti, među kojima je i novinarska, uz daljnji uvjet da se difamantne tvrdnje iznose u javnom interesu ili iz drugih opravdanih razloga. Sam pojam javnog interesa nije pobliže definiran, ali to Kazneni zakon ne čini ni u drugim slučajevima kada propisuje da nema kaznenog djela ako počinitelj postupa u javnom interesu (npr. neovlašteno zvučno snimanje, neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne, odavanje i neovlašteno pribavljanje poslovne tajne, odavanje službene tajne). S javnim interesom izjednačeni su i drugi opravdani razlozi, koji mogu biti i privatni (npr. supruga ima pravo dokazivati ljubavnu vezu okrivljenice s njezinim suprugom ako to čini radi očuvanja braka). Za razliku od dokaza istine, kada je teret dokaza na okrivljeniku, pretpostavke za isključenje protupravnosti je dužan utvrditi i sud (članak 418. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku). Kada je riječ o novinarima, nema dvojbe da je informiranje o relevantnim društvenim zbivanjima ili istraživačko novinarstvo u javnom interesu pa će teško sramoćenje biti protupravno samo kada ne postoji javni interes ili drugi opravdani razlog.

Članak 44.

Vidi obrazloženje uz članak 25. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 45.

Članak 154. (teška kaznena djela protiv spolne slobode) stavak 3. koji predstavlja kvalificirani oblik djela sa smrtnom posljedicom dopunjen je na način da je naglašeno je da se kvalificirani oblik odnosi, uz silovanu osobu, i na osobu nad kojom je izvršen spolni odnošaj bez pristanka. Radi se o jezičnom preciziranju, budući da se teško kazneno djelo protiv spolne slobode kao kvalificirani oblik u stavku 3. propisuje se u odnosu na članak 152. stavak 1. (spolni odnošaj bez pristanka) i 153. stavak 1. (silovanje) Kaznenog zakona. Stoga u zakonskom tekstu treba posebno navesti i osobu nad kojom je počinjeno kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka, što je sada učinjeno dopuno stavka 3. ovog članka.

Članak 46.

Članak 157. (prostitucija) stavak 3. dopunjen je kako bi bilo jasnije propisano da se oglašavanje prostitucije odnosi na oglašavanje drugih, odnosno druge osobe, a ne na oglašavanje samog sebe za prostituciju.

Članak 47.

U članku 159. (spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina) stavku 2. izmjenama je proširen krug počinitelja ovog kaznenog djela te se kao počinitelji uvode izvanbračni ili životni ili neformalni životni partner djetetova roditelja, a sve u cilju pojačane kaznenopravne zaštite djeteta starijeg od petnaest godina i u odnosu na navedene osobe.

Članak 48.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 49.

Zaštita žrtava obiteljskog nasilja nastojala se osigurati kroz niz kaznenih djela s elementima nasilja u kojima učin djela prema bliskoj osobi predstavlja kvalificirani oblik djela sa težom sankcijom, a uz navedeno za sva kaznena djela s elementima nasilja počinjena prema bliskoj osobi osiguran je i progon po službenoj dužnosti. Nadalje, smatralo se da je sustav odgovornosti za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji u prekršajnom postupku, koji je brz i efikasan, dostatan za trenutnu zaštitu članova obitelji izloženih nasilju, posebice zbog mogućnosti primjene niza zaštitnih mjera usmjerenih trenutačnom zaustavljanju nasilja i zaštiti žrtve.

Međutim, ovakav koncept izložen je kritikama, te je u praksi uočeno da dio ponašanja, koje u svojoj biti predstavlja nasilništvo u obitelji, nije pokriveno važećom kaznenopravnom regulativom. Isticano je da je ostavljanjem određenih oblika nasilničkih ponašanja u obitelji „samo“ u prekršajnoj sferi (prvenstveno zlostavljanja i izživljavanja koje nije rezultiralo posljedicom u vidu tjelesne ozljede) narušeno, u sudskoj praksi dobro primjenjivano, sankcioniranje obiteljskog nasilništva te da su žrtve zapravo ostale nezaštićene gubitkom dijela kaznenopravne zaštite.

Stoga se kao samostalno kazneno djelo predlaže uvođenje kaznenog djela nasilja u obitelji koje bi obuhvatilo teže oblike nasilništva u obiteljskom okruženju kojima su ostvareni elementi prekršaja, dakle nisu ostvareni elementi niti jednog kaznenog djela, a radi se o

intenzitetu odnosno ustrajnosti koja prelazi okvire prekršajne odgovornosti kao npr. teška vrijeđanja, zastrašivanja i sl. Dakle, kazneno djelo nasilja u obitelji je blanketno kazneno djelo koje čini član obitelji/bliska osoba koja teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod žrtve izazove osjećaj straha za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj. Ovakvo rješenje omogućava jasno razgraničenje kaznenog djela od prekršaja, budući da se za postojanje ovog kaznenog djela zahtijeva veća kriminalna količina, koja pretpostavlja kumulativno ispunjenje sljedećih pretpostavki: težinu kršenja propisa o zaštiti od nasilja u obitelji te prouzročenje teže posljedice (izazivanje straha, dovođenje u ponižavajući položaj).

Uvažavajući koncept kvalificiranih oblika određenih kaznenih djela ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi, predlaže se supsidijaritet novog kaznenog djela tj. propisuje se da će isto doći u obzir ukoliko takvim ponašanjem nije počinjeno „neko drugo teže kazneno djelo“.

Članak 50.

Članak 190. Kaznenog zakona (neovlaštena proizvodnja i promet drogama) stavak 3. izmjenama je jezično usklađen s ostalim člancima u pogledu izričaja „službena osoba u obavljanju službe“ te je radi jasnoće teksta dopunjen u dijelu koji govori o javnim ovlastima i sada se nedvojbeno odnosi i na odgovornu osobu u obavljanju javne ovlasti.

Izmjenama je stavak 6. proširen na nove modalitete počinjenja djela i to prijenos, izvoz i uvoz opreme, materijala ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari koje su propisom proglašene drogom. Modaliteti uvoz i izvoz trenutačno su obuhvaćeni prekršajnom zonom odgovornosti sukladno članku 13. Zakona o provedbi Uredbe Europske unije iz područja prekursora za droge. Za iste je propisana novčana kazna i to za pravnu osobu u iznosu od 50.000,00 do 150.000,00 kuna, za fizičku osobu koja obavlja registriranu djelatnost stavljanja na tržište prekursora za droge u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna, a za odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna. Iako Uredba Vijeća (EZ) broj 111/2005 od 22. prosinca 2004. kojom se utvrđuju pravila nadziranja trgovine prekursorima za droge između Zajednice i trećih zemalja u članku 31. propisuje da kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće pa bi time bilo dovoljno da se za uvoz i izvoz prekršajno kažnjava, uzimajući u obzir modalitete iz članka 190. stavka 6. (napravi, nabavi, posjeduje) kao lakše oblike počinjenja djela, propisuje se kaznena odgovornost i za uvoz i izvoz prekursora. Zbog ovakvog proširenja potrebno je intervenirati u Zakon o provedbi Uredbe Europske unije iz područja prekursora za droge na način da se brišu prekršaji u odnosu na navedene modalitete kako bi se izbjeglo dvostruko kažnjavanje i povreda načela ne bis in idem.

Radi usklađenja s modalitetima navedenim u članku 190. stavku 2., u dopunama stavka 6. uz „uvoz i izvoz“, propisuje i modalitet „prenese“.

Članak 51.

Vidi obrazloženje uz članak 28. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 52.

U članku 196. Kaznenog zakona (ugrožavanje okoliša otpadom) propisan je novi stavak 3. kojim se uvodi odgovornost za počinjenje osnovnog oblika ovog kaznenog djela iz nehaja. Navedeno je učinjeno radi dodatnog usklađenja s Direktivom 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava koja traži

da se djela navedena u Direktivi smatraju kaznenim djelima, ako su počinjena namjerno ili barem s ozbiljnim nemarom (članak 3. Direktive).

Članci 53. i 54.

Kazneno djelo teške krađe zauzima značajan udio u sveukupnom broju kaznenih prijava po kojima postupaju općinska državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj, a iznimno je zastupljeno u strukturi kaznenih djela počinjenih od strane mlađe populacije. Prema podacima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u 2013. godini protiv mlađih punoljetnika podneseno je 2857 kaznenih prijava od kojih se 949 odnosi na kazneno djelo teške krađe, odnosno 33%. Slična je situacija i kod maloljetnih počinitelja kaznenih djela s podnesenih 2711 kaznenih prijava u 2013. godini od kojih je 988 prijava podneseno zbog kaznenog djela teške krađe, odnosno 36 %.

Kazneni zakon je u odnosu na KZ97 u okviru preispitivanja raspona, povisio kazne za kaznena djela krađe iz članka 228. i teške krađe iz članka 229. Tako je za osnovni oblik kaznenog djela krađe propisana kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, a za kazneno djelo teške krađe propisna je kazna zatvora od jedne do osam godina. Unatoč činjenici da je mjera kazne zatvora povišena isto nije utjecalo na praksu sudova. Za kazneno djelo teške krađe čiji se kvalificirani oblici najčešće ostvaruju kroz savladavanje većih prepreka (npr. preskakanjem ograde ili zida višeg od dva metra) i provaljivanje (npr. razvaljivanjem brava, lokota i sl.) i to najčešće u podrumске prostorije, garaže, kioske i manje trgovine mješovitom robom gdje bivaju otuđeni materijali za prodaju na otkupnim stanicama za sekundarni otpad, prehrambeni proizvodi, bicikli i sl., izriče se uvjetna osuda, zamjene kazne zatvora radom za opće dobro, dok se kazna zatvora izriče puno rjeđe, u pravilu u trajanju do dvije godine.

Povisivanje kaznenih okvira za kazneno djelo teške krađe odrazilo se na učinkovitost i ekonomičnost kaznenog postupka, naročito kada se kao počinitelji tog kaznenog djela pojavljuju maloljetnici i mlađi punoljetnici. Zakon o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/2011, 143/2012 i 148/2013, u daljnjem tekstu: ZSM) propisuje mogućnost primjene načela svrhovitosti prema kojem državni odvjetnik za mladež može pod određenim uvjetima odlučiti da nema osnove za vođenje kaznenog postupka iako postoji osnovana sumnja da je maloljetnik ili mlađi punoljetnik počinio kazneno djelo (primjena načela svrhovitosti). ZSM propisuje da, za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do pet godina, državni odvjetnik može odlučiti da nema osnove za vođenje kaznenog postupka iako postoji osnovana sumnja da je maloljetnik ili mlađi punoljetnik počinio kazneno djelo, ako smatra da vođenje postupka ne bi bilo svrhovito s obzirom na narav kaznenog djela i okolnosti u kojima je djelo počinjeno, prijašnji život i osobna svojstva. Praksa je pokazala da se u većem broju slučajeva počinjenja kaznenog djela teške krađe kod mlađe populacije radi o ekscesnom ponašanju odnosno o ekscesnom kaznenom djelu, dakle o nepromišljenom ponašanju koje nije odraz negativnog tijeka razvoja maloljetnika, pa je nepotrebno stigmatizirati takvog počinitelja provođenjem redovnog kaznenog postupka. Osim toga, ovakvim rješenjem zbog brzine postupanja rješavanjem predmeta u državnom odvjetništvu izbjegava se nepotrebno opterećivanje sudova.

Uzimajući u obzir da je Kaznenim zakonom za kazneno djelo teške krađe iz članka 229., koje je među najzastupljenijim kaznenim djelima maloljetničke delikvencije, propisana kazna zatvora u trajanju od jedne do osam godina, u postupku prema maloljetnicima ili mlađim punoljetnicima za navedeno kazneno djelo od 1. siječnja 2013. više nije moguće primijeniti načelo oportuniteta, već se pokreće kazneni postupak. Posljedice ovakve regulative su

nesvrshodna prolongacija postupka, angažiranje dodatnih sredstva i dodatno opterećenje suda.

Nadalje, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 145/2013) koji je stupio na snagu 15. prosinca 2013. predviđa provođenje istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, osim u slučaju podizanja tzv. neposredne optužnice, u kojem slučaju državni odvjetnik može za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina podignuti optužnicu i bez provođenja istrage ako rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice. Međutim, ukoliko su isti nedostatni za odlučivanje o podizanju optužnice odnosno ako se ukaže potreba za provođenjem dokaznih radnji (ispitivanja svjedoka, vještačenja ili dr.) državni odvjetnik treba provesti istragu. Budući da u slučaju potrebe provođenja dokaznih radnji radi odlučivanja o postojanju osnova za podizanje optužnice državni odvjetnik mora provesti istragu, na taj način se kompleksna procesna forma primjenjuje u postupku radi djela koje je najčešće činjenično jednostavno te je potrebno eventualno provesti dokazne radnje samo radi utvrđivanja vrijednosti otuđenog predmeta ili ispitivanja svjedoka očevida.

Slijedom iznesenog, izvršene su izmjene kaznenog djela teške krađe iz članka 229. i krađe iz članka 228. Kaznenog zakona. Sankcija za osnovni oblik krađe (članak 228. stavak 1.) smanjena je na kaznu zatvora do tri godine. Propisan je novi stavak 2. koji predstavlja kvalificirani oblik djela, ako je vrijednost ukradene stvari velika, s propisanom kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ovaj oblik krađe bio je propisan u članku 229. stavku 1. točki 5. te je slijedom navedenog iz istog brisan. Za kazneno djelo teške krađe iz članka 229. smanjen je kazneni okvir na kaznu zatvora od šest mjeseci do pet godina te je kao i kod kaznenog djela krađe propisan kvalificirani oblik djela. Za izmjenu nove točke 9. u članku 229. stavku 1. vrijedi obrazloženje navedeno uz članak 117.

Također, s obzirom na promjenu numeracije točaka u članku 229. stavku 1., bilo je potrebno intervenirati u stavak 3. koji postaje stavak 2.

S obzirom na smanjenje kaznenih okvira u članku 228., kako bi se osiguralo kažnjavanje pokušaja počinjenja djela iz stavka 1., isto je, sukladno odredbi članka 34. Kaznenog zakona, sada potrebno izričito propisati, slijedom čega se predlaže novi stavak 5.

Članak 55.

Članak 231. stavak 2. Kaznenog zakona (razbojnička krađa) izmjenama je u cijelosti izjednačen s člankom 230. stavkom 2. (razbojništvo) tako da je i za razbojničku krađu kao kvalifikatorna okolnost propisano pribavljanje znatne imovinske koristi.

Članak 56.

U članku 241. (povreda tuđih prava) odredba stavka 1. i 2. proširuje se i na stvar osobe čije interese počinitelj zastupa, npr. predsjednik uprave trgovačkog društva proda stvar u vlasništvu pravne osobe na kojoj postoji založno pravo.

Članak 57.

Članak 242. Kaznenog zakona (lihvarski ugovor) stavak 2. propisuje kvalificirani oblik kaznenog djela iz stavka 1. te je ovom izmjenom proširen i na slučajeve u kojima je lihvarskim ugovorom pribavljena znatna imovinska korist. Time su za ovo kazneno djelo propisane dvije kvalifikatorne okolnosti, bavljenje djelatnošću iz stavka 1. ili pribavljanje

znatne imovinske koristi lihvarskim ugovorom iz stavka 1. Do sada je ovakva situacija bila obuhvaćena osnovnim oblikom kaznenog djela iz stavka 1. za koji je propisana kazna zatvora do tri godine. Uzimajući u obzir način počinjenja ovog kaznenog djela, stupanj kriminalne aktivnosti potreban za počinjenje i njegove posljedice, propisana kazna za osnovni oblik (do tri godine zatvora) je preblaga za slučajeve kada je pribavljena znatna imovinska korist. U prilog ovoj izmjeni potrebno je istaknuti i činjenicu da je i kod drugih kaznenih djela protiv imovine bliskih lihvarskom ugovoru propisana teža kazna kada je djelom pribavljena znatna imovinska korist (npr. kazneno djelo prijevare, kazneno djelo iznude). Time su kazneni okviri kod navedenih kaznenih djela ujednačeni.

Članak 58.

Članak 245. Kaznenog zakona (kazneni progon za kaznena djela protiv imovine) stavak 1. izmjenama je proširen i na osnovni oblik kaznenog djela utaje iz članka 232. stavka 1. čime je i za navedeno djelo propisan progon po privatnoj tužbi. U posebnom, novom stavku 3. propisan je progon po prijedlogu za kazneno djelo oštećenja tuđe stvari, osim ako se radi o državnoj imovini kada se progon poduzima po službenoj dužnosti. Krug osoba navedenih u stavku 4. u odnosu na koje se kazneni postupak za pojedina kaznena djela protiv imovine pokreće privatnom tužbom izmjenama je proširen na posvojitelja i posvojenika. U ovom stavku učinjeno je i dodatno jezično usklađenje s definicijom člana obitelji koja koristi izraz „srodniku po krvi“, a ne „rođaku po krvi“. U odnosu na izmjenu istospolnog partnera u životnog partnera ili neformalnog životnog partnera vidi obrazloženje uz članak 24. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 59.

Članak 256. Kaznenog zakona (utaja poreza ili carine) stavak 3. usklađen je s izričajem navedenim u stavku 1. istog članka kako bi se otklonile dvojbe u odnosu na uskratu carinskih obveza.

Članak 60.

Članak 263. Kaznenog zakona (nedozvoljena proizvodnja) stavak 1. izmjenama je proširen na proizvodnju ili preradu predmeta ili robe čija je proizvodnja ograničena te je unesen novi stavak 2. kojim se propisuje kažnjavanje onoga tko napravi, nabavi, ili prenese, izveze ili uveze, posjeduje opremu, materijal ili tvari koje se mogu uporabiti za nedozvoljenu proizvodnju. Navedena izmjena izvršena je radi usklađenja s Protokolom o nezakonitoj trgovini duhanskim proizvodima uz Okvirnu konvenciju Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom. Duhan je roba čija je proizvodnja u Republici Hrvatskoj ograničena, a ne zabranjena, a navedeni Protokol propisuje dužnost ugovornih stranaka da postupanja taksativno nabrojana u članku 14. Protokola (između ostalih i proizvodnju duhana) propišu kao nezakonito ponašanje. Kaznenim djelom nedozvoljene proizvodnje ne inkriminira se proizvodnja robe čija je proizvodnja ograničena, već samo ona čija je proizvodnja zabranjena, dok u Zakonu o duhanu ne postoje prekršajne odredbe temeljem kojih bi se sankcionirala ilegalna proizvodnja duhanskih proizvoda od strane fizičke osobe, pa je radi usklađenja s navedenim Protokolom izvršena izmjena članka 263. stavka 1.

Članak 61.

Članak 264. stavku 1. (nedozvoljena trgovina) izmjenama je propisan novi modalitet počinjenja djela odnosno prijenos predmeta ili robe čiji je promet zabranjen ili ograničen. Navedena izmjena izvršena je prvenstveno radi zahtjeva iz prakse, ali i uzimajući u obzir Protokol o nezakonitoj trgovini duhanskim proizvodima uz Okvirnu konvenciju Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom koji, propisuje dužnost ugovornih stranaka

da postupanja taksativno nabrojana u članku 14. Protokola (između ostalih i prijevoz duhana i duhanskih proizvoda) propišu kao nezakonito ponašanje.

Članak 62. U članku 266. stavku 1. Kaznenog zakona (neovlašteni pristup) radi dodatnog usklađenja s člankom 9. Direktive 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP izmjenama je povišena kazna s jedne na dvije godine zatvora. Predmetni članak Direktive traži od država članica da poduzimaju potrebne mjere kojima osiguravaju da su kaznena djela iz Direktive kažnjiva maksimalnom kaznom oduzimanja slobode u trajanju od najmanje dvije godine, barem kada nije riječ o lakšim slučajevima.

U stavku 3. koji predstavlja kvalificirani oblik djela i ima za cilj stože kažnjavati povredu i ugrožavanje računalnih sustava i podataka, izmjenama je proširen i na Ustavni sud i međunarodne organizacije kojih je Republika Hrvatska članica.

Članak 63.

U članku 272. stavcima 1. i 2. Kaznenog zakona (zlouporaba naprava) radi dodatnog usklađenja s člankom 7. Direktive 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP dodan je modalitet „uveze“. Nadalje, radi usklađenja s člankom 9. Direktive izmjenom u članku 272. stavku 2. Kaznenog zakona povišena je kazna s jedne na dvije godine zatvora. Predmetni članak Direktive traži od država članica da poduzimaju potrebne mjere kojima osiguravaju da su kaznena djela iz Direktive kažnjiva maksimalnom kaznom oduzimanja slobode u trajanju od najmanje dvije godine, barem kada nije riječ o lakšim slučajevima.

Članak 64.

U članku 273. Kaznenog zakona (teška kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka), iz istih razloga navedenih u obrazloženju članka 60. Konačnog prijedloga zakona, kazneno djelo je prošireno je na Ustavni sud i međunarodne organizacije kojih je Republika Hrvatska članica.

Članak 65.

Direktiva 2014/62/EU od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP u članku 3. propisuje obvezu država članica da osiguraju da određena ponašanja predstavljaju kazneno djelo. U članku 3. stavku 1.(c) Direktive kao modaliteti počinjenja djela navode se uvoz, izvoz, prijenos, primanje ili pribavljanje krivotvorenog novca s ciljem njegovog puštanja u opticaj uz znanje o tome da se radi o krivotvorini. Stoga su, radi usklađenja s Direktivom, u članku 274. stavku 1. Kaznenog zakona kao modaliteti djela dodani su uvoz, izvoz i primanje. Također, iz istog razloga usklađenja s predmetnom Direktivom, propisano je kažnjavanje za pokušaj kaznenog djela iz stavka 2., obzirom zbog visine sankcije pokušaj predmetnog djela ne bi bio kažnjiv prema općoj odredbi.

Članak 66.

Direktiva 2014/62/EU od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP u članku 3. stavak 1.(d) propisuje kao kazneno djelo neovlaštenu izradu, primanje, pribavljanje ili posjedovanje uređaja, predmeta, računalnih programa ili podataka te svih drugih sredstava posebno prilagođenih krivotvorenju ili izmjeni novca ili sigurnosnih obilježja kao što su hologrami,

vodeni žigovi ili drugi sastavni dijelovi novca koji služe za zaštitu od krivotvorenja. Članak 283. Kaznenog zakona koristi izraz „sredstva“ koji bi širokim tumačenjem mogao obuhvatiti i navedene pojmove, međutim, radi potpunog i jasnog usklađenja predlaže se nadopuniti i izmijeniti članak 283. na način da se izričito navedu računalni programi i podaci te druga sredstva za krivotvorenje novca ili sigurnosnih obilježja što se propisuje u 1. stavku. Kako se važeći članak odnosi, uz izradu lažnog novca, i na izradu lažnih vrijednosnih papira, lažnih znakova za obilježavanje robe, lažnih mjera i utege, predlaže se iste propisati posebno u 2. stavku s istom sankcijom.

Članak 67.

Za izmjenu članka 298. Kaznenog zakona (protuzakonita pretraga) vidi obrazloženje navedeno uz članak 26. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 68.

U članku 300. stavku 1. Kaznenog zakona, a radi usklađenja s definicijom službene tajne iz članka 87. stavka 13. Kaznenog zakona, kao i radi uklanjanja nejasnoća koje su se pojavile u primjeni ove odredbe brisan je izraz „neklasificiran“. Naime, navedeni izraz koristi se u Zakonu o tajnosti podataka (NN 79/07, 86/12) radi razlikovanja klasificiranih podataka, odnosno podatka za koje je nadležno tijelo utvrdilo stupanj tajnosti i takvim ga označilo (VT, T, POV, OGR), dok prema odredbama navedenog zakona neklasificirani podatak je onaj podatak koji nema utvrđen stupanj tajnosti. Obzirom da je u praksi došlo do nejasnoća u tumačenju članka 300. KZ-a, i to iz razloga što se zbog termina „neklasificirano“ ista povezivala (neopravdano) s gore navedenim odredbama Zakona o tajnosti podataka predloženom izmjenom sada se jasno ističe kako službena tajna tj. podatak koji predstavlja službenu tajnu nije povezan s odredbama Zakona o tajnosti podataka, već se, kao što to sada propisuje i definira iz članak 87. stavak 13. radi o podatku koji je prikupljan i koji se koriste za potrebe tijela javne vlasti, a koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom.

Ističemo kako je u tijeku izrada izmjena i dopuna Zakona o tajnosti podataka prilikom izrade kojeg Zakona je potrebno voditi računa o činjenici da u Republici Hrvatskoj postoji i sustav tajnosti podataka koji do sada nije pokriven navedenim Zakonom, pa bi u posebnom zakonu trebalo urediti način postupanja, pristup, zaštitu i druga relevantna pitanja koja se odnose na postupanje s podacima koji su proglašeni službenom ili drugom vrstom tajne, a ne predstavljaju klasificirani podatak u smislu važećih odredaba Zakona o tajnosti podataka.

Članak 69.

Članak 301. Kaznenog zakona (neprijavljivanje pripremanja kaznenog djela) stavak 3. izmjenama je jezično usklađen s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavak 8. Kaznenog zakona koja koristi izraz „srodniku po krvi“, a ne „rođaku po krvi“. U odnosu na izmjenu istospolnog partnera u životnog partnera ili neformalnog životnog partnera vidi obrazloženje uz članak 24. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 70.

Vidi obrazloženje navedeno uz članak 69. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 71.

Vidi obrazloženje navedeno uz članak 69. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 72.

Sadašnje kazneno djelo iz članka 324. Kaznenog zakona (izazivanje nereda) ne obuhvaća sve modalitete bivšeg kaznenog djela nasilničkog ponašanja iz članak 331. KZ97, a koja po načinu izvršenja i posljedicama prelaze granicu prekršaja i trebaju biti sankcionirana kao kazneno djelo. Ovo posebno kada je u pitanju izivljavanje nad drugim, drugog osobito drskog ponašanja na javnom mjestu (čupanje, gađanje predmetima, udaranje bez ozljeda). Imajući navedeno u vidu, predlaže se uvođenje novog kaznenog djela - nasilničko ponašanje - kojim se inkriminira nasilje, zlostavljanje, izivljavanje ili drugo osobito drsko ponašanje te dovođenje drugoga na javnom mjestu u ponižavajući položaj.

S obzirom na postojanje niza kaznenih djela s elementima nasilja (tjelesna ozljeda, teška tjelesna ozljeda i sl.), predlaže se supsidijaritet novog kaznenog djela tj. propisivanje da će isto doći u obzir ukoliko takvim ponašanjem nije počinjeno „neko drugo (teže) kazneno djelo“.

Članak 73.

Prema važećem članku 326. stavku 1. Kaznenog zakona (Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj) kažnjava se tko jednoj ili više osoba koje nisu državljani Republike Hrvatske iz koristoljublja omogući ili pomogne nedozvoljeno ući, izići, kretati se ili boraviti u Republici Hrvatskoj. Dakle, jedno od objektivnih obilježja djela jest protupravno činjenje u odnosu na državnu granicu Republike Hrvatske i njezino državno područje. Slijedom navedenog, izvršenom intervencijom u odredbu članka 326. stavka 1. Kaznenog zakona opis djela je izmijenjen na način da se inkriminiraju opisana ponašanja počinjena ne samo u odnosu na teritorij Republike Hrvatske, već i teritorij drugih država članica EU ili potpisnica Shengenskog sporazuma. Nadalje, u predmetnoj odredbi izbrisane su riječi „jednoj ili više osoba koje nisu državljani Republike Hrvatske“, a dodane su riječi „drugoj osobi“, budući da, prema ovoj izmjeni, migrant može biti bilo koja osoba koja je stranac u državi na čijem teritoriju je kazneno djelo počinjeno (odnosno migrant je potencijalno bilo koji ne državljani države čiji se teritorij štiti).

Navedenim izmjenama omogućava se primjena kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske primjenom načela aktivnog personaliteta u slučajevima kada je djelo počinio državljani Republike Hrvatske ili osoba koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, a djelo je počinila na teritoriju druge države članice EU ili potpisnice Shengenskog sporazuma.

Sukladno sadržajnim izmjenama, dopunjen je i naziv članka 326. Kaznenog zakona.

Članak 74.

Prema članku 331. stavku 1. Kaznenog zakona (nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari) kažnjava se tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima zabranjeno. Dakle, prema važećem rješenju, u kaznenoj sferi odgovornosti nalaze se dvije kategorije oružja i eksplozivnih tvari- ono čije je držanje građanima zabranjeno te ono čije je držanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje.

Predloženom izmjenom u stavku 1. briše se posljednja kategorija oružja. Slijedom te izmjene, inkriminacija propisana stavkom 1. sada se odnosi samo na kategoriju oružja i eksplozivnih tvari čije je držanje građanima zabranjeno.

Nadalje, određeni modaliteti počinjenja djela u odnosu na kategoriju oružja i eksplozivnih tvari čije je držanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje propisuju se u novom stavku 2. Međutim, novim stavkom 2. nisu obuhvaćeni svi modaliteti djela propisani stavkom 1. („...izrađuje, nabavlja, posjeduje ili na drugi način ...drugome pribavlja u posjed...“) budući da je za njih u odnosu na oružje i eksplozivne tvari čije je držanje građanima dozvoljeno uz prethodno odobrenje predviđena prekršajna odgovornost sukladno Zakonu o oružju (Narodne novine, br. 63/2007, 146/2008 i 59/2012).

Navedenim izmjenama otklanja se dvojako postupanje u praksi zbog postojanja istovjetne i prekršajne i kaznene odredbe.

Članak 75.

U članku 339. stavak 1. Kaznenog zakona (podmićivanje zastupnika) izmjenama je povišena sankcija radi usklađenja s ostalim koruptivnim kaznenim djelima (npr. davanje mita u gospodarskom poslovanju, primanja i davanja mita iz glave kaznenih djela protiv službene dužnosti, davanje mita za trgovanje utjecajem).

Članak 76.

U članku 386. Kaznenog zakona nazivi direktiva i okvirnih odluka izmijenjeni su u skladu s njihovim službenim prijevodima navedenim na službenim stranicama EUR-lex-a, Europskog parlamenta i ostalih tijela. Nadalje, radi usklađenja koje je izvršeno ovim izmjenama i dopunama, u popis pravnih akata Europske unije dodaju se Direktiva 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP, Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije i o zamjeni Okvirne odluke 2004/68/JHA, Direktiva 2014/62/EU od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP, Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta.

Članak 77.

Ovom se odredbom propisuje da će ministar nadležan za unutarnje poslove u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 15. ovoga Zakona.

Članak 78.

Odredbom članka 77. propisano je stupanje na snagu ovog Konačnog prijedloga zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskome saboru, nakon rasprave o prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, na sjednici održanoj 26. rujna 2014. donesen je sljedeći zaključak:

- „1. Prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.
2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputiti će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.“

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio u prvom čitanju u Hrvatskome saboru u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja prijedloga i mišljenja Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Odbora za zakonodavstvo i Odbora za ravnopravnost spolova, kao i izmjena učinjenih od strane predlagatelja Konačnog prijedloga zakona.

U članku 1. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja članak 14. stavak 3. Kaznenog zakona, u odnosu na Prijedlog zakona, dopunjen je na način da je katalog kaznenih djela iz navedene odredbe proširen je i na kazneno djelo iz članka 152. (spolni odnošaj bez pristanka) radi usklađenja s Konvencijom o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Članak 2. Konačnog prijedloga zakona nije sadržajno mijenjan u odnosu na Prijedlog zakona, već se predlagatelj odlučio za drugačije nomotehničko rješenje, a kako bi intencija norme i razlozi njene izmjene bili jasniji. Isti su razlozi i za razlike između dva čitanja nastale u članku 3. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja članak 52. Kaznenog zakona.

Člankom 4. Konačnog prijedloga zakona predlagatelj predlaže izmjene u članku 55. Kaznenog zakona. Izmjene se predlažu u odnosu na stavak 5. gdje su brisane riječi „i stručnosti“ jer je odredba bila podložna različitim tumačenjima u praksi te u stavku 6. brisanjem riječi „prvostupanjski“ ujednačen izričaj u ovoj odredbi u odnosu na ostatak Kaznenog zakona. Izmjena stavka 7. je jednim dijelom nomotehničke prirode s ciljem postizanja veće jasnoće zakonskog teksta, a drugim dijelom se odnosi na preciziranje norme kako bi iz same odredbe bilo jasno da nije nužno da protekne rok iz stavka 5. (rok u kojem se rad za opće dobro treba izvršiti) da bi se donijela odluka o izvršenju izrečene kazne.

Člankom 7. Konačnog prijedloga zakona predlaže se izmjena članka 62. Kaznenog zakona, prvenstveno radi usklađenja sa Zakonom o probaciji i drugim posebnim propisima na način da je sada kod određenih posebnih obveza naglašeno da se iste provode uz stručnu pomoć nadležnog tijela za probaciju odnosno da posebne obveze koje po svom sadržaju predstavljaju zabrane izvršava nadležno tijelo za probaciju uz pomoć policije. Također, ova je odredba izmijenjena u svrhu jasnog razgraničavanja posebnih obveza i sigurnosnih mjera i to brisanjem posebnih obveza koje su istog sadržaja kao sigurnosne mjere te izričitim propisivanjem sankcija uz koje se posebne obveze mogu izreći. S obzirom na brisanje

pojedinih posebnih obveza, bilo je potrebno intervenirati u članak 63. Kaznenog zakona (članak 8. Konačnog prijedloga zakona).

U odnosu na materiju sigurnosnih mjera (članci 65. do 76. Kaznenog zakona) predlagatelj je, u odnosu na tekst izmjena i dopuna usvojen u Hrvatskome saboru u prvom čitanju, učinio određene sadržajne i nomotehničke izmjene, a koje su vidljive u člancima 9. do 19. Konačnog prijedloga zakona. Najvažnije izmjene odnose se na izmjenu početka tjeka trajanja svih sigurnosnih mjera na način da se predlaže ujednačavanje početka tjeka svih sigurnosnih mjera i to od pravomoćnosti presude. Nadalje, kod svih sigurnosnih mjera koje su sadržavale odredbu o tome uz koju sankciju je moguće njihovo izricanje, predmetna odredba je brisana i time je omogućeno izricanja svake sigurnosne mjere uz svaku kaznu, naravno, vodeći računa prilikom njihovog izricanja o svrsi kažnjavanja općenito kao i o svrsi pojedinih sigurnosnih mjera. Kod sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, obveznog liječenja od ovisnosti i obveznog psihosocijalnog tretmana (tzv. medicinske mjere) izričito je navedeno da je za nadzor njihovog izvršavanja nadležna probacijska služba (kada su sigurnosne mjere izrečene uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu). Najvažnija predložena izmjena, a koja nije bila sadržana u Prijedlogu zakona, odnosi se na moguću duljinu trajanja svih sigurnosnih mjera osim onih tzv. medicinskih. Naime, predlaže se i iznimna mogućnost određivanja dužeg trajanja sigurnosne mjere u slučaju izricanja zatvorske kazne. Navedeno se predlaže kako bi se osigurala mogućnost da kada sud to ocijeni potrebnim i opravdanim sigurnosna mjera ne istekne tijekom izdržavanja kazne zatvora već da traje i nakon izdržane kazne zatvora uzimajući u obzir da mjera teče od pravomoćnosti presude.

Zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora, kao specifična sigurnosna mjera, nije obuhvaćena gore opisanim izmjenama, već je odredba članka 76. Kaznenog zakona samo jezično izmijenjena, kako bi se izbjegla različita tumačenja u praksi.

Kod sigurnosnih mjera još jedna bitna izmjena odnosi se na proširenje sadržaja (a time posljedično i naziva) sigurnosne mjere iz članka 73. Kaznenog zakona – Zabrana približavanja u Zabranu približavanja, uznemiravanja ili uhođenja te mogućnost njezinog izricanja počinitelju bilo kojeg kaznenog djela, a čime je omogućena cjelovita zaštita žrtava svih kaznenih djela.

Predlagatelj je člankom 20. Konačnog prijedloga zakona izmijenio članak 78. Kaznenog zakona (Prošireno oduzimanje imovinske koristi), koji nije bio predmetom izmjena u prvom čitanju, na način da je proširen katalog kaznenih djela za koje je moguće prošireno oduzimanje imovinske koristi, a zbog usklađenja s Direktivom 2014/42/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima.

Također, predmetom izmjena u prvom čitanju nije bio niti članak 79. Kaznenog zakona, no predlagatelj člankom 21. Konačnog prijedloga zakona predlaže izmjene predmetne odredbe na način da je propisao da će se predmeti i sredstva koji su nastali počinjenjem kaznenog djela oduzeti, dok će se predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela oduzeti ako postoji opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje kaznenog djela ili je njihovo oduzimanje potrebno radi zaštite opće sigurnosti, javnog poretka ili iz moralnih razloga. Predloženom izmjenom napušta se dosadašnji koncept po kojemu predmeti koji su bili namijenjeni za počinjenje kaznenog djela, predmeti koji su bili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela i predmeti koji su nastali počinjenjem djela slijede istu pravnu sudbinu.

Predlagatelj je uvažavajući prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u članku 23. Konačnog prijedloga zakona, a kojim se mijenja članak 82. Kaznenog zakona, učinio izmjene kako bi odredba o početku tijeka zastare od punoljetnosti žrtve u cijelosti obuhvaćala odredbu članka 154. Kaznenog zakona (teška kaznena djela protiv spolne slobode). Katalog kaznenih djela iz članka 82. stavka 2. proširen je i za još neka kaznena djela radi potpunog usklađenja s Konvencijom o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

U svrhu usvajanja prijedloga Odbora za zakonodavstvo da se izričaj odredbe članka 87. stavka 8. Kaznenog zakona (definicija članova obitelji) terminološki uskladi sa Zakonom o životnom partnerstvu (NN 92/14), člankom 25. Konačnog prijedloga zakona izvršena je izmjena navedene odredbe, kao i izmjena definicije bliske osobe (članak 87. stavak 9. Kaznenog zakona) na način da je pojam istospolnog partnera zamijenjen pojmovima životnog partnera i neformalnog životnog partnera. Iz istih je razloga propisana i definicija neformalnog životnog partnera u smislu Kaznenog zakona.

Opisanu izmjenу u članku 25. Konačnog prijedloga zakona bilo je potrebno dosljedno provesti kroz sve odredbe Kaznenog zakona u kojima se spominju istospolni partneri i zamijeniti predmetni pojam sa pojmom „životni partner ili neformalni životni partner“. Slijedom navedenog, dosljedno su izmijenjene odgovarajuće odredbe članaka 140. (članak 35. Konačnog prijedloga), 150. (članak 44. Konačnog prijedloga), 159. (članak 47. Konačnog prijedloga), 245. (članak 58. Konačnog prijedloga), 301. (članak 69. Konačnog prijedloga), 302. (članak 70. Konačnog prijedloga) i 303. (članak 71. Konačnog prijedloga) Kaznenog zakona. Nadalje, u članku 87. Kaznenog zakona izmijenjena je i definicija službene tajne, kako se termin „neklasificirano“ ne bi povezivao s istim terminom koji se također koristi u Zakonu o tajnosti podataka (Narodne novine, br. 79/2007 i 86/2012) budući da pojam službene tajne, u smislu Kaznenog zakona, nije povezan s odredbama Zakona o tajnosti podataka. Posljedica ove izmjene je i izmjena u članku 300. Kaznenog zakona (članak 68. Konačnog prijedloga zakona).

Također, u članku 87. Kaznenog zakona predlagatelj je dodao i novi stavak 23. kojim se propisuje definicija imovine, obzirom se definicija imovinske koristi temelji na pojmu imovine potrebno je odrediti značenje izraza imovine u Kaznenom zakonu, dakle u kaznenopravnom smislu.

Predlagatelj je izmijenio članak 91. stavak 1. točku 8. Kaznenog zakona (članak 26. Konačnog prijedloga zakona) na način da je propisao kažnjavanje za opsežno uništavanje i oduzimanje imovine, umjesto za uništavanje i oduzimanje imovine velikih razmjera.

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačni prijedlog zakon sadrži i dopunu članka 103. Kaznenog zakona (članak 27. Konačnog prijedloga). Dopunom ove odredbe provodi se implementacija Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 2178(2014).

U članku 146. Kaznenog zakona (članak 40. Konačnog prijedloga) je dosljedno provedeno jezično usklađenje sa ostalim odredbama kaznenog zakona u pogledu izričaja „službena osoba u obavljanju službe i odgovorna osoba u obavljanju javnih ovlasti“.

Člankom 49. Konačnog prijedloga zakona predlaže se propisivanje novog kaznenog djela – nasilja u obitelji (članak 179.a Kaznenog zakona), umjesto kaznenog djela psihičkog

nasilja u obitelji, kako je to predloženo Prijedlogom zakona. Ovime je prihvaćena primjedba Odbora za ravnopravnost spolova i prijedlozi zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora da se nasilje u obitelji propiše kao samostalno kazneno djelo.

Predlagatelj je odustao od izmjena članka 227. Kaznenog zakona (izazivanje nesreće u cestovnom prometu), kao posljedica rada na Nacrtu konačnog prijedloga zakona između dva čitanja i konzultacija s praksom. Naime, praktičari su sugerirali da nema problema u primjeni i tumačenju ove odredbe te da bi ovom izmjenom mogla nastati svojevrsna dvojba u primjeni u odnosu na ostala kaznena djela ugrožavanja, a koja nisu obuhvaćena ovom novelom Kaznenog zakona. Slijedom navedenog, uvažavajući interese prakse, predlagatelj je odustao od izmjene članka 227. Kaznenog zakona.

Člankom 61. Konačnog prijedloga zakona propisan je novi modalitet izvršenja kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. stavka 1. Kaznenog zakona radi zahtjeva prakse, uzimajući u obzir Protokol o uklanjanju nezakonite trgovine duhanskim proizvodima. Predlaže se izmjena članka 272. Kaznenog zakona (članak 63. Konačnog prijedloga), a radi usklađenja sa Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP.

Člankom 65. Konačnog prijedloga zakona predlagatelj je propisao nove modalitete počinjenja kaznenog djela krivotvorenja novca iz članka 274. (uvoz, izvoz i primanje) radi implementacije Direktive 2014/62/EU od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP. U članku 66. Konačnog prijedloga kojim se mijenja i dopunjuje članak 283. Kaznenog zakona (izrada, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje) izvršene su izmjene radi potpunog terminološkog usklađenja s Direktivom.

U članku 72. Konačnog prijedloga zakona (članak 323.a Kaznenog zakona - Nasilničko ponašanje) prihvaćen je prijedlog Odbora za ravnopravnost spolova i prijedlozi zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora da se kazneno djelo nasilničkog ponašanja, koje je bilo propisano u „starom“ Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011), ponovno propiše kao kazneno djelo.

Predlaže se izmjena članka 326. Kaznenog zakona (članak 73. Konačnog prijedloga) u nazivu i sadržaju, na način da se sankcionira omogućavanje ili pomaganje nedozvoljenog ulaska, izlaska, kretanja ili boravka ne samo u odnosu na teritorij Republike Hrvatske, već i teritorij drugih država članica Europske unije ili potpisnica Shengenskog sporazuma.

U članku 74. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja članak 331. Kaznenog zakona (nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari) izrada, nabavljanje, posjedovanje i pribavljanje u posjed oružja i eksplozivnih tvari koje je dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje prestaje biti kazneno djelo te ostaje prekršaj, dok su ostali modaliteti počinjenja u odnosu na navedenu kategoriju oružja (dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje) radi jasnoće i preglednosti zakonskog teksta sada propisani novim stavkom 2. U kaznenoj sferi u cijelosti ostaju svi modaliteti propisani važećim člankom 331. stavkom 1. Kaznenog zakona koji se odnose na zabranjeno oružje.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

I Nije usvojena primjedba Odbora za zakonodavstvo da se preispita mogućnost strože inkriminacije tzv. sive zone, to jest obavljanja neregistrirane djelatnosti, ali i nelojalne konkurencije. Naime, obavljanje neregistrirane djelatnosti, a koja znači izigravanje obveze prema državi, obuhvaćeno je kaznenim djelom utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona. Ovo djelo čini onaj tko s ciljem da on ili druga osoba potpuno ili djelomično izbjegne plaćanje poreza ili carine daje netočne ili nepotpune podatke o dohocima, predmetima ili drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa porezne ili carinske obveze ili tko s istim ciljem u slučaju obvezne prijave ne prijavi prihod, predmet ili druge činjenice koje su od utjecaja na utvrđivanje porezne ili carinske obveze, pa zbog toga dođe do smanjenja ili neutvrđenja porezne ili carinske obveze u iznosu koji prelazi dvadeset tisuća kuna (stavak 1.). Također, inkriminira se onaj tko poreznu olakšicu ili carinsku povlasticu u iznosu većem od dvadeset tisuća kuna koristi suprotno uvjetima pod kojima ju je dobio (stavak 2). Kvalificirani oblik ovih djela postojat će u slučaju da je počinjenje istih dovelo do smanjenja ili neutvrđenja porezne obveze velikih razmjera, čija vrijednost prema pravnim shvaćanjima VSRH prelazi 600.000,00 kuna, a koja se ovim izmjenama definira i u samom Kaznenom zakonu (članak 25. Konačnog prijedloga).

Za razliku od kaznenog djela utaje poreza i drugih davanja iz članka 286. stavka 1. KZ/97, kojim je inkriminirana utaja poreza kod obavljanja zakonite djelatnosti, inkriminacija članka 256. Kaznenog zakona obuhvaća i građane koji obavljaju nezakonitu djelatnost i pritom ostvare prihod za koje ne plaćaju porez.

II Nije usvojena primjedba Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te prijedlozi sa sjednice Hrvatskoga sabora da se razmotri unošenje definicije pojma javnog interesa kod kaznenih djela protiv časti i ugleda. Pojam javnog interesa kao razlog isključenja protupravnosti nalazi se i u drugim kaznenim djelima npr. kod neovlaštenog zvučnog snimanja i prisluškivanja (članak 143.), neovlaštenog otkrivanja profesionalne tajne (članak 145.), odavanja i neovlaštenog pribavljanja poslovne tajne (članak 262.) te odavanja službene tajne (članak 300.). Javni interes nije posebno definiran, obzirom da se ovdje radi o „borbi“ dvaju prava odnosno prava na dostojanstvo, privatnost i sl., s jedne strane, te javnog interesa, s druge strane. Koje će od navedenih prava prevagnuti pitanje je procjene koje treba zasebno rješavati u svakom konkretnom slučaju, imajući u vidu da bi radi isključenja protupravnosti interes javnosti trebao biti takav da se objektivnom ocjenom razmjernosti između dvaju prava dolazi do zaključka da je potreba pružanja zaštite vrijednostima zaštićenim kaznenim djelom (kod kaznenih djela protiv časti i ugleda to je dostojanstvo i privatnost pojedinca, a kod primjerice, kaznenih djela odavanja i neovlaštenog pribavljanja poslovne tajne i odavanja službene tajne radi se o zaštiti vrijednosti iz zaštićenih podataka), manje važno od interesa javnosti da sazna sadržaj tih podataka odnosno činjeničnih tvrdnji.

Pored pojma javni interes, postoje i drugi pojmovi u Kaznenom zakonu (npr. niske pobude, koristoljublje, okrutan način) koji se određuju obzirom na konkretan slučaj i nisu posebno definirani u zakonu niti ih je poželjno definirati. U svakom konkretnom postupku od okolnosti i načina pod kojima je djelo počinjeno utvrđuju se iz kojih je pobuda odnosno motiva počinitelj postupao npr. teško ubojstvo iz niskih pobuda ili što bi u konkretnom slučaju bilo silovanje u ratnim zbivanjima odnosno u mirnodopskom razdoblju iz mržnje zbog pripadnosti određenoj nacionalnoj skupini. Npr. kod kaznenog djela teškog ubojstva, ukoliko se radi o ubojstvu počinjenom na okrutan ili podmukao način, riječ je o načinu počinjenja koji

sud u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuje. Isto tako ukoliko je djelo počinjeno iz bezobzirne osvete ili mržnje. Dakle, u svakom konkretnom slučaju, sud će prema pribavljenim materijalnim dokazima (iskazi, činjenice) vršiti procjenu i konkretizirati činjenicu koja je zakonom propisana.

III Nije usvojena primjedba Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u pogledu mogućnosti izricanja i produljenja zaštitnog nadzora počinitelju kaznenog djela na štetu djeteta kojem je izrečena kazna zatvora u trajanju kraćem od dvije godine. Intencija zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora iz članka 76. Kaznenog zakona je prvenstveno lakša reintegracija osuđenika u društvo nakon izdržavanja kazne zatvora u duljem trajanju, a potom i zaštita određene žrtve i društva u cjelini. Ova mjera se provodi samo nad osobama koje nisu bile puštene na uvjetni otpust, što je Konačnim prijedlogom jasno propisano (članak 19.) jer je kod njih prognoza za uključivanje u normalan život nepovoljnija.

IV Nije usvojen prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i sjednice Hrvatskoga sabora u odnosu na nezastarijevanje kaznenog progona počinitelja teških spolnih delikata na štetu djeteta. Naime, u pogledu tijeka zastare kaznenog progona (članak 82.) valja istaknuti da je u KZ/11 propisano da, između ostalih izričito navedenih kaznenih djela počinjenih na štetu djeteta, zastara kaznenog progona za pojedina kaznena djela iz glave kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina, spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina, zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od petnaest godina, podvođenje djeteta, iskorištavanje djece za pornografiju, iskorištavanje djece za pornografske predstave, teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta) **počinje teći od punoljetnosti žrtve**. Nadalje, imajući u vidu visine zapriječenih kazni za ova kaznena djela propisani su zastarni rokovi koji u dostatnoj mjeri predstavljaju zaštitu ove specifične skupine žrtava kaznenih djela i djeluju na ostvarivanje generalne prevencije. Primjerice, ako bi se radilo o počinjenju kaznenog djela spolne zlouporabe djeteta mlađeg od petnaest godina iz članka 158. stavka 1. KZ/11 za koje je predviđena kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina, prema članku 81. stavku 1. KZ/11 kazneni progon zastarijeva nakon 20 godina. Obzirom da prema članku 82. stavku 3. KZ/11 za navedeno kazneno djelo zastara počinje teći od punoljetnosti žrtve, u konkretnom slučaju zastara kaznenog progona ne bi nastupila do 38. godine života žrtve.

Uz dugotrajne zastarne rokove potrebno je uzeti u obzir odredbe Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji kojim su za kaznena djela počinjena na štetu djece propisani **dvostruko dulji rokovi nastupa rehabilitacije** u odnosu na ostala kaznena djela (članak 19.). U kontekstu navedenog Zakona važno je napomenuti da u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2013. postoji i registar počinitelja seksualnih delikata na štetu djece. Naime, u okviru kaznene evidencije nalazi se i popis pravomoćno osuđenih osoba za kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i ostalih kaznenih djela koja su taksativno navedena u članku 13. stavku 4. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.

Ovdje valja napomenuti kako je ova primjedba bila istaknuta alternativno u odnosu na prijedlog da zastara teških spolnih delikata na štetu djeteta počinje teći od punoljetnosti žrtve, a koja primjedba je prihvaćena te je izvršena dopuna članka 82. stavka 3. Kaznenog zakona (članak 23. Konačnog prijedloga zakona).

V Nije usvojen prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da se isključenje protupravnosti za neprijavljivanje kaznenog djela (članak 302. stavak 5. Kaznenog zakona) ne odnosi na situacije u kojima je kazneno djelo počinjeno na štetu djeteta. Isključenje protupravnosti propisano je za vjerskog ispovjednika ili osobu koja je po zakonu dužna čuvati tajnu. Pod pojmom „osobe koja je prema zakonu dužna čuvati tajnu“ objedinjeni su odvjetnik, javni bilježnik, doktor medicine i sl. odnosno svi oni za koje je to propisano posebnim zakonima, a ne Kaznenim zakonom. Što se tiče odvjetnika i odvjetničke tajne, sukladno odredbama Zakona o odvjetništvu (Narodne novine, br. 9/94, 117/2008, 50/2009, 75/2009 i 18/2011) odvjetnik je dužan čuvati kao odvjetničku tajnu sve što mu je stranka povjerila ili što je u zastupanju stranke na drugi način saznao, iz čega proizlazi da je, temeljem posebnog zakona, isključena odvjetnikova kaznena odgovornost u odnosu na osobu koja mu se obratila za pravnu pomoć, čime se osigurava potpuno povjerenje u odvjetnika. Nadalje, uz pojam “osobe koja je dužna čuvati tajnu” posebno je istaknut vjerski ispovjednik kao osoba koja je isključena od kaznene odgovornosti za neprijavljivanje počinjenog kaznenog djela. Naime, ispovjedna tajna regulirana je Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 3/97) kojim je propisano da je ispovjedna tajna “u svakom slučaju nepovrediva”, a što znači da u slučaju kada vjerski ispovjednik tijekom ispovjedi sazna da je počinjeno kazneno djelo isto nije dužan prijaviti. Međutim, u slučaju isključenja protupravnosti za kazneno djelo neprijavljivanja počinjenog kaznenog djela uslijed osobne veze s počiniteljem predmetnog kaznenog djela (brak, srodstvo i dr.) iz članka 302. stavka 4. Kaznenog zakona, propisana je iznimka ukoliko se radi o djelu počinjenom na štetu djeteta.

VI Nije usvojena primjedba Odbora za pravosuđe u pogledu osobe koja može biti počinitelj kaznenog djela protiv časti i ugleda tj. zakonskog određenja prema kojemu počinitelj kaznenog djela sramoćenja može biti svaka osoba. Kaznena djela protiv časti i ugleda su u Kaznenom zakonu propisana kao opća kaznena djela (*delicta communia*) odnosno djela koja može počinuti svatko. S druge strane, postoje specijalna kaznena djela (*delicta propria*) koje može počinuti osoba koja ima određeno posebno svojstvo i samo takva osoba može počinuti konkretno kazneno djelo, slijedom čega je svojstvo počinitelja konstitutivni element kaznenog djela (npr. službene osobe ili vojne osobe, odgovorne osobe). S obzirom na opis i prirodu ovih kaznenih djela, jasno je da ih može počinuti svaka osoba budući da svatko može o drugome pronositi činjenične tvrdnje, dok je element javnosti (tisak i sl.) ovdje samo kvalifikatorni element djela.

VII Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe da se preispita i reformira izricanje kaznenih sankcija u kaznenom zakonodavstvu, te da se propiše za koja se kaznena djela uz kaznu zatvora kumulativno može izreći novčana kazna. Prema članku 40. Kaznenog zakona, vrste kazni su novčana kazna, zatvor i dugotrajni zatvor, pri čemu se novčana kazna može izreći i kao glavna i kao sporedna kazna. Mogućnost izricanja novčane kazne kao glavne kazne propisana je općom odredbom za sva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do tri godine. Nadalje, novčana kazna se kao sporedna kazna može izreći i kad nije propisana zakonom za kaznena djela počinjena iz koristoljublja (npr. teško ubojstvo iz članka 111. točke 4., ubijanje ili mučenje životinja iz članka 205. stavka 2.) ili kad je zakonom propisano da će se počinitelj kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

VIII Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe, Odbora za ravnopravnost spolova i zastupnika u Hrvatskome saboru istaknutih na sjednici Hrvatskoga sabora da se kaznenim djelom prostitucije (članak 157. Kaznenog zakona) propiše kažnjavanje za osobe koje su

korisnici seksualnih usluga čime bi opisano ponašanje bilo premješteno u sferu kaznenopravne odgovornosti.

Člankom 157. stavkom 2. Kaznenog zakona propisano je kažnjavanje korisnika spolnih usluga uz naplatu ukoliko isti koristi spolne usluge osobe koja je prisiljena ili navedena na pružanje spolnih usluga silom ili prijetnjom, obranom, prijevarom, zloporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti. Dakle, u sferu kaznenopravne odgovornosti ulazi korisnik spolnih usluga uz naplatu koji je znao ili morao znati da se radi o prisilnoj prostituciji. Navedena formulacija „znao ili morao znati“ obuhvaća odgovornost i za nehaj.

Predlagatelj nije usvojio primjedbu zastupnika Hrvatskoga sabora (Dražen Đurović, Dinko Burić, Davorin Mlakar, Boro Grubišić) u odnosu na proširenje dosega odredbe članka 339. Kaznenog zakona (podmićivanje zastupnika). Naime, za razliku od radnji koja čine obilježja kaznenih djela protiv službene dužnosti (glava XXVIII. Kaznenog zakona), zastupnikovo glasovanje ne predstavlja službeničku radnju, pa se kazneno djelo podmićivanja zastupnika iz članka 339. nalazi u glavi kaznenih djela protiv biračkog prava, kojima je zaštitni objekt biračko pravo. Ovo kazneno djelo se ne može obuhvatiti službeničkim kaznenim djelima primanja i davanja mita s obzirom na to da se zastupnikovo glasovanje ne može tumačiti kao službena radnja.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora (Marin Jurjević, Draženko Pandek) **da se kao posebno otegotna okolnost propiše ukoliko je silovana osoba počinila samoubojstvo.**

Prije svega, silovanje je kazneno djelo koje se može počinuti samo s namjerom, koja obuhvaća primjenu sile ili prijetnje te savladavanje otpora žrtve radi izvršenja spolnog odnošaja ili s njime izjednačene spolne radnje. (Dakle, namjera počinitelja nije prvenstveno usmjerena na narušenje psihičkog zdravlja žrtve.) Nadalje, ovim se kaznenom djelom prvenstveno štiti spolna sloboda odnosno pravo svake osobe da bira s kime (ne)će stupiti u spolni odnos. Naravno, to ne isključuje primjenu odredbe članka 47. Kaznenog zakona o odmjeravanju kazne koja propisuje da će sud, pri izboru vrste i mjere kazne, polazeći od stupnja krivnje i svrhe kažnjavanja, ocijeniti sve okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža (olakotne i otegotne okolnosti), a osobito jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, stupanj povrede počiniteljevih dužnosti, način počinjenja i skrivljene učinke kaznenog djela, prijašnji počiniteljev život, njegove osobne i imovinske prilike te njegovo ponašanje nakon počinjenog kaznenog djela, odnos prema žrtvi i trud da naknadi štetu. Ova odredba je općenite naravi i sud je dužan primjenjivati istu prilikom odmjeravanja kazne u svakom kaznenom postupku za sva kaznena djela, pa tako i za silovanje. Dakle, okolnost da je žrtva, zbog posljedica traume naslale uslijed počinjenja kaznenog djela, počinila samoubojstvo, može se cijeliti kao otegotna okolnost temeljem odredbe članka 47. Kaznenog zakona.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora (Davorin Mlakar) da se **definicije** pojmova koji se koriste u Kaznenom zakonu, a koje su navedene u članku 87. Kaznenog zakona, stave na početak samog Zakona, kao niti primjedba da se definicije pojmova u navedenom članku ponavljaju, iako su neki od tih pojmova definirani i drugim zakonima, a da je definicija mita preopćenita, pa otvara mogućnost zloporabe u slučajevima kada se o mitu zapravo ne bi radilo.

Kazneni zakon sastoji se od općeg (Glava I. do VIII.) i posebnog dijela (glava IX.-XXXV.). U općem dijelu nalaze se odredbe općenite naravi koje se odnose na sva kaznena djela, dok se u posebnom dijelu nalaze odredbe kojima se određuju kaznena djela propisivanjem njihovih zakonskih opisa i kazni. S obzirom na to da se odredba o značenjima izraza koji se koriste u Kaznenom zakonu (članak 87.) odnosi prvenstveno na izraze koji se koriste u posebnom dijelu Kaznenog zakona, njezin smještaj kao posljednje glave i odredbe općeg dijela je odgovarajući i funkcionalan. Nadalje, iako su neki od izraza u predmetnoj odredbi definirani i drugim propisima, ovom su odredbom definirani za potrebe kaznenog materijalnog prava.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora (Draženko Pandek) **da se pojedini, manje teški oblici ugrožavanja okoliša propišu kao kaznena djela odnosno da se više ne nalaze u području prekršajne već kaznene odgovornosti.**

Ovdje valja istaknuti da je Kazneni zakon moderan europski kazneni zakon koji prati europske standarde, između ostalih i standarde zaštite okoliša, a izmjene u području navedene vrste kaznenih djela tijekom posljednjih godina pokazuju stalnu tendenciju jačanja zaštite okoliša i sve veći raspon potencijalnih vrsta kaznenih djela o objektima koji se štite. Stoga važeći Kazneni zakon propisuje čitavu glavu kaznenih djela protiv okoliša (Glava XX.) kojima je zaštitni objekt okoliš odnosno priroda (zrak, voda, tlo i dr.) te biljne i životinjske vrste. Međutim, prilikom propisivanja protupravnih ponašanja treba voditi računa o težini posljedice i jačini ugrožavanja zaštićenog dobra na način da povrede koje ne predstavljaju teže ugrožavanje budu u prekršajnoj sferi, imajući u vidu da ne zaslužuju sva protupravna činjenja takvu društvenu osudu da bi bila propisana kaznenim zakonom, već je dovoljno njihovo sankcioniranje kroz propisivanje prekršaja, a koji se smatraju kaznenim pravom u širem smislu.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika sa sjednice Hrvatskoga sabora (Marija Ilić) da se **kvalificiranim oblicima pojedinih kaznenih djela obuhvati i osobe starije od 65. godina života**, i to prvenstveno kod kaznenih djela protiv života i tijela, ali i da se propiše kvalificirani oblik kaznenog djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona ukoliko je isto počinjeno na štetu osobe starije od 65. godina života te u kaznenom djelu teška kaznena djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavak 1. točka 2.).

Naime, kod pojedinih kaznenih djela propisani su kvalificirani oblici ukoliko je djelo počinjeno prema određenoj osobi (npr. bliskoj osobi) ili iz određenih pobuda (npr. mržnje) ili zbog toga što postoji određeno svojstvo počinitelja (npr. službena osoba u obavljanju službe). Između ostalog, kao jedna od kvalifikacija, primjerice kod kaznenih djela tjelesne ozljede (članak 117.) i teške tjelesne ozljede (članak 118.) jest počinjenje djela iz stavka 1. prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće. Dakle, svrha ove odredbe je zaštita posebno ranjivih kategorija osoba, koja između ostalih uključuje i osobe posebno ranjive zbog njihove dobi. Pritom je pitanje ranjivosti *quaestio facti* svakog konkretnog slučaja. Predlagatelj je mišljenja da nije opravdano pojam ranjivosti zbog dobi izričito vezati uz točno određenu dob (65. godina života ili koju drugu dob), budući da navedeno pitanje valja procijeniti u svakom pojedinom slučaju.

**TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**

*Primjena kaznenog zakonodavstva za kaznena djela koja izvan
područja Republike Hrvatske počine njezini državljani*

Članak 14.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema hrvatskom državljaninu i osobi koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, koja izvan područja Republike Hrvatske počini bilo koje drugo kazneno djelo osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primijenit će se i kad počinitelj stekne hrvatsko državljanstvo nakon počinjenja kaznenog djela.

(3) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka kod kaznenih djela iz članka 115. stavka 3. i 4., članka 116., članka 153., članka 154., članka 158., članka 161., članka 162., članka 163., članka 164., članka 166. i članka 169. ovoga Zakona te drugih kaznenih djela kod kojih je to predviđeno međunarodnim ugovorom kojeg je Republika Hrvatska stranka, kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primijenit će se i kad kazneno djelo nije kažnjivo prema zakonu države u kojoj je počinjeno.

(4) Kad hrvatski državljani sudjeluju u mirovnim operacijama ili drugim međunarodnim aktivnostima izvan područja Republike Hrvatske i u takvim operacijama ili aktivnostima počine kazneno djelo, primjena zakonodavstva Republike Hrvatske ravnat će se prema odredbama ovog Zakona, ako međunarodnim ugovorom kojeg je Republika Hrvatska stranka nije predviđeno drugačije.

*Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela
počinjena izvan područja Republike Hrvatske*

Članak 18.

(1) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbama članka 13. ovoga Zakona kazneni postupak pravomoćno dovršen u stranoj državi, glavni državni odvjetnik može odustati od kaznenog progona.

(2) U slučajevima iz članka 14., članka 15. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

1. ako je pravomoćnom presudom izrečena kazna izvršena ili je u postupku izvršenja ili više ne može biti izvršena prema zakonu države u kojoj je osoba osuđena,

2. ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oproštena,

3. ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni, ili je nastupila zastara kaznenog progona.

(3) U slučaju iz članka 16. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske može se pokrenuti ako kazneni progon nije pokrenut pred Međunarodnim kaznenim sudom ili sudom druge države ili ako se ne može očekivati provođenje pravičnog postupka pred sudom države u kojoj je kazneno djelo počinjeno, sudom države čiji je počinitelj državljanin ili drugim sudom koji je nadležan za suđenje. Ako je kazneni postupak proveden u drugoj državi suprotno međunarodno priznatim standardima

pravičnog suđenja, kazneni postupak može se pokrenuti samo uz odobrenje glavnog državnog odvjetnika.

(4) U slučaju iz članka 14., članka 15., članka 16. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak će se pokrenuti samo ako se počinitelj nalazi na području Republike Hrvatske.

Produljeno kazneno djelo

Članak 52.

(1) Produljeno kazneno djelo je počinjeno kada počinitelj s namjerom izvrši više odvojenih radnji u prirodnom smislu kojima se ostvaruju bića istog ili istovrsnih kaznenih djela, ako one s obzirom na njihovu prostornu i vremensku povezanost čine jedinstvenu cjelinu u pravnom smislu.

(2) Kaznena djela koja predstavljaju napad na život, tijelo, spolnu ili druge slobode osobe ne mogu se pravno označiti kao produljena.

(3) Ostvaruju li se radnjama navedenim u stavku 1. ovoga članka obilježja više istovrsnih kaznenih djela, produljeno kazneno djelo će se pravno označiti prema najtežem od tih kaznenih djela.

(4) Za produljeno kazneno djelo može se izreći kazna za polovicu veća od gornje mjere kazne propisane za utvrđeno djelo, koja ne smije prijeći gornju mjeru propisanu za tu vrstu kazne.

Rad za opće dobro

Članak 55.

(1) Sud može izrečenu novčanu kaznu u iznosu do tristo šezdeset dnevnih iznosa ili kaznu zatvora u trajanju do jedne godine zamijeniti radom za opće dobro. Kad izrekne kaznu zatvora u trajanju do šest mjeseci, sud će je zamijeniti radom za opće dobro, osim ako se time ne može ostvariti svrha kažnjavanja.

(2) Kada sud novčanu kaznu zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dnevni iznos s dva sata rada, a kad kaznu zatvora zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dan zatvora s dva sata rada.

(3) Sud može počinitelju uz rad za opće dobro odrediti jednu ili više posebnih obveza iz članka 62. ovoga Zakona i/ili zaštitni nadzor iz članka 64. ovoga Zakona čije trajanje ne može biti duže od vremena u kojem počinitelj mora izvršiti rad za opće dobro.

(4) Rad za opće dobro izvršit će se samo uz pristanak osuđenika.

(5) Osuđenik će, nakon što nadležnom tijelu za probaciju dade pristanak, rad za opće dobro izvršiti u roku koji to tijelo odredi, vodeći računa o njegovim mogućnostima s obzirom na njegove osobne prilike i zaposlenje. Ovaj rok ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dvije godine računajući od početka izvršavanja rada za opće dobro. Sadržaj rada za opće dobro određuje nadležno tijelo za probaciju u dogovoru s osuđenikom vodeći računa o njegovim sposobnostima i stručnosti.

(6) Ako se osuđenik u roku osam dana od dana za koji je pozvan ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili mu poziv nije mogao biti dostavljen na adresu koju je dao sudu ili ne da pristanak, nadležno tijelo za probaciju će o tome obavijestiti nadležnog suca izvršenja ako je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, a prvostupanjski sud ako je novčana kazna zamijenjena radom za opće dobro.

(7) Ako osuđenik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro u roku iz stavka 5. ovoga članka, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje izrečene kazne u cijelosti ili neizvršenom dijelu. Ako osuđenik ne izvrši rad za opće dobro bez svoje krivnje, nadležno tijelo za probaciju produžit će rok iz stavka 5. ovoga članka.

(8) Ako osuđenik ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri obveze iz stavka 3. ovoga članka, ili ih teško ili uporno krši, ili ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora iz članka 64. ovoga Zakona, ili bez opravdanog razloga krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje prvotno izrečene kazne. Ako se utvrdi da počinitelj obveze nije izvršio iz opravdanih razloga ili da je iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sud može obveze zamijeniti drugima, ili mu izreći zaštitni nadzor ako ga do tada nije imao, ili ga može osloboditi obveza, odnosno zaštitnog nadzora, ili mu može produljiti rok za izvršenje izrečenih obveza ili zaštitnog nadzora.

(9) Rad za opće dobro izvršava se bez naknade.

Uvjetna osuda

Članak 56.

(1) Uvjetnom osudom određuje se da se kazna na koju je počinitelj osuđen neće izvršiti ako počinitelj u vremenu provjeravanja ne počini novo kazneno djelo i ispuni određene mu obveze.

(2) Sud može počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora u trajanju do jedne godine ili na novčanu kaznu izreći uvjetnu osudu kad ocijeni da počinitelj i bez izvršenja kazne neće ubuduće činiti kaznena djela. Pritom će se voditi računa o ličnosti počinitelja, njegovu prijašnjem životu, osobito je li ranije osuđivan, obiteljskim prilikama, okolnostima počinjenja samog kaznenog djela te ponašanju nakon počinjenog kaznenog djela, osobito o odnosu počinitelja prema žrtvi i nastojanju da oštećeniku popravi štetu.

(3) Vrijeme provjeravanja ne može biti kraće od jedne niti dulje od pet godina, odmjerava se na pune godine i počinje teći od dana pravomoćnosti presude. Sud može vrijeme provjeravanja naknadno skratiti, odnosno prije njegova isteka produžiti do maksimalnog trajanja po postupku propisanom posebnim zakonom.

(4) Sud može počinitelju uz uvjetnu osudu odrediti jednu ili više posebnih obveza samostalno sukladno odredbama članka 62. i članka 63. ovoga Zakona ili uz zaštitni nadzor sukladno odredbi članka 64. ovoga Zakona.

(5) Trajanje posebnih obveza i zaštitnog nadzora ne smije biti dulje od vremena provjeravanja.

(6) Kad sud izrekne kaznu zatvora i novčanu kaznu, može odlučiti da se pod uvjetima iz ovoga članka neće izvršiti samo kazna zatvora.

Opoziv uvjetne osude

Članak 58.

(1) Sud će opozvati uvjetnu osudu ako osuđeniku za jedno ili više kaznenih djela počinjenih za vrijeme provjeravanja izrekne kaznu zatvora u trajanju duljem od jedne godine.

(2) Sud može opozvati uvjetnu osudu ako osuđeniku za jedno ili više kaznenih djela počinjenih za vrijeme provjeravanja pravomoćnom presudom izrekne kaznu zatvora u trajanju do jedne godine ili novčanu kaznu.

(3) Kad na temelju stavka 1. i 2. ovoga članka opozove uvjetnu osudu, sud će raniju uvjetnu kaznu i kaznu za novo kazneno djelo, odnosno kazne za nova kaznena djela, uzeti kao utvrđene te izreći jedinstvenu kaznu prema odredbama članka 53. ovoga Zakona.

(4) Kad sud u slučaju iz stavka 2. ovoga članka ne opozove uvjetnu osudu, može:

1. za novo kazneno djelo izreći kaznu i odrediti njezino izvršenje ne mijenjajući raniju uvjetnu osudu,

2. za novo kazneno djelo izreći kaznu koju će kao i raniju uvjetnu kaznu uzeti kao utvrđene te izreći jedinstvenu kaznu prema odredbama članka 53. ovoga Zakona te novo vrijeme provjeravanja u kojem se ova kazna neće izvršiti.

(5) Sud može opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne osuđeniku koji bez opravdanog razloga krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom izrečenom uz uvjetnu osudu ili u roku koji mu je određen ne izvrši u potpunosti ili većoj mjeri obveze navedene u članku 62. ovoga Zakona, ili ih teško ili uporno krši, ili ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora iz članka 64. ovoga Zakona. Ako se utvrdi da počinitelj obveze nije izvršio iz opravdanih razloga ili da je iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sud može obveze zamijeniti drugima, ili mu izreći zaštitni nadzor ako ga do tada nije imao, ili ga može osloboditi obveza, odnosno zaštitnog nadzora, ili mu može produljiti rok za izvršenje izrečenih obveza ili zaštitnog nadzora.

(6) Sud će opozvati uvjetnu osudu i kad nakon njezina izricanja izrekne osuđeniku kaznu za kazneno djelo počinjeno prije izricanja uvjetne osude ako ocijeni da ne bi bile ispunjene pretpostavke za izricanje uvjetne osude da se za to ranije kazneno djelo znalo. U tom će slučaju kaznu iz uvjetne osude i kaznu koju izreče za ranije kazneno djelo uzeti kao utvrđene te izreći jedinstvenu kaznu prema odredbama članka 53. ovoga Zakona. Ako ocijeni da bi pretpostavke za izricanje uvjetne osude bile ispunjene i da se za raniju presudu znalo, postupit će se prema odredbi stavka 4. ovoga članka.

(7) U slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka uvjetna osuda se ne može opozvati nakon što su protekle dvije godine od isteka vremena provjeravanja.

(8) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka uvjetna osuda se ne može opozvati nakon što je proteklo šest mjeseci od isteka roka određenog za izvršavanje obveza iz članka 62. ovoga Zakona.

Vrste posebnih obveza

Članak 62.

(1) Sud može počinitelju naložiti da u određenom roku:

1. popravi štetu počinjenu kaznenim djelom,
2. uplati određenu svotu novaca u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela, ako je to primjereno s obzirom na počinjeno djelo i ličnost počinitelja.

(2) Pored obveza iz stavka 1. ovoga članka sud može počinitelju, ako ocijeni da je njihova primjena nužna za zaštitu zdravlja i sigurnosti osobe na čiju štetu je kazneno djelo počinjeno ili kad je to nužno za otklanjanje okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela, izreći sljedeće obveze:

1. nastavak obrazovanja ili osposobljavanje za određeno zanimanje koje odabere uz stručnu pomoć nadležnog tijela za probaciju,
2. zaposlenje koje odgovara njegovoj stručnoj spremi ili razini obrazovanja, osposobljenosti i stvarnim mogućnostima obavljanja radnih zadataka, koje mu savjetuje i omogućiti nadležno tijelo za probaciju,
3. nadzirano raspolaganje prihodima u skladu s potrebama osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati i prema savjetima nadležnog tijela za probaciju,
4. liječenje ili nastavak liječenja koje je nužno radi otklanjanja zdravstvenih smetnji koje mogu poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela,
5. liječenje ili nastavak liječenja od ovisnosti o alkoholu, drogama ili druge vrste ovisnosti u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi ili odvikavanje u terapijskoj zajednici,

6. sudjelovanje ili nastavak sudjelovanja u postupku psihosocijalnog tretmana u zdravstvenim ustanovama ili u pravnim ili kod fizičkih osoba ovlaštenih za provedbu psihosocijalnog tretmana,
7. zabranu posjećivanja određenih mjesta, objekata i događaja, koji mogu biti prilika ili poticaj za počinjenje novog kaznenog djela,
8. zabranu približavanja žrtvi ili nekim drugim osobama,
9. napuštanje doma na određeno vrijeme ako se radi o djelima obiteljskog nasilja,
10. zabranu druženja s određenom osobom ili grupom osoba koje bi ga mogle navesti da počini kazneno djelo, zabranu zapošljavanja, podučavanja ili smještaja tih osoba,
11. zabranu uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili neke druge osobe,
12. zabranu napuštanja doma u određenom razdoblju tijekom dana,
13. zabranu nošenja, posjedovanja i povjeravanja na čuvanje drugoj osobi oružja i drugih predmeta koji bi ga mogli navesti na počinjenje kaznenog djela,
14. ispunjavanje obveze uzdržavanja
15. redovito javljanje nadležnom tijelu za probaciju, centru za socijalnu skrb, sudu, policijskoj upravi ili drugom nadležnom tijelu,
16. i druge obveze koje su primjerene s obzirom na počinjeno kazneno djelo.

Izricanje posebnih obveza

Članak 63.

- (1) Počinitelju se ne smiju postavljati nerazumne i nemoguće obveze te obveze koje vrijeđaju njegovo dostojanstvo.
- (2) Obveze iz članka 62. stavka 2. točke 4., 5. i 6. mogu se izreći samo uz pristanak počinitelja.
- (3) Obveza iz članka 62. stavka 2. točke 6. može se izreći u trajanju od šest mjeseci do dvije godine, a obveza iz članka 62. stavka 2. točke 5. u trajanju do tri godine.
- (4) Sud može naknadno, a prije isteka vremena trajanja obveze, na prijedlog tijela nadležnog za njezino provođenje, povisiti minimum, odnosno sniziti maksimum vremena trajanja obveze, ukinuti je ili zamijeniti nekom drugom obvezom.

Vrste sigurnosnih mjera

Članak 65.

Sigurnosne mjere jesu: obvezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, obvezan psihosocijalni tretman, zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom, zabrana približavanja, udaljenje iz zajedničkog kućanstva, zabrana pristupa internetu i zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora.

Obvezno psihijatrijsko liječenje

Članak 68.

- (1) Sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od jedne godine ili više počinio u stanju bitno smanjene ubrojivosti ako postoji opasnost da bi ta osoba zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njezina bitno smanjena ubrojivost mogla u budućnosti počiniti teže kazneno djelo.
- (2) Mjera iz stavka 1. može se izreći uz novčanu kaznu, kaznu zatvora, rad za opće dobro i uvjetnu osudu.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz kaznu zatvora izvršava se u okviru zatvorskog sustava. Mjera izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu izvršava se izvan zatvorskog sustava.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka može trajati do prestanka izvršenja kazne zatvora ili rada za opće dobro, protoka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude, odnosno do isteka vremena kazne zatvora koja odgovara izrečenoj novčanoj kazni.

(5) Sud mora po proteku prve godine od dolaska počinitelja na izvršenje mjere iz stavka 1. ovoga članka i potom najmanje jednom godišnje preispitati postoje li uvjeti iz stavka 1. ovoga članka za njezinim nastavkom i o tome donijeti rješenje po postupku propisanom posebnim zakonom. Na zahtjev ustanove u kojoj se mjera provodi ili na zahtjev počinitelja ovo preispitivanje može se učiniti i prije, ali ne prije proteka šest mjeseci od zadnjeg preispitivanja. Sud može obustaviti primjenu mjere ili promijeniti način i vrijeme izvršenja mjere.

(6) Sud će obustaviti izvršavanje mjere iz stavka 1. ovoga članka ako su prestali razlozi zbog kojih je izrečena.

(7) Ako je vrijeme provedeno na liječenju kraće od trajanja izrečene kazne, sud može odrediti da se osuđenik uputi na izdržavanje ostatka kazne ili da se pusti na uvjetni otpust. Kad ga upućuje na izdržavanje ostatka kazne, sud mu može odrediti ambulantno liječenje u zatvorskoj ustanovi. Odlučujući o puštanju na uvjetni otpust, sud će osobito uzeti u obzir uspjeh osuđenikova liječenja, njegovo zdravstveno stanje, vrijeme provedeno na liječenju i ostatak kazne što ga osuđenik nije izdržao. Ako utvrdi da je počinitelj i dalje opasan za okolinu, a da je za otklanjanje te opasnosti dovoljno njegovo liječenje na slobodi, sud može počinitelju kojeg pušta na uvjetni otpust odrediti nastavak liječenja na slobodi sukladno članku 60. stavku 2. u vezi s člankom 62. stavkom 2. točkom 4. ovoga Zakona.

Obvezno liječenje od ovisnosti Članak 69.

(1) Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio pod odlučujućim djelovanjem ovisnosti o alkoholu, drogi ili druge vrste ovisnosti ako postoji opasnost da će zbog te ovisnosti u budućnosti počiniti teže kazneno djelo.

(2) Mjera iz stavka 1. može se izreći uz novčanu kaznu, kaznu zatvora, rad za opće dobro i uvjetnu osudu.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz kaznu zatvora izvršava se u okviru zatvorskog sustava ili u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi za liječenje ovisnosti izvan zatvorskog sustava pod uvjetima određenim posebnim propisom. Mjera izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu izvršava se u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi za otklanjanje ovisnosti izvan zatvorskog sustava, a može se, pod uvjetima određenim posebnim propisom, kao i u slučaju iz članka 44. stavka 4. ovoga Zakona, izvršavati i u terapijskoj zajednici ako je takvo odvikavanje dostatno za otklanjanje opasnosti.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka može trajati do prestanka izvršenja kazne zatvora ili rada za opće dobro, protoka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude, odnosno do isteka vremena kazne zatvora koja odgovara izrečenoj novčanoj kazni, a najdulje tri godine.

(5) Sudac izvršenja će obustaviti izvršavanje mjere iz stavka 1. ovoga članka ako su prestali razlozi zbog kojih je izrečena ili ako je njezino dosadašnje i daljnje provođenje bezizgledno.

(6) Sudac izvršenja mora najmanje svakih šest mjeseci, računajući od dolaska počinitelja na izvršenje mjere iz stavka 1. ovoga članka, preispitati postoje li uvjeti iz stavka 1. ovoga članka za njenim nastavkom i o tome donijeti rješenje. Sudac izvršenja može obustaviti primjenu mjere ili promijeniti način i vrijeme izvršenja mjere.

(7) Na mjeru obveznog liječenja od ovisnosti primjenjuje se odredba članka 68. stavka 7. ovoga Zakona.

Obvezan psihosocijalni tretman
Članak 70.

(1) Sigurnosnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana sud može izreći počinitelju koji je počinio kazneno djelo s obilježjem nasilja ako postoji opasnost da će počiniti isto ili slično djelo.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne zatvora ili u zdravstvenoj ustanovi ili u pravnoj osobi ili kod fizičke osobe specijalizirane za otklanjanje nasilničkog ponašanja pod uvjetima određenim posebnim propisom.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka može trajati do prestanka izvršenja kazne zatvora, odnosno do isteka vremena kazne zatvora koja odgovara izrečenoj novčanoj kazni, a najdulje dvije godine.

Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti
Članak 71.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane potpunog ili djelomičnog obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u trajanju od jedne do deset godina računajući od izvršnosti sudske odluke sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio u obavljanju dužnosti ili djelatnosti ako postoji opasnost da će zlouporabom te dužnosti ili djelatnosti ponovno počiniti kazneno djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Počinitelju kaznenog djela iz članka 105. stavka 3., članka 106. stavka 2. i 3., članka 111. točke 2., članka 112. stavka 1., članka 114., članka 116., članka 118., članka 119., članka 120., Glave XVI, počinjenog na štetu djeteta i Glave XVII ovoga Zakona, sud može izreći zabranu obavljanja dužnosti ili djelatnosti u kojima dolazi u redoviti kontakt s djecom i kad ova djela nisu bila počinjena u obavljanju dužnosti i djelatnosti, a može je izreći i doživotno.

(4) Za vrijeme zabrane iz stavka 1. ovoga članka osuđenik se ne smije baviti određenom dužnosti ili djelatnosti samostalno, za drugu osobu, u pravnoj osobi, ni u ime druge osobe, niti smije ovlastiti drugu osobu da se bavi tom dužnošću ili djelatnošću u njegovo ime i po njegovim uputama.

(5) Ako počinitelj ne postupi prema zabrani obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti kad je izrečena uz rad za opće dobro, uvjetnu osudu, ili za vrijeme uvjetnog otpusta shodno će se primijeniti odredbe članka 55. stavka 8., članka 58. stavka 5. ili članka 61. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Po proteku tri godine od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njeno izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(7) Po proteku deset godina od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 3. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(8) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri obavijestiti tijelo nadležno za vođenje upisnika osoba koje obavljaju određene dužnosti ili djelatnosti.

Zabrana upravljanja motornim vozilom
Članak 72.

- (1) Sigurnosnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom sud će izreći počinitelju kaznenog djela protiv sigurnosti prometa kad postoji opasnost da će upravljajući motornim vozilom ugroziti sigurnost prometa. Zabrana se odnosi na sve kategorije vozila, a iznimno se određena kategorija vozila može izuzeti kada posebne okolnosti upućuju na to da se svrha mjere neće time ugroziti.
- (2) Ako su ispunjene pretpostavke iz stavka 1. ovoga članka, sud će izreći zabranu upravljanja motornim vozilom i neubrojivoj osobi ako njezina radnja ukazuje na to da je nesposobna za vožnju.
- (3) Zabrana upravljanja motornim vozilom određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jedne ni dulje od pet godina.
- (4) Zabrana upravljanja motornim vozilom počinje teći oduzimanjem vozačke dozvole, upisom zabrane za određenu kategoriju vozila u vozačku dozvolu, odnosno zabranom izdavanja vozačke dozvole počinitelju koji je nema, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava u vrijeme trajanja mjere.
- (5) Zabrana upravljanja motornim vozilom može se izreći doživotno kada se s obzirom na ranija počiniteljeva teška kršenja prometnih propisa može očekivati da će i nakon proteka najdužeg vremena iz stavka 3. ovoga članka postojati opasnost da počinitelj ponovno počini kazneno djelo protiv sigurnosti prometa. Utvrdi li sud povodom prijedloga osuđenika da nakon proteka najdužeg vremena iz stavka 3. ovoga članka opasnost više ne postoji, ukinut će zabranu. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja. Po ukidanju zabrane počinitelj mora ponovno polagati vozački ispit.
- (6) Na zabranu upravljanja motornim vozilom shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.
- (7) Vrijeme privremenog oduzimanja vozačke dozvole uračunat će se u vrijeme zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (8) Zabrana upravljanja motornim vozilom izrečena počinitelju koji ima stranu dozvolu za upravljanje motornim vozilom sastoji se u zabrani njezina korištenja na području Republike Hrvatske kao i u zabrani izdavanja mu vozačke dozvole Republike Hrvatske. Ova zabrana počinje teći od dana pravomoćnosti presude.

Zabrana približavanja
Članak 73.

- (1) Sigurnosnu mjeru zabrane približavanja žrtvi, drugoj osobi ili grupi osoba, ili određenom mjestu sud će izreći počinitelju kaznenog djela protiv spolne slobode, spolnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta, drugog kaznenog djela nasilja ili napada na slobodu osobe ili neovlaštenog posjedovanja, proizvodnje i trgovanja drogama i tvarima zabranjenim u športu kad postoji opasnost da bi počinitelj prema tim osobama ili na tim mjestima mogao ponovno počinuti neko od navedenih kaznenih djela.
- (2) Mjeru iz stavka 1. ovoga članka sud može izreći uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora.
- (3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka ne može biti kraća od jedne ni dulja od pet godina.
- (4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka počinje teći pravomoćnošću presude. Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.
- (5) Po proteku jedne godine od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(6) Na zabranu približavanja shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.

(7) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti nadležno tijelo za probaciju i nadležnu policijsku upravu.

Udaljenje iz zajedničkog kućanstva

Članak 74.

(1) Sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva sud može izreći počinitelju kaznenog djela nasilja prema osobi s kojom živi u zajedničkom kućanstvu ako postoji visok stupanj opasnosti da bi bez provođenja ove mjere počinitelj mogao ponovno počiniti nasilje prema članu zajedničkog kućanstva.

(2) Sud sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva može izreći uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora i to u trajanju koje ne može biti kraće od tri mjeseca ni dulje od tri godine.

(3) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka dužna je uz prisutnost policijskog službenika odmah po pravomoćnosti presude napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor koji čini zajedničko kućanstvo, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Po proteku jedne godine od početka izvršavanja sigurnosne mjere udaljenja iz zajedničkog kućanstva izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka šest mjeseci od zadnjeg preispitivanja.

(5) Na mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.

(6) Sud će o pravomoćno izrečenoj zabrani iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti nadležno tijelo za probaciju i nadležnu policijsku upravu.

Zabrana pristupa internetu

Članak 75.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane pristupa internetu od šest mjeseci do dvije godine računajući od izvršnosti sudske odluke sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio putem interneta ako postoji opasnost da će zlouporabom interneta ponovno počiniti kazneno djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Na zabrane pristupa internetu shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.

(4) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri obavijestiti regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije koje će osigurati njezino provođenje.

Zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora

Članak 76.

(1) Ako je počinitelju izrečena kazna zatvora u trajanju od pet ili više godina za namjerno kazneno djelo ili u trajanju od dvije ili više godina za namjerno kazneno djelo s obilježjem nasilja ili za drugo kazneno djelo iz Glave XVI. ili XVII. ovoga Zakona i ako je kazna u potpunosti izdržana, nad njime će se odmah po izlasku iz zatvora započeti provoditi zaštitni nadzor sukladno članku 64. ovoga Zakona i posebne obveze iz članka 62. stavka 2. točke 7. do 13. ako su mu izrečene uz zaštitni nadzor.

(2) Vrijeme provjeravanja traje jednu godinu. Sud može vrijeme provjeravanja prije njegova isteka na prijedlog nadležnog tijela za probaciju produljiti za još jednu godinu ako bi bez njegova provođenja postojala opasnost od ponovnog počinjenja nekog od kaznenih djela navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Sud prilikom donošenja presude može odrediti da se zaštitni nadzor ne provodi ako ima razloga vjerovati da osoba neće počinuti novo kazneno djelo i bez njegova provođenja.

*Oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela za koje je nadležan
Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
Članak 78.*

(1) Na oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela za koje je nadležan Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta primjenjuju se odredbe članka 77. ovoga Zakona ako ovim člankom nije drugačije propisano.

(2) Ako počinitelj kaznenog djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ima ili je imao imovinu koja je nerazmjerna njegovim zakonitim prihodima, pretpostavlja se da ta imovina predstavlja imovinsku korist od kaznenog djela, osim ako počinitelj učini vjerojatnim da je njezino podrijetlo zakonito.

(3) Ako je imovinska korist od kaznenog djela sjedinjena s imovinom stečenom na zakonit način, ukupna imovina bit će predmetom oduzimanja do procijenjene vrijednosti imovinske koristi. Na isti način i u istom omjeru oduzet će se i korist koja je dobivena od imovine u koju je zakonita imovina sjedinjena s imovinskom korišću od kaznenog djela.

(4) Imovinska korist iz stavka 2. i 3. ovoga članka oduzet će se od člana obitelji bez obzira po kojem pravnom temelju se kod njega nalazi i neovisno o tome živi li u zajedničkom kućanstvu s počiniteljem.

(5) Imovinska korist iz stavka 2. i 3. ovoga članka oduzet će se i od druge osobe bez obzira po kojem pravnom temelju je stečena ako ta osoba ne učini vjerojatnim da je korist stekla u dobroj vjeri i po razumnoj cijeni.

(6) Ako osoba protiv koje je pokrenut kazneni postupak umre, imovinska korist ostvarena protupravnom radnjom može se oduzeti od njezinih sljednika u postupku propisanom posebnim zakonom.

*Oduzimanje predmeta
Članak 79.*

(1) Predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela ili su nastali njegovim počinjenjem oduzet će se ako postoji opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje kaznenog djela. Sud može oduzeti predmete i sredstva i kada je njihovo oduzimanje potrebno radi zaštite opće sigurnosti, javnog poretka ili iz moralnih razloga.

(2) Ako su ispunjene pretpostavke iz stavka 1. ovoga članka, sud može oduzeti predmete i sredstva i kada počinitelj protupravne radnje nije kriv.

(3) Oduzeti predmeti i sredstva postaju vlasništvo Republike Hrvatske. To ne utječe na pravo trećih osoba za naknadu štete prema počinitelju zbog oduzetog predmeta ili sredstva. Vlasnik oduzetog predmeta ili sredstva koji nije počinitelj djela ima pravo na povrat predmeta i sredstva ili naknadu njihove tržišne vrijednosti iz državnog proračuna, osim ako je najmanje krajnjom nepažnjom pridonio da predmet ili sredstvo bude namijenjeno ili uporabljeno za počinjenje kaznenog djela ili da nastane njegovim počinjenjem ili ako je pribavio predmet ili sredstvo znajući za okolnosti koje omogućuju njegovo oduzimanje.

(4) Zakonom se može propisati obvezno oduzimanje predmeta ili sredstva, u kojem slučaju vlasnik nema pravo na naknadu iz državnog proračuna, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(5) Sud može naložiti uništenje predmeta ili sredstva.

Zastara kaznenog progona

Članak 81.

(1) Kazneni progon zastarijeva nakon:

- 40 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna dugotrajnog zatvora i kazna zatvora u trajanju dužem od 15 godina,
- 25 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 10 godina,
- 20 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 5 godina,
- 15 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 3 godine,
- 10 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od jedne godine i
- 6 godina za ostala kaznena djela.

(2) Kazneni progon ne zastarijeva za kazneno djelo genocida (članak 88.), zločin agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.) te drugih djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske ili međunarodnom pravu.

(3) Ako je prije proteka rokova iz stavka 1. ovoga članka donesena prvostupanjska presuda, zastara kaznenog progona produljuje se za dvije godine.

Tijek zastare kaznenog progona

Članak 82.

(1) Zastara kaznenog progona počinje teći danom kad je kazneno djelo počinjeno. Ako posljedica koja je obilježje kaznenog djela nastupi kasnije, zastara počinje teći od tog trenutka.

(2) Zastara kaznenog progona ne teče za vrijeme za koje se prema zakonu kazneni progon ne može poduzeti ili se ne može nastaviti.

(3) Za kaznena djela iz članka 105. stavka 3., članka 106. stavka 2. i 3., članka 110., članka 111., članka 112. stavka 1., članka 114. stavka 2., članka 116. stavka 3., članka 118., članka 119., članka 154. stavka 1. točke 2., članka 155. stavka 2., članka 156., članka 158., članka 159., članka 160., članka 162., članka 163., članka 164., članka 166., članka 170., članka 171., članka 176. i članka 177. ovoga Zakona počinjenih na štetu djeteta, zastara kaznenog progona počinje teći od punoljetnosti žrtve.

Zastara izvršenja kazne

Članak 83.

(1) Izrečena se kazna zbog zastare ne može izvršiti kad od pravomoćne presude protekne:

- 40 godina od izrečene kazne dugotrajnog zatvora,
- 25 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina,
- 20 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od pet godina,
- 15 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od tri godine,
- 10 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od jedne godine,

– 6 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju do jedne godine, novčane kazne kao glavne ili sporedne kazne.

(2) Ne zastarijeva izvršenje kazni izrečenih za kazneno djelo genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.) te drugih djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske ili međunarodnom pravu.

ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Članak 87.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske su odredbe sadržane u ovom Zakonu i drugim zakonima Republike Hrvatske, kojima se određuju pretpostavke kažnjivosti i sankcije koje se mogu izreći počiniteljima kaznenih djela.

(2) Protupravna radnja je radnja kojom su ispunjena obilježja kaznenog djela, a ne postoji razlog isključenja protupravnosti.

(3) Službena osoba je državni dužnosnik ili službenik, dužnosnik ili službenik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj pravosudne dužnosti, sudac porotnik, član Državnog sudbenog vijeća ili Državnoodvjetničkog vijeća, arbitar i javni bilježnik i. Službenom osobom smatra se i osoba koja u Europskoj uniji, stranoj državi, međunarodnoj organizaciji koje je Republika Hrvatska član, međunarodnom sudu ili arbitraži čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvaća, obavlja dužnosti povjerene osobama iz prethodne rečenice.

(4) Vojna osoba je djelatna vojna osoba, ročnik, pričuvnik i kadet te državni službenik i namještenik raspoređen na službu u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

(5) Kad je službena osoba naznačena kao počinitelj kaznenog djela koje nije predviđeno u Glavi XXXIV. ovoga Zakona, ili kao osoba prema kojoj je počinjeno kazneno djelo, službenom osobom smatrat će se i vojna osoba.

(6) Odgovorna osoba je fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je izričito ili stvarno povjereno obavljanje poslova iz područja djelovanja pravne osobe.

(7) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(8) Članovi obitelji su bračni ili izvanbračni drug ili istospolni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.

(9) Bliske osobe su članovi obitelji, bivši bračni ili izvanbračni drug ili istospolni partner i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.

(10) Izvanbračni drug je osoba koja živi u izvanbračnoj zajednici koja ima trajniji karakter ili koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

(11) Istospolni partner je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.

(12) Tajni podatak je podatak koji je prema posebnom zakonu označen kao klasificirani podatak. Ne smatra se tajnim podatkom podatak čiji je sadržaj suprotan ustavnom poretku Republike Hrvatske ili podatak koji je označen tajnim radi prikrivanja kaznenog djela, prekoračenja ili zlorabe ovlasti te drugih oblika nezakonitog postupanja u državnim tijelima.

(13) Službena tajna je podatak koji je prikupljen i koristi se za potrebe tijela javne vlasti, a koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom, a nije riječ o klasificiranom podatku sukladno posebnom zakonu.

(14) Izbori su izbori za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike, Europski parlament, predstavnička tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinske načelnike, gradonačelnike, župane, gradonačelnika Grada Zagreba te postupak odlučivanja na državnom referendumu.

- (15) Isprava je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.
- (16) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, topline ili kretanja, kao i telefonski impulsi.
- (17) Motorno vozilo je svako prometno sredstvo na motorni pogon u kopnenom, vodenom i zračnom prometu.
- (18) Računalni sustav je svaka naprava ili skupina međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovi programa automatski obrađuju podatke, kao i računalni podaci koji su u njega spremljeni, obrađeni, učitani ili preneseni za svrhe njegovog rada, korištenja, zaštite i održavanja.
- (19) Računalni podatak je svako iskazivanje činjenica, informacija ili zamisli u obliku prikladnom za obradu u računalnom sustavu.
- (20) Računalni program je skup računalnih podataka koji su u stanju prouzročiti da računalni sustav izvrši određenu funkciju.
- (21) Zločin iz mržnje je kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako ovim Zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.
- (22) Imovinskom korišću od kaznenog djela smatra se neposredna imovinska korist od kaznenog djela koja se sastoji od svakog uvećanja ili sprečavanja umanjenja imovine do kojeg je došlo počinjenjem kaznenog djela, imovina u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela kao i svaka druga korist koja je dobivena od neposredne imovinske koristi od kaznenog djela ili imovine u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela bez obzira nalazi li se na području Republike Hrvatske ili izvan njega.
- (23) Mito je svaka nepripadna nagrada, dar ili druga imovinska ili neimovinska korist bez obzira na vrijednost.
- (24) Žrtva kaznenog djela je fizička osoba kojoj su protupravnom radnjom prouzročene fizičke ili duševne boli, emocionalna patnja, imovinska šteta ili bitna povreda ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- (25) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Ratni zločin
Članak 91.

- (1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, okupacije ili međunarodnog oružanog sukoba ili oružanog sukoba koji nema međunarodni značaj počini neko od sljedećih teških kršenja protiv osoba ili imovine zaštićenih Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949.:
1. ubojstvo,
 2. mučenje ili nečovječno postupanje, uključujući biološke pokuse,
 3. nanošenje velike patnje, teške tjelesne ozljede ili teškog narušenja zdravlja,
 4. nezakonito protjerivanje, premještanje ili nezakonito držanje zaštićene osobe u zatočeništvu,
 5. prisiljavanje ratnog zarobljenika ili druge zaštićene osobe na službu u postrojbama neprijateljske sile,
 6. uskraćivanje prava ratnom zarobljeniku ili drugoj zaštićenoj osobi na pravičan i redovan postupak,
 7. uzimanje talaca, ili

8. uništavanje i oduzimanje imovine u velikim razmjerima koje nije opravdano vojnom nuždom i koje je provedeno nezakonito i samovoljno,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, okupacije ili međunarodnog oružanog sukoba ili oružanog sukoba koji nema međunarodni značaj počini druge teške povrede prava i običaja koji se primjenjuju u međunarodnom oružanom sukobu ili oružanom sukobu čiji značaj nije međunarodni, to jest bilo koje od sljedećih djela:

1. usmjeravanje napada protiv civilnog stanovništva ili protiv pojedinih civila koji ne sudjeluju izravno u neprijateljstvima,

2. usmjeravanje napada protiv civilnih objekata, odnosno objekata koji nisu vojni ciljevi,

3. usmjeravanje napada protiv osoblja, uređaja, materijala, jedinica ili vozila uključenih u humanitarnu pomoć ili misiju održavanja mira sukladno Povelji Ujedinjenih naroda, tako dugo dok oni imaju pravo na zaštitu civila ili civilnih objekata prema odredbama međunarodnog ratnog prava,

4. pokretanje napada sa znanjem da će takav napad uzgredno dovesti do smrti ili ozljeda civila ili štete na civilnim objektima ili do teške, dugoročne i opsežne štete u prirodnom okolišu koja bi očito bila nerazmjerna u odnosu na očekivani konkretan i izravan vojni dobitak,

5. napadanje ili bombardiranje, bilo kojim sredstvima, gradova, sela, naselja ili zgrada koje su nebranjene i ne predstavljaju vojne ciljeve,

6. ubijanje ili ranjavanje borca koji se predao, nakon što je položio oružje ili ostao bez sredstava za borbu,

7. nepravilna uporaba zastave primirja, zastave ili vojnog znakovlja i odore neprijatelja ili Ujedinjenih naroda, kao i posebnih znakova Ženevskih konvencija, zbog koje je došlo do pogibije ili teških ozljeda,

8. premještanje, izravno ili posredno, dijelova vlastitog civilnog stanovništva na okupirano područje od strane okupatorske sile, ili deportacija ili premještaj čitavog stanovništva okupiranog područja ili jednog njegovog dijela, unutar toga područja ili izvan njega,

9. usmjeravanje napada protiv zgrada posvećenih vjeri, obrazovanju, umjetnosti, znanosti ili humanitarnim svrhama, protiv povijesnih spomenika i kulturnih dobara, bolnica i mjesta na kojima se prikupljaju bolesni i ranjeni, pod uvjetom da nisu vojni ciljevi,

10. podvrgavanje osoba koje su u vlasti protivničke strane tjelesnom sakaćenju, uzimanju tkiva ili organa za transplantaciju ili medicinskim ili znanstvenim pokusima bilo koje vrste koji nisu opravdani medicinskim, zubarskim ili bolničkim tretmanom osoba o kojima je riječ te koji se ne izvode u njihovom interesu, a dovode do smrti ili ozbiljne opasnosti po zdravlje takve osobe ili osoba,

11. podmuklo ubijanje ili ranjavanje pripadnika neprijateljske nacije ili vojske,

12. proglašavanje da se protivniku neće dati nikakva milost,

13. uništavanje ili oduzimanje neprijateljske imovine osim ako to izričito zahtjeva ratna nužda,

14. proglašenje prava i radnji državljana neprijateljske strane zabranjenim, suspendiranim ili nedopuštenim u sudskom postupku,

15. prisiljavanje državljana neprijateljske strane da sudjeluju u ratnim operacijama usmjerenim protiv vlastite zemlje čak i ako su bili u službi zaraćene strane prije početka rata,

16. pljačkanje gradova ili mjesta,

17. uporaba otrova ili otrovnog oružja,

18. uporaba otrovnih plinova, plinova zagušljivaca ili drugih plinova te svih sličnih tekućina, tvari ili naprava,

19. uporaba metaka koji se u ljudskom tijelu lako šire ili raspršuju,

20. uporaba oružja, projektila, materijala i načina ratovanja koji po svojoj prirodi nanose suviše ozljede ili nepotrebne patnje ili kojima je svojstvo da protivno međunarodnom ratnom

pravu ne razlikuju vojne i civilne ciljeve, ako je takvo oružje, projektili, materijal ili način ratovanja predmet sveobuhvatne zabrane,

21. sknavljenje osobnog dostojanstva, posebice ponižavajući i degradirajući postupci, kolektivno kažnjavanje,

22. silovanje, spolno porobljavanje, prisiljavanje na prostituciju, trudnoću, sterilizaciju ili koji drugi oblik spolnog nasilja koji predstavlja tešku povredu Ženevskih konvencija,

23. iskorištavanje prisutnosti civila ili drugih zaštićenih osoba da se određena mjesta, područja ili vojne snage zaštite od vojnih operacija,

24. usmjeravanje napada na zgrade, materijal, medicinske jedinice i prijevozna sredstva te osoblje koje koristi posebne znakove Ženevskih konvencija sukladno međunarodnom pravu,

25. pribjegavanje izgladnjivanju civila kao načinu vođenja rata uskraćivanjem sredstava nužnih za opstanak, uključujući i otežavanje pristupa humanitarnoj pomoći, propisanoga Ženevskim konvencijama,

26. novačenje djece u nacionalne oružane snage ili oružane skupine odvojene od oružanih snaga države ili njihovo korištenje u aktivnom sudjelovanju u neprijateljstvima, ili

27. premještanje civilnog stanovništva zbog razloga povezanih uz sukob osim ako to traži sigurnost civila ili neizbježni vojni razlog,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko djelo iz stavka 2. ovoga članka počini prema velikom broju ljudi ili na osobito okrutan ili podmukao način, iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda.

(4) Tko zapovijedi da se počini djelo iz stavka 1., 2. ili 3. ovoga članka kaznit će se kao da ga je sam počinio.

Pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom

Članak 103.

Tko priprema počinjenje kaznenih djela iz članka 88. do članka 91. i članka 97. ovoga Zakona,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Tjelesna ozljeda

Članak 117.

(1) Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko djelo iz stavka 1. počini iz mržnje, prema bliskoj osobi ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kazneno djelo iz stavka 1. progoni se po privatnoj tužbi.

Teška tjelesna ozljeda

Članak 118.

(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz mržnje, prema bliskoj osobi ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Osobito teška tjelesna ozljeda
Članak 119.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 116. stavka 1. i 2. i članka 118. stavka 1. ovoga Zakona doveden u opasnost život ozlijeđenog, ili je uništen ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegova tijela ili koji važan organ, ili je prouzročena trajna nesposobnost za rad ozlijeđenog, ili trajno i teško narušenje njegova zdravlja, trajna iznakaženost ili trajna nesposobnost za reprodukciju,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz mržnje, prema bliskoj osobi ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko neku od posljedica navedenih u stavku 1. ovoga članka prouzroči namjerno, kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

Protupravno oduzimanje slobode
Članak 136.

(1) Tko drugoga protupravno zatvori, drži zatvorena ili mu na drugi način oduzme ili ograniči slobodu kretanja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko drugome protupravno oduzme slobodu s ciljem da ga prisili da što učini, ne učini ili trpi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je protupravno oduzimanje slobode trajalo dulje od petnaest dana, ili je počinjeno na okrutan način, ili je osobi kojoj je protupravno oduzeta sloboda prouzročena teška tjelesna ozljeda, ili je počinjeno od strane službene osobe u obavljanju službe ili javne ovlasti,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe kojoj je protupravno oduzeta sloboda,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Počinitelj koji dobrovoljno pusti na slobodu osobu kojoj je protupravno oduzeta sloboda prije nego što je ostvario cilj iz stavka 2. ovoga članka, može se osloboditi kazne.

(6) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Otmica
Članak 137.

(1) Tko drugome protupravno oduzme slobodu s ciljem da nekog trećeg prisili da što učini, ne učini ili trpi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno uz prijetnju da će se oteta osoba usmrtniti, ili je počinjeno na okrutan način, ili je otetoj osobi prouzročena teška tjelesna ozljeda, ili je počinjeno prema djetetu ili osobi s težim invaliditetom,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt otete osobe,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Počinitelj koji dobrovoljno pusti na slobodu otetu osobu prije nego što je ostvario cilj iz stavka 1. i 2. ovoga članka, može se osloboditi kazne.

Prisila
Članak 138.

(1) Tko drugoga silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili da što učini, ne učini ili trpi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, osim ako je počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi.

Prijetnja
Članak 139.

(1) Tko drugome ozbiljno prijeti kakvim zlom da bi ga ustrašio ili uznemirio, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko drugome ozbiljno prijeti da će njega ili njemu blisku osobu usmrčiti, teško tjelesno ozlijediti, oteti, ili mu oduzeti slobodu, ili nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom, ionizirajućim zračenjem, oružjem, opasnim oruđem ili drugim opasnim sredstvom, ili uništiti društveni položaj ili materijalni opstanak, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. počinjeno prema službenoj ili odgovornoj osobi u vezi s njezinim radom ili položajem ili prema novinaru u vezi s njegovim poslom, ili prema većem broju ljudi, ili ako je prouzročilo veću uznemirenost stanovništva, ili ako je osoba kojoj se prijeti dulje vrijeme stavljena u težak položaj, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, a kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu, osim ako je djelo iz stavka 1. ili 2. počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi.

Nametljivo ponašanje
Članak 140.

(1) Tko ustrajno i kroz dulje vrijeme prati ili uhodi drugu osobu ili s njom uspostavi ili nastoji uspostaviti neželjeni kontakt ili je na drugi način zastrašuje i time kod nje izazove tjeskobu ili strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u odnosu na sadašnjeg ili bivšeg bračnog ili izvanbračnog druga ili istospolnog partnera, osobu s kojom je počinitelj bio u intimnoj vezi ili prema djetetu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu, osim ako je počinjeno prema djetetu.

Narušavanje nepovredivosti doma i poslovnog prostora
Članak 141.

(1) Tko neovlašteno prodre u tuđi dom ili poslovni prostor ili zatvoreni ili ograđeni prostor koji pripada tom domu ili poslovnom prostoru ili se na zahtjev ovlaštene osobe otuda ne udalji,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Povreda tajnosti pisama i drugih pošiljaka
Članak 142.

(1) Tko neovlašteno otvori tuđu pošiljku, pismo, brzojav, elektroničku poštu ili kakvo drugo sredstvo dopisivanja, ili na drugi način povrijedi njihovu tajnost, ili neovlašteno zadrži, prikrije, uništi ili drugome preda tuđu zatvorenu pošiljku ili pismo, brzojav, elektroničku poštu ili kakvo drugo sredstvo dopisivanja,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu imovinsku korist ili da drugome prouzroči kakvu štetu priopći drugome podatak koji je saznao povredom tajnosti tuđe pošiljke, pisma, brzojava, elektroničke pošte ili kakvog drugog sredstva dopisivanja, ili se s tom tajnom posluži,

kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(3) Ako kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Neovlašteno zvučno snimanje i prisluškivanje
Članak 143.

(1) Tko neovlašteno zvučno snimi nejavno izgovorene riječi drugoga ili tko posebnim napravama neovlašteno prisluškuje nejavno izgovorene riječi drugoga koje mu nisu namijenjene,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko snimljene riječi iz stavka 1. uporabi ili učini dostupnim trećoj osobi ili tko prisluškivane riječi iz stavka 1. doslovce ili u bitnim crtama javno iznese.

(3) Ako kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Nema kaznenog djela ako su radnje iz stavka 1. i 2. ovoga članka učinjene u javnom interesu ili drugom interesu koji je pretežniji od interesa zaštite privatnosti snimane ili prisluškivane osobe.

(5) Kaznena djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka progone se po prijedlogu.

(6) Snimke i posebne naprave kojima je počinjeno kazneno djelo iz ovoga članka će se oduzeti.

Neovlašteno slikovno snimanje
Članak 144.

- (1) Tko drugoga koji se nalazi u stanu ili prostoru posebno zaštićenom od pogleda neovlašteno slikovno snimi ili takvu snimku uporabi ili učini dostupnom trećoj osobi i na taj način povrijedi njegovu privatnost, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.
- (4) Snimke i posebne naprave kojima je počinjeno kazneno djelo iz ovoga članka će se oduzeti.

Nedozvoljena uporaba osobnih podataka
Članak 146.

- (1) Tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko protivno uvjetima određenima u zakonu iznosi osobne podatke iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade ili ih objavi ili na drugi način učini dostupnim drugome ili tko radnjom iz stavka 1. ovoga članka sebi ili drugome pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini prema djetetu ili tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život te osobne podatke fizičkih osoba o kaznenom ili prekršajnom postupku.
- (4) Ako kazneno djelo iz stavka 1. do 3. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju svojih ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Uvreda
Članak 147.

- (1) Tko uvrijedi drugoga, kaznit će se novčanom kaznom do devedeset dnevnih iznosa.
- (2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini putem tiska, radija, televizije, računalnog sustava ili mreže, na javnom skupu ili na drugi način zbog čega je uvreda postala pristupačnom većem broju osoba, kaznit će se novčanom kaznom do sto osamdeset dnevnih iznosa.
- (3) Ako uvrijeđeni uzvratu uvredu, sud može oba počinitelja osloboditi kazne.
- (4) Ako je počinitelj bio izazvan nedoličnim ponašanjem oštećenika, ili je oštećenik pred sudom prihvatio njegovu ispriku zbog počinjenog djela, sud ga može osloboditi kazne.
- (5) Nema kaznenog djela uvrede ako iz načina izražavanja i drugih okolnosti proizlazi da je omalovažavanje počinjeno radi zaštite drugih opravdanih interesa.

Sramoćenje
Članak 148.

- (1) Tko pred drugim za nekoga iznese ili pronese činjeničnu tvrdnju koja može škoditi njegovoj časti ili ugledu,
kaznit će se novčanom kaznom do sto osamdeset dnevnih iznosa.
- (2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini putem tiska, radija, televizije, računalnog sustava ili mreže, na javnom skupu ili na drugi način, zbog čega je ono postalo pristupačno većem broju osoba,
kaznit će se novčanom kaznom do tristo šezdeset dnevnih iznosa.
- (3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka ako počinitelj dokaže istinitost činjeničnih tvrdnji koje je iznosio ili pronosio ili postojanje ozbiljnog razloga zbog kojeg je, postupajući u dobroj vjeri, povjerovao u njihovu istinitost.
- (4) Nije dopušteno dokazivanje okolnosti iz stavka 3. ovoga članka počinitelju koji činjeničnu tvrdnju nije iznosio ili pronosio u javnom interesu ili iz drugog opravdanog razloga, a postupao je pretežito s ciljem da naškodi časti ili ugledu drugoga, pogotovo ako se tvrdnje odnose na osobni ili obiteljski život druge osobe.
- (5) Prizna li počinitelj neistinitost svojih tvrdnji i opozove ih, sud ga može osloboditi kazne.

Pokretanje kaznenog postupka za kaznena djela protiv časti i ugleda
Članak 150.

- (1) Kaznena djela protiv časti i ugleda progone se po privatnoj tužbi.
- (2) Ako su kaznena djela protiv časti i ugleda počinjena prema umrloj osobi, kazneni postupak može se pokrenuti privatnom tužbom bračnog ili izvanbračnog druga, istospolnog partnera, roditelja, djece, posvojitelja, posvojenika, braće ili sestara umrle osobe.

Teška kaznena djela protiv spolne slobode
Članak 154.

- (1) Kaznom zatvora od jedne do deset godina kaznit će se tko djelo iz članka 152. stavka 1. ovoga Zakona počini:
1. prema bliskoj osobi,
 2. prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, bolesti, ovisnosti, trudnoće, invaliditeta, teške tjelesne ili duševne smetnje,
 3. na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način,
 4. iz mržnje,
 5. zajedno s jednim ili više počinitelja, pri čemu je prema istoj osobi izvršeno više spolnih odnošaja ili s njim izjednačenih spolnih radnji,
 6. uz uporabu oružja ili opasnog oruđa,
 7. na način da je silovana osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je ostala trudna.
- (2) Tko djelo iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona počini pod okolnostima iz stavka 1. ovoga članka,
kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.
- (3) Ako je kaznenim djelom iz članka 152. stavka 1. ili članka 153. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena smrt silovane osobe,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Prostitucija
Članak 157.

- (1) Tko radi zarade ili druge koristi drugu osobu namamljuje, vrbuje ili potiče na pružanje spolnih usluga ili organizira ili omogućiti drugoj osobi pružanje spolnih usluga, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Tko drugu osobu radi zarade silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede na pružanje spolnih usluga, ili tko koristi spolne usluge takve osobe uz naplatu, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (3) Tko putem sredstava javnog informiranja i drugih sličnih sredstava oglašava prostituciju, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (4) Bez utjecaja je na postojanje kaznenog djela iz ovoga članka okolnost je li osoba koju se namamljuje, vrbuje, potiče ili iskorištava za prostituciju na to pristala i je li se već time bavila.

Spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina
Članak 159.

- (1) Tko s djetetom koje je navršilo petnaest godina koje mu je povjereno radi odgoja, učenja, čuvanja, dušebrižništva ili njege izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili ga navede da s drugom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili da samo nad sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se srodnik po krvi ili po posvojenju u ravnoj lozi, očuh ili maćeha koji s djetetom koje je navršilo petnaest godina izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili ga navede da s drugom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili da samo nad sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju.

Neprovođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta
Članak 173.

- (1) Tko ne provodi, spriječi ili onemogućiti provođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta koju je odredio sud, centar za socijalnu skrb ili državno tijelo, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Službena osoba na radu u ustanovi ili državnom tijelu koja ne provodi odluke suda ili državnih tijela ili pravodobno ne ispunjava zakonske obveze za zaštitu djeteta pa zbog toga bude ugroženo zdravlje ili razvoj djeteta, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počinjeno iz nehaja, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do jedne godine.
- (4) Počinitelj koji omogućiti provođenje odluke iz stavka 1. ovoga članka prije započinjanja kaznenog postupka, može se osloboditi kazne.

Neovlaštena proizvodnja i promet drogama
Članak 190.

- (1) Tko neovlašteno proizvede ili preradi tvari koje su propisom proglašene drogom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje stvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način neovlašteno stavi u promet,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(3) Tko ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji stvari iz stavka 1. ovoga članka osobi s težim duševnim smetnjama ili djetetu, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 2. ovoga članka iskoristi dijete, ili ako to učini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 2. i 3. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(5) Tko kaznenim djelom iz stavka 2, 3. i 4. ovoga članka prouzroči znatno oštećenje zdravlja većeg broja ljudi ili smrt osobe kojoj je prodao stvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(6) Tko napravi, nabavi ili posjeduje opremu, materijal ili stvari koje se mogu uporabiti za izradu stvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Proizvodnjom droge u smislu ovog Zakona smatra se i neovlašteni uzgoj biljke ili gljive iz koje se može dobiti droga.

(8) Stvari iz stavka 1. ovog članka, stvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, biljke, gljive ili dijelovi biljaka ili gljiva iz kojih se mogu dobiti stvari iz stavka 1. ovoga članka, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih stvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(9) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.

Neovlaštena proizvodnja i promet stvari zabranjenih u sportu

Članak 191.a

(1) Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje stvari zabranjene u sportu koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način stavi u promet, ili navodi drugoga na trošenje tih stvari ili mu da ih troši on ili druga osoba,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko ponudi na prodaju, proda, posreduje u prodaji stvari iz stavka 1. ovoga članka djetetu ili osobi s težim duševnim smetnjama, ili ga navodi na njihovo trošenje, ili mu ih da ih troši, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 1. ovoga članka iskoristi dijete, ili ako to učini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Tko kaznenim djelom iz stavka 1, 2. i 3. ovoga članka prouzroči smrt osobe kojoj je prodao tvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Tvari iz stavka 1. ovoga članka, tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih tvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(6) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3., ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.

Ugrožavanje okoliša otpadom

Članak 196.

(1) Tko protivno propisima u jednoj ili više naizgled povezanih pošiljaka izvrši nedozvoljeni promet otpadom u količini koja je veća od neznatne, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Tko protivno propisima odbacuje, odlaže, sakuplja, skladišti, obrađuje, uvozi, izvozi ili prevozi otpad ili posreduje u tome ili s njim uopće gospodari ili postupa na način koji može trajnije ili u znatnoj mjeri ugroziti kakvoću zraka, tla, podzemlja, vode ili mora, ili u znatnoj mjeri ili na širem području ugroziti životinje, bilje ili gljive, ili ugroziti život ili zdravlje ljudi, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

Krađa

Članak 228.

(1) Tko tuđu pokretnu stvar oduzme drugome s ciljem da je protupravno prisvoji, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je vrijednost ukradene stvari mala, a počinitelj je postupao s ciljem prisvajanja stvari takve vrijednosti, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Vrati li počinitelj ukradenu stvar oštećeniku prije nego što je saznao da je otkriven, može se osloboditi kazne.

Teška krađa

Članak 229.

(1) Kaznom zatvora od jedne do osam godina kaznit će se tko počini krađu iz članka 228. stavka 1. ovoga Zakona:

1. obijanjem, provaljivanjem ili svladavanjem većih prepreka da dođe do stvari iz zatvorenih zgrada, soba, blagajna, ormara ili drugih zatvorenih prostorija ili prostora,
2. na osobito opasan ili osobito drzak način,
3. iskorištavanjem stanja prouzročеног požarom, poplavom, potresom ili drugom nesrećom,
4. iskorištavanjem bespomoćnosti ili drugog osobito teškog stanja druge osobe,
5. ako je ukradena stvar velike vrijednosti,
6. ako je ukradeno oružje, streljivo, rakete, minskoeksplozivna sredstva, borbena ili dio borbenog sredstva koje služi potrebama obrane,
7. ako ukradena stvar služi u vjerske svrhe ili je ukradena iz crkve ili druge zgrade ili prostorije koja služi za vjerske obrede,

8. ako je ukradeno kulturno dobro ili stvar od znanstvenog, umjetničkog, povijesnog ili tehničkog značenja ili se nalazi u javnoj zbirci, zaštićenoj privatnoj zbirci ili je izložena za javnost,

9. ako je počinitelj pri sebi imao kakvo oružje ili opasno oruđe radi napada ili obrane,

10. kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti.

(2) Ako su ostvarena obilježja teške krađe iz stavka 1. točke 1. do 4., 6. i 7. ovoga članka, ali je vrijednost ukradene stvari mala, a počinitelj je postupao s ciljem prisvajanja stvari takve vrijednosti,

kaznit će se za krađu iz članka 228. stavka 1. ovoga Zakona.

Razbojnička krađa

Članak 231.

(1) Tko je zatečen pri počinjenju krađe, pa s ciljem da ukradenu stvar zadrži, uporabi silu protiv neke osobe ili prijetnju da će izravno napasti na njezin život ili tijelo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka uporabljeno kakvo oružje ili opasno oruđe,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Povreda tuđih prava

Članak 241.

(1) Tko s ciljem da osujeti ostvarenje prava na stvari, otuđi, uništi, ošteti, sakrije ili oduzme svoju stvar na kojoj drugi ima založno pravo, pravo zadržanja ili pravo uživanja, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko s ciljem da osujeti namirenje vjerovnika prije ili tijekom ovršnog postupka otuđi, uništi, ošteti ili sakrije dijelove svoje imovine.

Lihvarski ugovor

Članak 242.

(1) Tko iskorištavajući nuždu, neiskustvo, lakomislenost, smanjenu sposobnost rasuđivanja ili znatnu slabost volje druge osobe primi od nje ili s njom ugovori za sebe ili drugoga imovinsku korist koja je u očitom nerazmjeru s onim što je on dao, učinio ili se obvezao dati ili učiniti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako se počinitelj bavi djelatnošću iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Kazneni progon za kaznena djela protiv imovine

Članak 245.

(1) Kaznena djela iz članka 228. stavka 2., članka 232. stavka 2. i 4., članka 233. stavka 3., članka 236. stavka 3. i članka 240. stavka 1. ovoga Zakona progone se po privatnoj tužbi, osim ako su počinjena na štetu državne imovine.

(2) Kaznena djela iz članka 234. stavka 1., članka 235. stavka 1. i članka 238. stavka 1. ovoga Zakona progone se po prijedlogu.

(3) Kaznena djela iz članka 228. stavka 1., članka 229., članka 230. stavka 1., članka 234. i članka 236. stavka 1. i 2. ovoga Zakona počinjena na štetu bračnog ili izvanbračnog druga, istospolnog partnera, rođaka po krvi u ravnoj lozi, brata ili sestre, ili na štetu osobe s kojom počinitelj živi u zajedničkom kućanstvu, progone se po privatnoj tužbi.

Utaja poreza ili carine

Članak 256.

(1) Tko s ciljem da on ili druga osoba potpuno ili djelomično izbjegne plaćanje poreza ili carine daje netočne ili nepotpune podatke o dohocima, predmetima ili drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa porezne ili carinske obveze ili tko s istim ciljem u slučaju obvezne prijave ne prijavi prihod, predmet ili druge činjenice koje su od utjecaja na utvrđivanje porezne ili carinske obveze, pa zbog toga dođe do smanjenja ili neutvrđenja porezne ili carinske obveze u iznosu koji prelazi dvadeset tisuća kuna, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko poreznu olakšicu ili carinsku povlasticu u iznosu većem od dvadeset tisuća kuna koristi suprotno uvjetima pod kojima ju je dobio.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka dovelo do smanjenja ili neutvrđenja porezne obveze velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Odredbe iz stavka 1. do 3. ovoga članka primijenit će se i na počinitelja koji u njima opisanim radnjama umanju sredstva Europske unije.

Nedozvoljena proizvodnja

Članak 263.

(1) Tko proizvodi ili prerađuje predmete ili robu čija je proizvodnja zabranjena ako time nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Predmeti i roba nedozvoljene proizvodnje će se oduzeti.

Nedozvoljena trgovina

Članak 264.

(1) Tko neovlašteno kupuje, prodaje ili razmjenjuje predmete ili robu čiji je promet zabranjen ili ograničen ako time nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Predmeti i roba nedozvoljene trgovine će se oduzeti.

Neovlašteni pristup

Članak 266.

(1) Tko neovlašteno pristupi računalnom sustavu ili računalnim podacima, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini u odnosu na računalni sustav ili računalne podatke tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, javne ustanove ili trgovačkog društva od posebnog javnog interesa,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(4) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Zlouporaba naprava

Članak 272.

(1) Tko izradi, nabavi, proda, posjeduje ili čini drugome dostupne uređaje ili računalne programe ili računalne podatke stvorene ili prilagođene za počinjenje kaznenih djela iz članka 266., članka 267., članka 268., članka 269., članka 270. i članka 271. ovoga Zakona s ciljem da ih se uporabi za počinjenje nekog od tih djela, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko izradi, nabavi, proda, posjeduje ili čini drugome dostupne računalne lozinke, pristupne šifre ili druge podatke kojima se može pristupiti računalnom sustavu s ciljem da ih se uporabi za počinjenje kaznenih djela iz članka 266., članka 267., članka 268., članka 269., članka 270. i članka 271. ovoga Zakona, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo koje je imao za cilj.

(4) Posebne naprave i programi iz stavka 1. ovoga članka će se oduzeti, a podaci iz stavka 1. i 2. ovoga članka će se uništiti.

Teška kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka

Članak 273.

(1) Tko kazneno djelo iz članka 267. do članka 270. ovoga Zakona počini u odnosu na računalni sustav ili računalne podatke tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, javne ustanove ili trgovačkog društva od posebnog javnog interesa, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. kaznit će se tko kazneno djelo iz članka 266. do članka 269. ovoga Zakona počini prikrivajući stvarni identitet i uzrokujući zabludu o ovlaštenom nositelju identiteta.

(3) Tko kazneno djelo iz članka 267. do članka 269. ovoga Zakona počini sredstvom namijenjenim za izvršenje napada na veći broj računalnih sustava ili kojim je prouzročena znatna šteta, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Krivotvorenje novca

Članak 274.

(1) Tko izradi lažni novac, preinači pravi novac ili takav novac pribavi, posjeduje ili prenosi s ciljem stavljanja u optjecaj kao pravog ili ga stavi u optjecaj kao pravi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko lažni novac koji je primio u uvjerenju da je pravi, saznajući da je lažan, stavi u optjecaj,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Lažni novac će se oduzeti.

*Izrada, nabavljanje, posjedovanje, prodaja
ili davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje*

Članak 283.

(1) Tko izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu sredstva za izradu lažnog novca, lažnih vrijednosnih papira, lažnih znakova za vrijednost izdanih na temelju propisa, lažnih znakova za obilježavanje robe, lažnih mjera i utega i krivotvorenih isprava, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka će se oduzeti.

Protuzakonita pretraga

Članak 298.

Službena osoba koja u obavljanju službe ili javne ovlasti protuzakonito obavi pretragu, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Odavanje službene tajne

Članak 300.

(1) Tko neovlašteno drugome priopći, preda ili na drugi način učini pristupačnim neklasificirane podatke koji su službena tajna, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Nema kaznenog djela ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u pretežito javnom interesu.

Neprijavljivanje pripremanja kaznenog djela

Članak 301.

(1) Tko zna da se priprema počinjenje kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora pet godina ili teža kazna i to ne prijavi u vrijeme kad je još bilo moguće spriječiti njegovo počinjenje, a djelo bude pokušano ili počinjeno, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko počinji kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka glede kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka kad njegova obilježja ostvari osoba koja je u braku ili koja živi u izvanbračnoj ili istospolnoj zajednici s osobom koja priprema neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik, osim ako se priprema kazneno djelo na štetu djeteta.

(4) Za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka može se blaže kazniti počinitelj koji je s osobom koja priprema počinjenje kaznenog djela u nekom od odnosa iz stavka 3. ovoga članka.

Neprijavljivanje počinjenog kaznenog djela

Članak 302.

(1) Tko zna da je počinjeno kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora deset godina ili teža kazna pa to ne prijavi iako zna da bi takvom prijavom bilo omogućeno ili znatno olakšano otkrivanje djela ili počinitelja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne prijavi počinjenje kaznenog djela za koje je saznala obavljajući svoju dužnost, a radi se o kaznenom djelu za koje pokretanje kaznenog postupka nije prepušteno privatnoj tužbi ili progonu po prijedlogu.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 2. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo koje nije prijavio.

(4) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka kada njegova zakonska obilježja ostvari osoba koja je u braku ili koja živi u izvanbračnoj ili istospolnoj zajednici s osobom koja je počinila neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik, osim ako se je djelo počinjeno prema djetetu.

(5) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka kad njegova zakonska obilježja ostvari vjerski ispovjednik ili osoba koja je prema zakonu dužna čuvati tajnu.

Pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela

Članak 303.

(1) Tko krije ili zbrinjava počinitelja kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna ili mu prikrivanjem sredstava kojima je kazneno djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta nastalih ili pribavljenih kaznenim djelom ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven ili uhićen,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko krije osobu koja je osuđena na kaznu zatvora ili na drugi način onemogućuje izvršenje te kazne.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini u korist počinitelja kaznenog djela iz članka 88. do članka 91. ili članka 97. ovoga Zakona, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 2. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo koje je počinila osoba kojoj je počinitelj pružio pomoć.

(5) Nema kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka kad njegova zakonska obilježja ostvari osoba koja je u braku ili koja živi u izvanbračnoj ili istospolnoj zajednici s osobom kojoj je pružila pomoć ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik.

Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj

Članak 326.

(1) Tko jednoj ili više osoba koje nisu državljani Republike Hrvatske iz koristoljublja omogućiti ili pomogne nedozvoljeno ući, izići, kretati se ili boraviti u Republici Hrvatskoj, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo osobe koja nedozvoljeno ulazi, kreće se ili boravi u Republici Hrvatskoj ili je s njom postupano na nečovječan ili ponižavajući način, ili je djelo počinila službena osoba u obavljanju službene dužnosti,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari
Članak 331.

- (1) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima zabranjeno ili je dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni, uveze ili izveze veće količine vatrenog oružja, streljiva, eksplozivnih tvari ili njihovih sastavnih ili rezervnih dijelova, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko izrađuje ili usavršava, proizvodi, nabavlja, skladišti, nudi na prodaju, prodaje ili kupuje, posreduje u kupnji ili prodaji, posjeduje, prenosi ili prevozi kemijsko ili biološko oružje ili drugo sredstvo borbe koje je zabranjeno međunarodnim pravom.
- (4) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko prodaje ili izvozi oružje u zemlju u kojoj se djeca koriste kao plaćenici.
- (5) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmijeni sredstva potrebna za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari.
- (6) Vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari te njihovi sastavni ili rezervni dijelovi će se oduzeti.

Podmičivanje zastupnika
Članak 339.

- (1) Tko kao zastupnik u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu ili kao vijećnik u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zahtijeva ili primi mito ili prihvati ponudu ili obećanje mita kako bi u predstavničkom tijelu glasovao na određen način, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko zastupniku u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu ili vijećniku u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ponudi, obeća ili daje mito kako bi u predstavničkom tijelu glasovao na određen način.

Članak 386.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktivom 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2002. godine o zaštiti okoliša putem kaznenog prava,
2. Direktivom 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. godine kojom se predviđaju minimalni standardi o sankcijama i mjerama protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih zemalja,
3. Direktivom 2010/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa za presađivanje,
4. Direktivom 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. godine o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,

5. Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. godine o izmjenama i dopunama Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,
6. Direktivom 2008/98 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. godine o otpadu koja zamjenjuje određene direktive,
7. Seveso II direktivom 96/82/EC, 2003/105/EC o sprječavanju velikih industrijskih nesreća i ublažavanju posljedica ako se one dogode,
8. Direktivom 2002/90/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2002. godine kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,
9. Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. godine o nezakonitoj kupoprodaji dionica i manipulaciji tržištem,
10. Okvirnom odlukom Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. godine o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima,
11. Okvirnom odlukom Vijeća o oduzimanju predmeta, sredstava i imovine stečene kaznenim djelima od 24. veljače 2005. godine,
12. Direktivom 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 05. travnja 2011. godine o suzbijanju i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava,
13. Okvirnom odlukom Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. godine o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, prisvajanju i oduzimanju sredstava i prihoda od kriminala,
14. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. godine o jačanju kaznenog okvira za prevenciju olakšavanja nezakonitog ulaska, kretanja i boravka,
15. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. godine o borbi protiv terorizma,
16. Okvirnom odlukom Vijeća 2005/212/PUP o oduzimanju predmeta, sredstava i imovine stečene kaznenim djelima od 24. veljače 2005. godine,
17. Konvencijom od 26. srpnja 1995. godine, koja se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 316, 27.11.1995, str. 49),
18. Protokolom od 27. rujna 1996. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 313, 23.10.1996, str. 2),
19. Drugim Protokolom od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19.7.1997, str. 12),
20. Konvencijom o provedbi Sporazuma iz Schengena,
21. Okvirnom odlukom Vijeća 200/383/JHA od 29. svibnja 2000. o jačanju zaštite kaznenih sankcija i drugih sankcija protiv krivotvorenja povezanog s uvođenjem eura,
22. Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. koja utvrđuje minimalne odredbe vezane za sastavne elemente kaznenih djela i zakonskih kazni na području nedopuštene trgovine drogama.